

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravljstvu prejeman:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5-50
na mesec	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5, (I. nadstropje levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne in praznične.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6-50
na mesec	2-30

za Nemčijo:

celo leto	K 28—
pol leta	14—
četrt leta	7-00
na mesec	2-30

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakma.

Upravištvu: Knaflcova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Vodovod.

(Usodepoln udarec za Kranjsko.)

»Najodločnejši ugovor« kranjskega deželnega zbora proti vladnemu načelnemu stališču, da država za napravo vodovodov, če ni z njimi združena regulacija podzemskih voda, ne sme ničesar prispevati, je bil žali bože pljuska po vodi. Od najkompetentnejše strani se je izvedelo, da ministrstvo navzlic dolgovoznemu in z izdatno samohvalno prepletenemu govoru deželnega glavarja ne misli niti za las odnehati od zavzetega stališča.

Stališče ministrstva je žalibože precej dobro utemeljeno v zakonu. Nam se sicer dozdeva, da dotične zakonske določbe niso brezdvomno jasne ali priznati se mora, da ima vladno tomačenje zakona mnogo zase in da je najbolj naravno. To je priznal tudi deželni glavar s tem, da svojega »najodločnejšega ugovora« ni utemeljeval z določbo zakona, nego se le skliceval na dosedanje prakso in na nedogledno škodo, ki jo bo imelo kmečko prebivalstvo in cela dežela, če obvelja pravkar izdana odločba dunajske vlade.

»Najodločnejši ugovor«, ki ga je predlagal deželni glavar in ga je sprejel deželni zbor, je bil z baronom Schwarzom že v naprej dogovorjen, kajti baron Schwarz je imel v žepu že spisan odgovor. Ob sebi se razume, da baron Schwarz ni sestavil odgovora sam na svojo roko, nego da mu je ministrstvo naročilo, kaj in kako ima odgovoriti.

V tem tiči dokaz, da je ministrstvo po svojih odločbah z dne 23. in 28. julija t. l. še enkrat na vprašanje barona Schwarza vzelo celo stvar v pretes. Spričo naravnost gniljive ljubezni med baronom Schwarzom in med klerikalno stranko je seveda čisto gotovo, da je baron Schwarz zastavil ves svoj vpliv in svojo veljavo pri ministrstvu, da bi to premenilo svoje stališče. A opravič ni ničesar; vlada je vztrajala na svojem stališču in je naročila baronu Schwarzu tako kategorično odgovoriti na Sukičjevo pritožbo, da so ubiti in pokopani vsi upi, da bi se dalo v zadevi vodovodov sploh še kaj doseči.

Lažko se danes reče: akcija za vodovodne naprave na Kranjskem je pokopana.

Ker skuša »Slovence« v svoji znani nepoštenosti izbrisati utis, ki ga mora ta usodepolni udarec napraviti ravno na pristaše klerikalne

stranke, ki bodo seveda po vsi pravici poklicali svoje poslanke na odgovor, ker skuša »Slovence« spraviti ljudi v zmoto, je treba, da se vladno stališče natančno pojasni.

Sklenjoc se na veljavno postavbo, je vlada na usta barona Schwarza izjavila, da bo vodovodne naprave podpirala z državnimi prispevki samo tedaj, če se gre ob enem za regulacijo podzemskih voda.

Torej: vlada bo dajala državne prispevke le za tiste vodovode, pri katerih je potrebna ureditev podzemskih voda, za druge vodovode pa ne bo dala ničesar več. Vlada je po baronu Schwarzu sama priznala, da je doslej drugače postopala, povdarja pa, da je delala take izjeme edinole glede Kranjske in da podpre za vodovode, s katerimi ni zvezana regulacija podzemskih voda, ni dala nobeni drugi kronovini.

Čudna so pota usode: dokler so bili klerikaleci v deželnem zboru v manjšini, dokler niso klerikaleci imeli nobene večine, je vlada dajala leto za letom debele tisečke za vodovode, tudi če ni bila njih naprava v zvezi z regulacijo podzemskih voda, čim pa so klerikaleci v deželnem zboru prišli na krmljo, je vlada ustavila te podpore in neče ničesar več dati. Kaj ko bi klerikalni volilci enkrat porabili svoje močgane ter o tem malo razmišljevali?

Za vodne naprave torej, ki niso v zvezi z regulacijo podzemskih voda, dalje za naprave, ki ne služijo samo za sanitetne in gasilske namene, ne bo vlada v prihodnje ničesar več dala.

Za druge vodovodne naprave bo vlada seveda slej kakor prej dajala državne prispevke. Ali to bodo malenkostne naprave in kar bo dajala država zanje, niti senca tega ne bo, kar bi bilo treba za druge vodovode.

Le pogledimo malo po deželi. Nebroj projektov je ali že izdelanih ali pa se pripravljajo. Akcija za oskrbovanje dežele s pitno vodo je še v prvem stadiju. Prav največji projekti še niti na vrsto niso prišli. Pomislimo samo na doberpeljski vodovod, na velikanski vodovod za Suho Krajino, na vodovod za ribniško in za kočevsko dolino, na Vipavo, glede katere sicer klerikaleci upajo, da bodo stvar le še »zvilili«, kar pa se zdi nam jako neverjetno; pomislimo dalje na to ljubo in tako zapuščeno Belo Krajino in na Kras. Tu so potrebne velike in srednje vodne naprave, ki jih brez državne podpore ni mogoče izvršiti, a za vse te naprave ne bo država prispevala nobe-

nega vinarja, kar pomeni toliko, kakor da so odložene za dolgo vrsto let, če ne že za vedno, kar je še najverjetnejše.

To je za prizadete kraje in za deželo Kranjsko strašen, usodepoln udarec. Iz govora deželnega glavarja je spoznati, da smatrajo klerikaleci ta strašni udarec kot kazen za njih bedasto, iz najbolj umazanih namenov nastalo obstrukcijo v državnem zboru.

15 let je država dajala prispevke za vodovode na Kranjskem, ves čas, dokler so bili klerikaleci v deželnem zboru v manjšini. Resnica zahteva, da se mora priznati: vlada pač tedaj ni postopala strogo zakonito, a do brohotno. Ako vlada sedaj neče več biti dobrohotna, ako klerikalnem neče izkazati dobrot, nego se je postavila na strogo zakonito stališče — je to za nas sicer žalostno, a priznati moramo, čeprav težkega srca, da to ni krivično. Priznati pa se mora, da je to »zasluga« klerikalnih poslancev. Volilci naj se pri klerikalnih poslancih zahvalijo, da so jih pripravili ob državne prispevke za vodovode.

Deželni glavar je dejal, da je vlada hotela kaznovati klerikalne poslance za njih obstrukcijo s tem, da je ustavila državne prispevke za vodovode.

Naivne dušice se tolažijo, da sedanje ministrstvo ne bo ostalo vedno na krmlji in kadar pride novo ministrstvo, da bo drugače postopalo. Tako mnenje je malo otročje. Postave se ne dajo vsak dan drugače tolažiti. Vlada se je sedaj postavila na stališče zakona in z njenim tolačenjem se strinjajo ravno najuplvinnejši ministrski in parlamentarni krogi. S tem, kar je vlada sedaj ukrenila, je le odpravila nekaj, kar je bilo po njenih in drugih merodajnih faktorjev itak nedopustno in nezakonito in tega ne bo mogla nobena vlada več preklcati. Usoda kranjskih vodovodov je zapечатena.

Mestna hranilnica Ljubljanske.

Ob njeni dvajsetletnici.

II.

Občinska uprava deželnega stolnega mesta Ljubljane postala slovenska.

Od pamitiveka je bila Ljubljana slovenska. Slovenski narod jo je nazival belo Ljubljano že v stari dobi. Slovenci so prebivali v Ljubljani in

je to bilo slovensko mesto, kakor je bila kranjska dežela slovenska dežela. Toda Slovenci niso bili gospodarji v mestih in v deželi. Občinski in deželni oblast je imel v rokah tuje, a ne domačin. Prihajali se sem preko Karavank, Juških in Savinskih gor nemški vitezi in osvajali deželo in razkošno živeli v gradovih, katere so jim stavili na visokih hribov in potu svojega obraza slovenski tlačani. Prihajali so za njimi s trebuhom za kruhom Nemci, Italijani, Španjolci. Osvajali so trgovino in obrt in so postali gospodarji v vseh naših mestih. Peščica ljudi je milijonom gospodovala, ukazovala. Zavaladali so v vseh uradih, v mestnih in deželnih. To je bilo nekaj stoletij po Kristovem rojstvu in je trajalo do leta 1882. po Kristovem rojstvu. Ljubljana je bila v nemški oblasti. Nemci so bili njeni gospodarji.

V mestnih in deželnih uradih se je pisalo v nemškem jeziku. Tujec je videl vse nemški in le nemški. Ni torej čudo, da se je celo kranjska dežela, osrje slovenskega naroda, smatrala za nemško deželo, saj je bila Ljubljana nemško mesto in saj so se do leta 1882., torej do naše dobe, pisali vsi zapisniki na magistratu ljubljanskem le v nemškem jeziku. Ker so bila vsa naša mesta v nemških rokah, imenovali so Nemci vse naše dežele, Stajersko, Koroško, Kranjsko in Primorsko kot nemške planinske dežele in jih tako nazivajo še dandanašnji.

Ko je napačna zora slovenskega duševnega preporoda leta 1843., ko je stari Bleiweis s tiskano besedo klical Slovence iz duševnega spanja, bili so Nemci tako trdni v svojih postojankah v Ljubljani, da jih ta duševni preporod in taborsko navdušenje ni moglo premakniti. Polagoma z ustavno dobo pridobili so si Slovenci nekaj sedežev v občinskem svetu ljubljanskem. Dr. Janez Bleiweis je bil voljen v občinski svet l. 1862., potem so se dolgi dvajset let borili Slovenci za oblast v občinski upravi, in staremu očetu našega naroda ni bilo usojeno, da bi doživel tisto srečno uro, ko so na ljubljanskem magistratu postali gospodarji Slovenci.

Sele leta 1882., ko je politična zavednost prodrla v širše sloje ljubljanskega meščanstva in ko so narodno probujeni možje, kakor mizar Josip Regali stopali v volilno borbo, zmaga je slovenska stranka pri občinskih dopolnilnih volitvah dne 11. in 13. aprila v tretjem in drugem razredu popolnoma, dne 14. aprila pa v prvem razredu le z dvema kandidatom, dočim so Nemci prodrli z dru-

gima dvema kandidatom, namreč z dr. Jos. Suppanom in Jos. Lukmannom. Bili so takrat prvi voljeni Alojzij Bayr, Peter Grasselli, Ivan Hribar, Josip Kušar, dr. Alfonz Mosche, dočim je Franu Potočniku že od l. 1875, dr. Valentin Zarniku od l. 1879. in Janu Horaku že od leta 1861. tekla svetovalska doba. Za Ljubljano in Slovence je torej leto 1882. največje važnosti, kajti tega leta so si priborili Slovenci občinske uprave deželnega stolnega mesta Ljubljane in odtodaj odločujejo o njeni in svoji usodi.

Novi slovenski občinski zastop imel je prvo sejo dne 31. maja 1882. Na tej seji je občinski svet sprejel dva vevlačna predloga. Dr. Valentin Zarnik je predlagal, naj se uvede slovenski kot uradni jezik za ljubljanski magistrat. Prisotnih je bilo 24 občinskih svetnikov in predlog je bil sprejet z večino slovenskih glasov (15). Dr. Alfonz Mosche je koj potem stavil drugi predlog, namreč naj se osnuje mestna hranilnica, in je tudi ta predlog bil sprejet z isto večino slovenskih glasov.

Snovanje mestne hranilnice ljubljanske.

Prva slovenska občinska uprava smatrala je za svojo prvo dolžnost, ustanoviti mestu denarni zavod, ki naj bi bil v korist mestu in slovenskemu narodu. Mislili so osnovati mestno hranilnico. V Ljubljani je sicer bila takozvana Kranjska hranilnica (ustanovljena dne 4. novembra 1820.), ali ta hranilnica je takrat, kakor se danes, pospeševala le nemške koristi v Kranjski deželi, bila je stebel Nemstva na Kranjskem in se čisto nič ni brigala za življenjske koristi slovenskega naroda, od katerega je prejele vse svoje premoženje. Zato je prva slovenska občinska skrbela za to, naj se osnuje hranilnica, ki bode res v korist Slovincem. Slovenci so si takega zavoda želeli.

Na isti seji dne 31. maja 1882 stavil je dr. Alfonz Mosche, odvetnik v Ljubljani, takoj drugi predlog, naj se ustanovi mestna hranilnica. Razkladal je obširno, kako povsod imajo mesta mestne hranilnice, da te hranilnice lepo uspevajo in da so občini v veliko korist in podporo. Zelo koristno bode torej, ako tudi Ljubljana dobi svojo hranilnico, ki bode svoječasno podpirala občekorisne naprave naše. Temu predlogu so se uprli Nemci, ali ga niso mogli preprečiti, ker so bili v manjšini. Prvi je govoril zoper predlog dr. Suppan, poznejši ravnatelj Kranjske hranilnice. Seveda Nemcem ni bilo treba nove hranilnice, saj so imeli svojo

LISTEK.

Razpoloženja.

M. V. Brezovnik.

Razpoloženja, vi metalčki perotih perotih, ki se ziblje med svetom in menoj — kaj bi mi bilo življenje brez vas?

Bilo bi mi, kakor brezvezno nočno nebo, kakor puščava v nedogled se raztegajoča, kakor morje zamrznjeno, ležeče v strahovitem miru, ki boli človeško uho, kakor gozd brez listja v dneh, ko se prismešlja v ledeno naravo Vesna. Bilo bi zame, kakor delapoln dan brez veselja, kakor večno enoinisto, mrzla resnica brez oblike in vsebine...

Tako pa je življenje moje v luči divnih razpoloženj enako vsemirja brezmernemu svodu, kadar drve pod njim tuleči orkani, ki ga v trenutku prevlečejo s teskimi, jezimi oblaki in ga spremene kmalu zopet v omamno svetlobo; je kakor rodovitno polje z valovitim krasjem, čez katero hitijo plesajoče sence... je kakor morje, ki leži v sanjajočem slovesnem miru in se zopet ježno in tuleče kuha — kakor log pomladanski, kjer

zeleni nežno listje in klič samotna kukavica, kakor velikonočno jutro, kakor sanje mladosti, kjer se nade in obupi v brezbrojnih oblikah zapletajo. Je mi, kakor nova, neznaná pot po gozdu, ki pelje v divje kraje, se spušča v bajno dolino, se vije v brezmerne, vrstolomne višine in odpre razgled, kakoršnega dosedaj še nihče ni videl — niti jaz sam.

Zato vas ljubim razpoloženja, kakor ljubi ptica lahek zrak. Varujem in hranim vas, kakor varuje trubadur, ki roma po svetu, svojo mandolino.

Včasih me zanesete na mehkih, svilenih perutih v bajne, prelestne svetove, kjer drhti duša moja in kjer bje srce pritaženo, boječ se, da ne bi motilo s svojim udarci nadzemeljske, sladke melodije, ki plavajo kakor nevidni angelji raz srebrne strune in me objemavajo, mi gladijo razgreta lica in me narahlo, komaj čutno poljubujejo na čelo...

Ves drhtim takrat in misel sama, da mogoče pejenja vse to, bi bila strašna, neznosna... Kakor ostre, v strupu kaljene puščice mi frči v lica poulično, prostaško grohotanje, in nadzemeljskih harmonij opojnost zakrijejo temni oblaki, kakor katalfalčne rjuhe... V svoje kremplje me stiskajo pošasti. Že čutim, kako

grabijo nesrečno dušo, da mi jo iztrgajo, ugrabijo in pokopljejo v blatu, kamor so položili že zdavna podle svoje duše...

Varala ste me razpoloženja. Zapeljala ste me v zmote, zvalila ste me v past.

Vse ono nadzemeljsko je bilo le sredstvo skritim krempljem, pozelečim mojo dušo. A le hipno, pa trenutek samo so me grabile in ranile te kreature — potem pa ste me rešila ve razpoloženja. Zato ne maram drugega vodnika na poti življenjski...

Sledim vam, kakor človek, ki išče zaklad in sledi trepetajočim, varljivim močvirnim lučicam in dasiravno ste me mnogokrat zapeljala, da sem strmoglavil v prepad, verujem vendar trdno, da so tam zlati zakladi, kjer gore vaši plameni.

Poznam vas in vem, da me dvignete zopet iz brezdná in me popelje, te, svetilnikom v viharjih nočeh enaki, zopet nazaj na varno življenjsko pot.

Enakomerna ni vaša luč, a je zato tem lepša in toplejša.

Če bi ugasnila, bilo bi v mojem domu ognjišče mrzlo in ledeni viharji bi veli okrog mene. Zato vas varujem in hranim, ve moja razpoloženja, kakor žgalni plamen in nikdar ne bom dopustil, da bi ugasnila...

Pastir Jokelj.

— Od Božiča do pelnice sem služil pri Mlakarju, bog mu grehe odpusti, skop človek je: dva tolarja mi je dal. Od pelnice naprej pri Slaparju — no, sedaj bo že jesen, nekaj sem že prislužil. Koliko bi bilo?

Tako je modroval in prešteval na prste svoje premoženje pastir Jokelj vrh hriba in gledal žalostno v dolino...

Naposled je menda preštel, ker zadovoljno je povzdignil oči navzgor, odprl usta in zavzdihnil, kot da mu je legla na prsi teška mora.

»Bog se usmilil! Revež sem bil, sem, in bom na veke! Ampak ženi bi se pa menda vseeno lahko, saj patnajst tolarjev bo — ako ne več! — Lepo bi bilo, ako bi se oženil... Tisto Poklukarjevo Nežiko bi« — je nadaljeval Jokelj svoj mrmrajoči samogovor. »Župnik menda ne bo branil, župan tudi ne, staršev nimam in Nežika je dekletce, da bi je bil vesel do smrti. Rekel ji bom, naj bo kakor hoče. Lepo življenje bi imela: jaz bi pasel pri enem gospodarju, ona pa pri drugem in na pašniku bi nama boveda ne bilo dolgčas. — Ti, Nežika — bi dejal, — tako si čedna, kakor županova ovčka in bolj rad te

imam, ko vse tele kravce! Hej! Pa bi se Nežika nasmejela glasno in veselo, takrat pa bi jo včepnil v lice in bi bil sam s seboj zadovoljen. Ej, lepo bi bilo tako in mora se zgoditi.«

Tako je sklenil pastir Jokelj vrh hriba, da se bo oženil s Poklukarjevo Nežiko, hčerko siromašnega kajžarja, ampak skoro najlepšo deklico v vasi. In poleg tega sklepa je čutil v sebi celo sladko zavest, da ga Nežika ne bo odklonila, saj kakor si je sam priznal, ni bil ravno napačen fant — kaj tisto, ako je z levo nogo nekoliko šepal, z desnimi očesom venomer mežikal, nekoliko slabo slisal — to so neznatne stvari, drugače pa je bil pastir Jokelj čisto fant od fare, zakaj bi se torej ne ženil. Se v svetlih sedmerih zakonih je nasvetovana ženitev. Gospod je tudi govoril o drevesu, ki naj se poseka, kakor je slisal Jokelj nekoč v cerkvi in mu je potem Stamcarjev Jaka, ki je veljal med vaščani za sila modrega in učenega — razložil kako in kaj... Torej po božjih zakonih je dovoljeno, po človeških pa tudi ni prepovedano, saj žena, ako jo človek ima, ni ravno taka nadloga; kaj tisto, če malo klepeče in ropoče, saj Jokelj je bil itak precej gluh in je ne bo slisal.

Tako je torej zmogroval pastir Jokelj, ki ni imel mnogo čez štiride-

staro hranilnico. Ivan Hribar je govoril za Moschetov predlog in ga navdušeno zagovarjal. Oglasil se je za besedo tudi vodja kranjskih Nemcev, dr. Schaffer, kateremu se stvar ni zdela nujna. Potem se je glasovalo in se je predlog Moschetov sprejel z večino glasov (15). Na tej seji je predsedoval podžupan Fran Fortuna. Od onih Slovencev, ki so glasovali za predlog, žive še danes: dr. Karol Bleiweis, vitez Trsteniški, Peter Grasselli, Ivan Hribar in Vaso Petričič, dočim so umrli njih tovariši: Alojzij Bayr, dr. Jos. Derč, Fran Goršič, Ivan Horak, Josip Kušar, dr. Alf. Mosche, Fran Peterca, Fran Potočnik, Josip Regali, Ig. Stupica, dr. Valentin Zarnik. Koj po glasovanju je Karel Deschmann uložil protest v imenu svojih somišljenikov zoper ta sklep in je zahteval, da se to v zapisnik zapiše.

Moschetov predlog se je izročil pravnemu in finančnemu odseku, da sestavi načrt in pravila mestne hranilnice.

Ker je misel izprožil in predlog stavil dr. Alfonz Mosche, gre mu prvenstvo utemeljiteljstva in zato je prav, da se ga ob dvajsetletnici hranilnice spominjamo in njegove zasluge uvažujemo. Bil je v vseh krogih obče priljubljen meščan, občinski svetnik je bil v letih 1882.—1884. in 1886.—1889. in je umrl dne 15. januarja 1901.

Hranilniški odsek se je poprijel dela, toda šele drugo leto na občinski seji dne 11. septembra 1883. predložil je občinski odbor Ivan Hribar v imenu pravnega in finančnega odseka načrt pravil mestne hranilnice. Občinski svet je načrt pravil odobril in sklenil, da se predloži vladi v odobrenje. Nemci so zopet ugovarjali. Dr. Schaffer je namreč rekel, da hranilnična stvar ni nujna. Zdi se nam, da ni bil samo dr. Schaffer ampak da je bila tudi vlada tega mnenja. Od Mestnega do Turjaškega trga ni toliko daljave, vendar je šele na tajni seji občinskega sveta ljubljanskega dne 5. maja leta 1884. naznanil in poročal župan Peter Grasselli, da je vlada vrnila načrt in ga zahtevala, da se v zmislu vzornega pravilnika z dne 30. junija 1872., št. 4556 nekoliko preuredi. Te preuredbe je občinski svet takoj odobril, a uredništvu popravil izročil županu. In to ni bila zadnja poprava. Na občinski seji dne 31. marca 1885. poročal je dr. Ivan Tavčar, da notranje ministristvo ni potrdilo pravil, in to zato ne, ker se § 5. predloženih pravil mestne hranilnice ljubljanske, ki govori o uporabi rezervnega zaklada, ne ujema z načeli, ki so ustanovljena v § 12. hranilničnega pravilnika z dne 2. septembra 1844., naj se torej poskrbi, da se hranilnični načrt potem deželnega zakona potrdi. In zopet se je začela dolga pot. Jeseni leta 1886. je zboroval deželni zbor kranjski in je sklenil deželni zakon, to je znani zakon z dne 8. novembra 1886., na podlagi katerega je mestna občina ljubljanska prevzela splošno in posebno poročstvo za mestno hranilnico. Na občinski seji z dne 8. marca 1888. odobre se zopet preurejena pravila in se sklene, da se predloži vladi v odobrenje. Na seji dne 27. junija 1888. je naznanil župan, da je ministristvo naložilo deželni vladi kranjski, da se pravila mestne hranilnice ljubljanske potrdi in da jih je predložiti v 5 izvodih, čim se uleži poročstveni zaklad 40.000 kron v državnih zadolžnicah. Pravila so torej bila v redu in vsak dan je bilo pričakovati končne rešitve. Treba je bilo še skrbeti za izvrševalne določbe hranilnice. Na občinski seji

dne 31. julija 1888. so se sprejele dopolnjene izvrševalne določbe. Dne 28. novembra 1888. je vprašal na seji Ivan Hribar, kaj je s pravili in ali še niso odobrena. Na občinski seji dne 15. januarja 1889. naznanil je župan občinskim svetovalcem, da je deželna vlada poslala magistratu s dopisom z dne 15. decembra 1888., št. 2543 in 9378 potrjena pravila Mestne hranilnice ljubljanske. Na občinski seji dne 12. marca 1889. pa je župan naznanil, da je vlada tudi poslovni red potrdila.

Tako je občinski svet ljubljanski moral čakati več let na odobrenje pravil. Dr. Ivan Tavčar se je opravičeno na javni seji pritoževal, da so mestne hranilnice ljubljanske pravila ravno taka, kakršna imajo druge nemške mestne hranilnice, a vlada jih vendar ne odobri. Šest in pol leta se je občinski svet ljubljanski boril za slovensko mestno hranilnico in šest in pol leta je potrebovala vlada, da jo je odobrila. Zares, ako bi se vse slovenske pravice tako ovirale in ustavljale, potem bi moral ves slovenski napredek zaostati.

Prva hranilnična uprava.

Občinski svet ljubljanski, kateremu je bilo voliti člane v upravni odbor Mestne hranilnice ljubljanske, mislil je, da je na gospodarskem polju treba složno delovati, in je zato poklical v upravni odbor pristaje obeh slovenskih političnih strank. Hranilnica je mestna pravica, pri kateri naj bi sodelovali vsi meščani. To je zanimivo, ker se je skoro pokazalo, da ta dobra namera ni imela uspeha.

V upravni odbor Mestne hranilnice ljubljanske volil mestni zastop za dobo treh let dvajset odbornikov, katerih polovica mora pripadati mestnemu zastopu, druga polovica pa se voli iz meščanstva. Dne 6. decembra 1887. izvolil je občinski svet prve člane v upravni odbor, in sicer so bili izvoljeni: prelat dr. Andrej Čebašek, notar Ivan Gogola, Ivan Horak, Ivan Hribar, Ignacij Kotnik, Anton Klein, Josip Kušar, Fran Kollmann, dr. Alfonz Mosche, Mihael Pakič, Ivan Perdan, Vaso Petričič, Fran Ravnihar, župnik Ivan Rozman, Fr. Ks. Souvan, Ivan Velkovič, kanonik Andrej Zamejic, profesor Tomo Zupan, notar dr. Jernej Zupaneč in Karel Žagar. Ker je pred otvoritvijo umrl odbornik Mihael Pakič in so iz upravnega odbora izstopili: dr. Andrej Čebašek, dr. Alfonz Mosche in dr. Jernej Zupaneč, volil je občinski svet na njih mesta: Alfreda Lednika, dr. Josipa Stareta, Ivana Vilharja in vikarja Ignacija Žitnika. To so bili torej člani, ki so ob otvoritvi Mestne hranilnice ljubljanske zastopali nje upravni odbor.

Pravni hranilnični konzulent je dr. Ivan Tavčar od 24. septembra 1889. do današnjega dne.

Vladni komisar kot zastopnik vlade je bil od početka do jeseni leta 1908. e. kr. dvorni svetnik Ludovik marki de Gozani, a z razpisom e. kr. deželne vlade z dne 17. oktobra 1908. bil je imenovan za cesarskega komisarja e. kr. deželne vlade svetnik Iv. Krementšek.

Upravnemu odboru je bila naloga, da uredi še zadnje priprave za otvoritev in poslovanje hranilnice in da preskrbi poslovne knjige. Glavne tiskovine je omislil prejšnji hranilnični odbor. Upravni odbor je imel prvo sejo dne 11. decembra 1887. ob 11. uri v mestni dvorani v namen, da se sestavi ravnateljstvo, katero naj vodi hranilnično poslovanje ter zastopa hranilnico na zno-

traj in na sunaj. Na rečni seji bil je na predlog Ivana Hribarja izvoljen za predsednika Fran Ka. Souvan, za podpredsednika prelat dr. Andrej Čebašek, a za ravnatelja Ivan Gogola, Anton Klein in Ignacij Kotnik. Ker se je prelat dr. Andrej Čebašek odpovedal odborništvu, volil se je na seji dne 7. septembra 1889. v ravnateljstvo Vaso Petričič, a za podpredsednika je bil voljen Ivan Gogola.

Kako vneti so bili za novo hranilnico vsi odborniki, priča nam njihova druga seja z dne 4. maja 1889., katero je predsednik Souvan otvoril z besedami: Častiti gospodje! V posebno čast štejem si danes pozdraviti Vas. Storim to s tem večjim veseljem, ker mi je vaše dosedanje rodoljubno delovanje za javni blagor porok, da hočete posvetiti vse svoje moči Mestni hranilnici, novemu denarnemu zavodu, kateri bode pričel delovati. Ne smemo prezreti, da se nam bode boriti z velikimi težavami, mislim pa, da se z božjo pomočjo in z vašim previdnim in razumnim postopanjem premagajo vse te težave in da se bode naš zavod krepko razvijal v korist naše slovenske mestne občine. V tej nadi vas še enkrat srčno pozdravljam.

Ali ni trajalo dolgo časa in pristaši druge politične stranke začeli so izstopati iz upravnega odbora. Imeli niso v to nobenega notranjega povoda v hranilnici, saj je bil prvi predsednik Fran Souvan blaga duša, ki ni imel nobenega neprijatelja v meščanstvu. Druga politična stranka se je z vso vneto poprijela zadržne organizacije v Ljubljani in po vsem Kranjskem, in je bilo naravno, da je potrebovala svojih delavcev. Osnovala je Vzajemno podporno društvo, Ljudsko posojilnico, oboje v Ljubljani. Napravila je v Ljubljani osrednjo zadržno organizacijo, po vsej deželi pa snovala raznovrstne zdruge, tako da je v njeni Zadržni zvezi danes začlenjenih 516 združ. Njena gospodarska zmaga je pospeševala in dosegla politično nadvlado v deželi.

Deželna električna centrala.

V brošuri, katero je izdal deželni odbor in katera je bila priložena slovenskim listom, se nahaja primerjalen račun, s katerim hoče deželni odbor dokazati da bo obrtnik mnogo denarja prihranil, ako se bo priklopil nameravani deželni električni centrali.

Ta primerjalni račun je sestavljen za slučaj ako rabi obrtnik 25 konjskih moči.

Pripominimo samo to, da je električen tok računat po jako visoki ceni in bi marsikdo doživel zelo neprijetni trenutek, ko bi dobil v plačilo račun za porabljen električni tok, ki se mu je preje popisal kot poceni.

V navedenemu računu je povedano, da prihrani obrtnik 1500 K na leto ako vzame električen tok od deželne centrale, namesto da bi si sam napravil lastno parno lokomobilo.

Ta račun je nov dokaz lahkomišelnosti in površnosti, s katero interresirani krogi sestavljajo rentabilne račune, kadar hočejo dokazati (!) kaj dobrega v korist projektiranega podjetja.

Vzemimo najprvo slučaj, da rabi obrtnik, kakor je povedano v brošuri 25 konjskih sil.

Ako rabi samo 60% te moči, bi zadostovala lokomobilna za 15 konjskih sil, ker, kakor znano, ima ta v sebi rezervno moč, katero se lahko izkorišča do 50% več kakor normalne moči. Torej bi zadostovala lo-

komobilna s 15 konjskimi silami in bi ta oddala lahko do 22-5 konjskih sil, da še bolj jasno dokažemo resničnost svoje trditve, da je dežel. odbor napravil napačen primerjalen račun, vzemimo lokomobile z normalom 20 konjskih sil, katera lahko da 28 do 30 konjskih sil.

Nabava te lokomobile stane 9900 K. Tu je vračunano: železni dimnik, voznina do lica mesta, montaža in carina; strojnica ne stane kakor kaže mnogo skušenj več kot 60 K na m² zidane ploščevine; torej zadostuje za ta stroj 1800 K; betonski fundament, tudi po mnogih skušnjah ne velja več kot 120 K. To potrdi vsak količjak vesten strokovnjak.

Nakup in naprava lokomobile bi torej veljal 11.820 K in ne 20.000 kron, kakor je napačno povedano v brošuri dež. odbora.

Obratni stroški:

a) stroj: 4% obresti, 5% amortizacija, 1% vzdrževanje, skupaj 10% od kupne cene 9900 K, torej 990 K

b) strojnica in fundament 4% obrestovanje, 2% amortizacije, 1% vzdrževanje, skupaj 7% od investir. svote 1344 K, torej 135 »
c) premog . . . . . 1584 »
d) enaženje in olje . . . 332 »
e) strojnik (kurjač) . . 1200 »

Torej znašajo skupni stroški . . . . . 4241 K.

Po računu v brošuri dež. odbora bi moral obrtnik za električni tok iz deželne centrale plačati 5206 K in bi si torej prihranil 965 K ako ne vzame tega toka in si napravi lastno lokomobilo.

Omeniti je še tole: Lokomobila z normalnimi 20 konjskimi silami ima v rezervi za vse slučaje 40 do 50% več moči, torej odda lahko 28 do 30 konjskih sil, česar ni v taki meri pri elektromotoru.

Ako se nadalje vporabi za kurjavo odpadke kakor: žaganje, česlo itd. se znižajo ti navedeni stroški še za celih 1584 K, katerih ni potreba izdati za premog in odpade torej cela za ta navedena svota. Mnogo industriji je na Kranjskem, ki imajo te vrste kurjavo in zadostuje ta popolnoma vsem zahtevam. Glede premoga za kurjavo je še omeniti, da je v brošuri dež. zbora navedeno za konjsko silo in uro 3 kg. Največje trdnice, ko izdelujejo lokomobile priznajo prve vrste in je tudi na Kranjskem že mnogo njenih lokomobil, garantirajo porabo premoga kg 120 za konjsko silo na uro. Dokaz te trditve je podala javna poskušnja ene lokomobile. Ta skušnja narejena v Ljubljani po kapaciteti te stroke je imela sledeči rezultat:

Premora cilindra 220 m/m
Tek 330 m/m
Tura v minuti 160
Pritisk pare 10 atm.
Kurjavna ploščevina 23 1/4 m².
Poskušnja je trajala 248 minut.
Indicirano 31-1 konjskih sil.
290 konjskih sil (zadržano).

Vporaba pare za konjsko silo — 9-02 kg.

Vporaba premoga za konjsko silo 1-042.

Po navedenih številkah izhaja torej jasno kot beli dan, da je ravno nasprotno tega res, kar trdi v svoji brošuri deželni odbor, da obrtnik, ki ima svojo lokomobilno prihrani na leto 1500 K, ako se pa priklopi nameravani dežel. centrali pa ima na leto 965 K več izdatka, kakor z lastno lokomobilo. Še več se prihrani seveda če se rabijo kakor že omenjeno za kurjavo odpadki lesne, usnjarske in drugih industrij.

S tem so ovrgli bistveno najvažnejšo trditve v brošuri dež. odbora in dokazali, da je račun dež. odbora napačen in sicer tako napačen, da z more preprostega obrtnika spraviti v zmotu, ki mu zna prouzročiti velike izgube.

Občinske volitve v Zagorju ob Savi.

Tako burne volitve, kot je bila v tork v 3. razredu, Zagorčani še ne pomnijo. »Internacionalni« nemškotarji so napeli vse sile proti Slovence. Agitirali in begali so ljudi na vse mogoče načine. Obljubovali so n. pr., da bode v slučaju njihove zmage žito na leto trikrat zorelo, voda da bode tekla iz doline v hrib itd. Oblezli so vsako bajto in hišo. Govorili so o svoji zmagi kot nekaj gotovem in že dopoldne so hoteli razobesiti rdečo zastavo v znak zmage; visela pa je popoldne le dobro minuto. A kljub vsej agitaciji in nasilstvom, kljub temu, da je Cobal privlekel na volišče celo Michelčiča, so vendar prodrli komaj z dvema kandidatom. In še to bi se jim ne bilo posrečilo, da ni bilo ljudi, ki se štejejo med zavedne in napredne Slovence, a so volili soc. dem. listo, ako bi ne bilo naših ljudi, ki so hodili po volilnem prostoru, pa niso šli volit, in ako bi jih ne bilo mnogo takih, ki sploh voliti niso hoteli. S tem so vsi pokazali, da ne poznajo strankine discipline in nam več škodujejo kakor koristijo. V dno duše jih mora biti sram, da so na ta ali oni način pomagali ljudem, ki so pred občinsko hišo hajlali in uganjali take silovitosti. Vprašamo jih, kakšne Slovence in kakšne naprednjake se po teh dogodkih čutijo? Ali jih ni sram, da so šli roko v roki z ljudmi, ki so psovali Slovence z »windische Hunde«, Sokole z »Räuberbande« in z imeni, ki jih tu ne smemo ponoviti? A klub vsemu temu je moral priti Cobal do prepričanja, da se njegova trdnjava ruši. Njegovi še zvesti stebri steklarji so bili pijani kot mavre tako, da jih je moral Cobal sam opominjati k redu in so jih morale zvečer žene na vse štiri strani podpirati, da niso obležali v jarkih. »Heil und Sieg« tem tvojim stebrom, so drug Cobal, saj boljši te itak zapuščajo! Čez tri leta, če ne prej, pa se, Cobal, zopet vidimo pri Filipih!

Najbolj jasno pa so se odkrili značaji nekaterih volilcev I. razreda, ki je volil v sredo. Motili smo se, ko smo mislili, da so zavedni Slovence. »Značaj je fraza«, je dejal nekdo izmed njih in potem so se tudi ravnali. Javna tajnost je, da se g. rud. ravnatelj nič ne briga za politiko in priznava, da je Zagorje izključno slovensko in torej peščica steklarjev ne pride nikakor v poštev. Tu bi lahko toplotsko učiteljstvo brez svoje materijalne škode — storilo svojo narodno dolžnost. Mi si bomo naša pota tem dejstvom primerno uravnavali. Za danes dovolj, kajti v dno duše nas boli ta narodni greh, ki ga je zakrivilo toplotsko učiteljstvo pri volitvah. — Vse slovenske občinske odbornike pa prosimo, da zasatijo vse sile, da ne pride na županski stolec strupeno zagrizen nemškotar Michelčič. Zagorje mora ostati slovensko, četudi odpadajo od svojega slovenskega posamični ljudje.

Zagorski radikalec.

Domžalskemu Sokolu na pomoč!

Domžalski Sokol si gradi telovadnico, ki jo krvavo potrebuje. Gradi si jo, ker jo mora imeti, ker nima nikjer prostora za telovadbo.

Kak boj bije domžalski Sokol za svoj obstanek in za slovenstvo v Domžalah, ni znano slovenski javnosti. Domžale utegnejo postati po eni strani drugo Kočevje, po drugi pa jih gotovi ljudje hočejo spraviti pod klerikalni podplat. Kar se tiče nemstva v Domžalah, je stvar taka, da imajo Nemci že vso oblast v rokah. Tovarnar Ladstätter je prvi občinski svetovalec, kateremu je značajni župan Janežič pokorni sluga. Prav zaprav je v slovenskih Domžalah župan Tirolec Ladstätter, ki ima okoli sebe zbrane same kimavce, ki so odvisni od njega denarno ali na kak drug način. Značilno je, da so v občinskem odboru tudi Ladstätterjevi hlapci!

Po drugi strani sega klerikalizem po lepih Domžalah. Gradi si društveni dom, ki bo stal ogromno svoto 80.000 K, kar bo financirala ondota klerikalna hranilnica. Ljudstvo se vzgaja v klerikalnem fanatizmu in kdor se posluži knjig »Prosvetne« knjižnice, zabeleži si ga župnik Bernik, ki hoče sicer veljati za tolerantnega moža, potem pa leti s prižnice strupene piske čez sovražnike svete vere.

Take so razmere v Domžalah. Napredni slovenski element je osre-

šet let in ko je zvečer gnil domov muhaste telice in nagajive krave, mu je bilo tako nekako mehko pri srcu, kakor na veliko nedeljo zjutraj, ko je zajemal kašnatu zalehujo. In nehoti ga je obšla blažena misel, kako bi se čudili vaščani, ko bi jo on — pastir Jokelj iz katerega je hotel že vsak smrkavec, ki je še platno prodajal norce briti, — mahal takole neke lepe nedelje praznično oblečen, v tistih hodnikovih hlačah, ki jih je kupil na šentjanžkem sejnu za petnajst grošev in v kamizoli, ki mu jo je podaril za god župnikov hlapcev z Nežiko proti cerkvi k poroki. Sprejadal bi šel Pirhov Nace in raztegal harmoniko, ki se jo je naučil pri vojaki na morju, da bi do nelo kar skozi ušesa in bi morala slišati cela fara, da se ženi pastir Jokelj. Zada bi šli svatje, čisto praznično oblečeni, kakor se za tako stvar spodobi in župan bi moral biti za moža, nihče drugi, kakor župan: on ima pod palem in kakor pravijo nekateri še pod zemljo zakopane tolarje cesarice Marije Terezije in turške cekine iz suhega zlata. Poleg njega pa bi pogledavala ponosno na levo in desno nevesta Nežika, morda bi se držala celo za roko in bel venček bi imela v laseh, trakovi pa bi ji frfotali globoko po hrbtu. Tako bi bilo, ako še ne vse lepše — potem pa ženitovanje: pogače in vino, meso in potice — joj!

Pastir Jokelj se je obližnil okoli

ustnic in zapazil, da je že čisto pred vasjo. Tako se je zamislil v rumene pogače, da ni vedel, kdaj je dospel.

»Hej, sivka, hoti«

In opazil je na vse veselje muhasto sivko s tako silo čez rebra, da se je kar upognila.

Potem pa je pogledal tja čez vas proti Poklukarjevi hiši, ki je stala na koncu vasi.

Iz dimnika se je kadilo pod večerno nebo, na pragu pa je stala Nežika, rožasto ruto je imela na glavi in ves obraz ji je žarel v žarkih topečega solneca. Jokelj jo je gledal kakor svetnico in bil prepričan, da se smešlja njemu. In takrat ga je obšla skušnjava, sam satan mu jo je moral udahniti: pomislil je boga boječ Jokelj, ki je spoštoval boga in vse svetnike, kar jih je črnih in rdečih v pratiki, razun tistih dveh psov, ki prerokujeta hude ure, šel za vsako procesijo in molil vsak večer za rajno mater tri očenase, ako ni prej zaspal, — ta Jokelj je pomislil, kako bi bilo, ako bi res pripeljal Nežiko kot ženko v svojo kamrico. — Nasmešnil bi se ji ponižno in udano, kakor župniku, kadar mu da odvezo za vse nečedne misli, pristopil bi k njej in ji položil roko prav nalahno na — koleno. . . .

»Glej Nežika,« bi dejal in prav nič bi ne ječal, — »glej, moja zlata piška, gospod fajmošter so naju zvezali pred bogom in pred ljudmi — kaj bi odlašala. . . . Glej, otroke bova re-

dila, bo že bog skrbel zanje, ako ne bova imela midva dovolj, ampak brani se jih ni potreba, to bi bilo zoper boga, ki je zapovedal posekati drevo, ki ni rodilo, zoper cesarja, ki rabi vojake in zoper papeža, ki dobi temveč miloščine, čimveč je vernikov na svetu. In čedne otroke morava imeti, Nežka, ne gluhe in šepave, kakor sem jaz, ampak čvrste, kakor si ti, ki imaš tak mehko koleno, kakor župnikova skuta! O, ti prešmentana moja Nežka!»

In potem bi ji dal desnico okoli vratu in jo emoknil, da bi počilo, kakor bi kdo udaril s plohom po mlaki. . . .

»No, Jokelj, kaj pa momlaš!« je zakričal nad njim županov hlapec.

Jokelj je pogledal debelo, ker ga ni razumel.

»Kaj? Ali si res vsak dan bolj gluh?«

Jokelj je prikimal meneč, da ga je razumel prav:

»Res, res, vsak dan manj muh; krave nič več ne bezlajo!«

Hlapec se je zakrohotal in je odšel dalje. Jokelj pa je gnil svojo družino k Slaparju, napojil, zaprl v hlev, nato pa legel za hišo v travo in čakal, da pride fantovski čas. —

Naposled so luči po vasi ugasnile, tiho je postalo, samo godec — Štamcarjev Jaka, ki je kolovratil vsak večer pijan iz gostilne, se je drl

tam nekje za vasjo z razklanim, hreščočim glasom:

»En liter dobrga mošta — srce potrošta; pa ena zauber punca srce pogunca!« . . .

Takrat se je dvignil Jokelj iz haše in se napotil počasi proti Poklukarjevemu. Ampak ni se malo začudil, ko je dospel do svoje Dulcinele: koncem hiše je bila pristavljena k podstrešni Nežikini kamrici — lesta. Bistroumni Jokelj pa je to seveda razlagal sebi v dobro, češ, morda je pristavila Nežka lestvo nalašč zanj. Počasi je šepal od klina do klina in ko je prišel pod vrha, je opazil, da je v kamrici luč samo privita in na oknu neka zavesa. Priklonil se je in pogledal skozi špranjo, ampak kar je videl takrat v kamrici, na postelji — se v spodobni povesti povedati ne sme. Bulil je v grozodejstvo . . . z divjimi očmi in naenkrat se je pod njim nekaj zagugalo in z glasnim trščom je telebnil Jokelj na tla: nekdo, ki je stal na straži za prijatelja, mu je prikrajšal pot iz višav do nižav. . . .

Drugi dan je stokal doma na slami, črne bule je imel po obrazu, no, svedel ni nihče zakaj, samo pastir Jokelj, ki ni nikoli več pomislil na ženitev — je vedel za greh, ki se dogaja med mladimi ljudmi tudi v najbolj rovtarski vasi. . . .

Jos. Premk.

dotočen le na majhno število zavednih mož, ki delujejo z vsemi močmi za slovenske narodne cilje. Žal, da jim je delovanje vsepovsod oteženo in če jim ne pride pomoč, morajo omagati in popustiti z gorkim sreem zapričeto narodno delo.

Eden glavnih faktorjev za povzdigo slovenske zavednosti v Domžalah je ondodni Sokol, ki si kakor že omenjeno, zida svojo telovadnico. Primanjkuje mu pa sredstev, primanjkuje mu jih tako silno, da, če jih v najkrajšem času ne dobi, bi moral ustaviti gradbo.

To se ne sme zgoditi! Domžalski Sokol si mora zgraditi svoj dom, zato mu priskočimo zavedni Slovenci z denarnimi prispevki na pomoč! Ne odlašati, takoj dajte zanj, kolikor mislite dati. Ako prepusimo domžalskega Sokola njegovi usodi in mu ne priskočimo v veliki sili, prepustimo tudi domžalske Slovence nemški in klerikalni strahovladi. V par letih bi znali doživeti, da bi morali govoriti o nemških Domžalah.

Komur je mar, da se slovenstvo vkrepi v narodno tako hudo ogroženih Domžalah, poslal bo domžalskemu Sokolu ali pa našemu upravništvu za domžalskega Sokola svoto, ki jo lahko utrpi v narodne namene. V dejanju pokaži, kdor si zaveden Slovence! Domžalskemu Sokolu na pomoč!

»Na zdar!«

Deželni zbori.

Češko.

Praga, 1. oktobra. Danes ni nobenih pogajanj več. Tudi zadnji poskusi veleposrednikov so se izjalovili. Vse pričakuje samo odločitve ministrskega sveta, ki bo izrečena danes po zaslišanju deželnega namestnika in deželnega maršala.

Nizje Avstrijsko.

Dunaj, 1. oktobra. Nekateri poslanci so stavili predlog, naj se podpira v Avstriji avijatika ter nekatere predloge gospodarskega značaja.

Dalmacija.

Zadar, 1. oktobra. Hrv. posl. dr. Medini je stavil predlog glede na razširjavo pristanišča v Dubrovniku in glede sistemiziranja arhivarskega mesta za dubrovniški arhiv. V debati, ki se je pozneje pri nekem drugem predlogu razvila, je posl. Biankini ostro napadal najvišje deželno sodišče in vlado.

Štajersko.

Gradec, 1. oktobra. Vloženih je bilo več predlogov, med njimi za spremembo ribarskega zakona, za ustanovitve dvojne meščanske šole v Rottenmannu, za uvedbo obligatoričnega zavarovanja proti ujamu, za enostavnejši poslovni red, za soc. zavarovanje itd. Vsi ti predlogi so se izročili posameznim odsekom. — Posl. dr. Kukovec predlaga delitev deželnega šolskega sveta v slovenski in nemški del, kakor je to — mutatis mutandis — že na Češkem izvedeno. Zasedanje deželnih zborov in parlament.

Ljovov, 1. oktobra. Voditelji političnih strank so informirani, da bo zasedanje deželnih zborov trajalo do 16. t. m. in da se bo parlament sešel 20. t. m. V slučaju, da bo zopet obstrukcija, se bo vlada poslužila § 14. Parlamenta pa ne misli razpustiti, ker se boji, da bi iz novih volitev izšli radikalni elementi v še večjem številu. Vkljub vsem težavam pa ni izključeno, da se dobi delavna večina, iz katere bi izšel kabinet, ki bi rešil važne naloge.

Lex Axmann-Kolisko.

Dunaj, 1. oktobra. »Neue Fr. Presse« demantira vest, da bi se bil ustanovil ministrski odsek v zadevi lex Axmann - Kolisko. Nade, da bi bil ta zakon sankcioniran, ni noben, kajti vlada vidi težave na državopopravnem polju, osobito v § 19. drž. osn. zak. in v § 6. drž. šol. zak.

Ogrska kriza.

Dunaj, 1. oktobra. Danes je bil pri cesarju v avdienci prestolonaslednik. Avdijenca je vzbudila v političnih krogih največjo pozornost, kes se spravlja v zvezo z ogrsko krizo. Prestolonaslednik, ki glede krize zastopa posebno stališče, je to stališče v avdienci pred vladarjem utemeljeval. Vsekakor je ta avdijenca velikega pomena.

Budimpešta, 1. oktobra. »Az Ujsag« javlja, da bo 5. oktobra parlament odgoden. Za ta dan je pričakovati burne seje, če se med tem ne bo nič odločilnega zgodilo. Ljudska stranka namerava uprizoriti proti predsedniku Justhu demonstracijo in ga prisiliti, da odstopi z obema podpredsednikoma vred.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 1. oktobra.

Občinski svet ljubljanski je mel danes ob 5. popoldne pod predstvom župana Hribarja izred-

no sejo. Overovateljska zapisnika imenuje župan gg. Franchetti-ja in Lenčka.

Naznanila predsedstva.

Župan se spominja dvajsetletnice ustanovitve »Mestne hranilnice ljubljanske«, ki pade ravno na današnji dan. Začetek je bil skromen, danes pa je Mestna hranilnica finančna velemoč. Izreka priznanje in zahvalo vsem, ki so v zavodu delovali, odboru, upravnemu svetu in uradništvu, osobito čestita predsedniku upravnega sveta gosp. Trnkoczyju, ki se nato županu za priznanje zahvali.

Dalje naznanja župan, da je nemški viteški red odgovoril na pismo, da bi prodal nekaj sveta na Mirju, kjer so ostanki Emonskega zidu, da se o tem ne more takoj odločiti.

Nujne zadeve.

Gosp. Knez z poroča nujnim potom o županovem dopisu glede spremembe nekaterih točk v pogodbi s firmo Czeeroviczka glede prepustitve nekaj mestnega sveta ob klavnici. — Županov nasvet se sprejme.

Gosp. stavb. svetnik Duffe poroča nujnim potom o prošnji Marije Andlovičeve, da se ji dovoli odprodati nekaj sveta od posestva pri Kozelji. — Prošnji se ugodi.

Sprejem v občinsko zvezo ljubljansko.

Dr. Zarnik poroča o prošnjah za sprejem v občinsko zvezo ljubljansko. Ugodi se 135 prošnjam, zavrne se 25 prošenj. Eni prošnji se ugodi le pogojno, če namreč prosilec doseže avstrijsko državljanstvo in dodatno se sprejme tri otroke.

Ugovor gosp. Ant. Dečmana.

Gosp. Anton Dečman ugovarja, da bi že sedaj moral odstopiti svet, kolikor ga bo treba za podaljšano Ciril - Metodovo ulico, odstopiti ga hoče šele tedaj, ko bo ulica že zgrajena. — Na predlog poročevalca g. dr. Šviglja se ugovor zavrne.

Mestna zastavljalnica.

Za mestno zastavljalnico bo treba pohištva in v oknih omrežja. Vse to bo veljalo 6230 K. — Na predlog gosp. Milohonje se dovoli kredit, ki ga mestna zastavljalnica pozneje povrne.

Prošnje.

Zadruga gostilničarjev itd. prosi za prispevek za gostilničarski tečaj, ki bo v hotelu »Tivolik«. — Dovolj se 500 K iz lanskega prebitka fonda za tujski promet.

Prošnji »Narodne delavske organizacije« se ugodi le v toliko, da se popusti članom-delodajalcem polovica vpisnine za povpraševanje pri mestni posredovalnici za službe. Poročevalec g. Milohonja.

Stavbne zadeve.

Poroča g. Turk. V nadzorovalni odsek za zgradbo drž. obrtne šole se izvoli g. stavbni svetnik A. Klinar. Odobri se nasvet mestnega magistrata, da se doseže sprememba regulacijskega načrta ob stiku Vodovalne in Dunajske ceste.

Za napravo kanala v Ciril - Metodovi ulici se dovoli 1300 K, ki se vpostavijo v proračun za l. 1910.

Razširjava Predilne ulice.

Gospod Al. Vodnik in drugi so se obrnili na občinski svet s prošnjo, naj bi se Predilna ulica med Miklošičevo cesto in Kolodvorsko ulico razširila; regulacijski odsek pa je mnenja, da stvar ni tako nujna in da je za to potrebni svet sedaj predrag. Gospod Franchetti nasvetuje, naj bi se potrebni svet od g. Rovška dobil potom zamenjave. Sprejme se predlog odsekov. Poročal je g. Likozar. Službena reciprociteta učiteljsva na dekliškem liceju.

O tej stvari poroča imenom šolskega odseka g. dr. Pipenbacher. Naučno ministrstvo je pripravljeno priznati reciprociteto učnim močem na dekliškem liceju, če magistrat izjavi isto glede profesorjev iz državnih srednjih in privatnih srednjih šol s pravico javnosti. Pooblasti se župan, da poda tako izjavo.

Pritožba.

Gospod Jakob Milavec ima v svoji hiši vodomer, pa bi se ga rad znebil, češ, da mu dela nepotrebne stroške. Pritožba na na predlog poročevalca g. dr. Trillerja zavrne.

Najetje mestnega posojila.

Imenom personalno-pravnega in finančnega odseka - poroča g. Milohonja o županovem dopisu glede najetja mestnega posojila v pokritje stroškov za nekatere nujne naprave. Ljubljana stopa v vrsto modernih mest, zahteva pa seveda tudi modernih naprav. Župan je tozadevno poslal obema odsekom obširen dopis, kateremu sta v nekaterih točkah odseka pritrdila, v nekaterih pa ne. Poročevalec predlaga: 1. Za izvršitev kanalizacije se najemi posojilo 500.000 K. 2. Razširjenje obrežja naj se za sedaj še opusti. 3. Za nove mostove se najemi posojilo 200.000 K; 4. Za stavbo obrtne šole se najemi posojilo 70.000 K; upati je, da bo vsaj 250.000 K prispeval deželni

zbor. 5. Za prispevek k zgradbi podvoza na Martinovi cesti se najemi posojilo 103.200 kron. 6. Glede ličeeja predlagata odseka, naj se že zdaj sezida cel trakt, ker bo to ceneje in predlagata, da se najemi posojilo 120.000 K. 7. Odseka priporočata tudi najetje posojila za železnico na Grad ter za razne naprave na Gradu. 8. Posojila za stavbo poletnega gledališča odseka ne moreta priporočati. 9. Za stavbo novega rotovža naj se najame 800.000 K.

Celotno bo torej treba najeti posojila okoli 3 milijone kron, in sicer za najvišjo obrestno mero 4 1/2 %. Pokritje: 27.000 K, ki bi jih moralo mesto plačevati od odpuščene državnega posojila 900.000 K, kanalizacijske pristojbine ca 60.090 kron, dohodki železnice na Grad ca. 4000 kron, najemščina restavracije na Gradu 2000 K. Primanjkljaja je torej ca. 42.000 K. Posojilo se bo torej amortiziralo s 5 % doklado. Delnih zadolžnic, ki jih nasvetuje župan, odseka ne moreta priporočati. — Vsi predlogi obeh odsekov se sprejmejo soglasno in brez debate, nakar župan ob pol 7. zaključí javno sejo. Sledi tajna seja.

Škofu v album.

V »Slov. Braniku« je čitati: Izdajice: (Popadajo na obraze.) Milost, mati, milost!

Slavija. Kako se predrznete zvati me mater svojo, vi, ki ste hoteli namakati proklete svoje meče v maternem srečju! Kako se smem zanesti, da me zopet ne prodaste, vi izvržek mojih sinov! Vi ste me zatajili, zdaj jaz vas ne poznam! Poberite se mi izpred mojega obraza in delajte pokoro v najbolj oddaljenih, pustih krajih! (Odidejo.) Vse se lahko odpusti, le izdajstvo ne! Dragi moji, ne ravnajte sebično, bojujte se zmirom za pravično reč, zmirom za vse, kar je lepo, blago, pravo! Potem bomo imeli raj že tu na zemlji!

Anton Jeglič (l. 1870).

Goricane, 22. Sept. 1908.

Euer Hochgeboren!

... Deshalb bedaure und verurteile ich die grässlichen Verwüstungen, welche von Seite einer aufgehetzten und verführten Volksmenge am Eigentum der deutschen Mitbürger in Laibach verübt worden sind. Herr Graf (Barbo)! Ich bitte Sie, haben Sie die Güte, dieses mein Bedauern und meinen tiefen Schmerz über das den Deutschen Laibachs zugefügte Unrecht denselben auf eine geeignete Art und Weise bekannt geben zu wollen...

Anton Bonaventura, Fürstbischof.

Staršem Lundrovim.

Anton Bonaventura škof.

Staršem Adamičevim.

Anton Bonaventura škof.

Po nemških demonstracijah poškodovanim Slovincem v Kočevju.

Anton Bonaventura škof.

Naprednim Slovincem in Slovincem!

Zalostno dejstvo je, da smo naprednjaki le predolgo mirno gledali, kako je naš siromašni srednješolec upravljen suženjsko odvisen od drobtin, ki padajo po miloščini z raznih miz. Premalo smo se menili za to, da zanašajo nasprotniki celo v najbolj neznano mladino seme svojega strankarskega fanatizma, in da so po številnih pritožbah sodeč, v zadnjem času tudi v nekdanji Jeranovi dijaški kuhinji po strankarskem prepričanju odmerjali ubogemu slovenskemu dijaku vsakdanji kruh. Dolžnost naprednjakov zategadelj je, da se zdravimo in zavzamemo za nadarjeno in pomanjkanje trpečo slovensko srednješolsko mladež v to svrhu, da bo dobivala podporo v bodoče zgolj po vrednosti in potrebi, ne pa po političnem mnenju.

Ustanovilo se je vsled tega vzgojevalno in izobraževalno društvo »Domovina« v Ljubljani, ne da bi delilo srednješolskem miloščino, ampak zato, da vrši slovenska napredna javnost potom tega društva namram našemu srednješolskemu dijaštvu svojo socialno dolžnost. Kar so predniki žrtvovali za današnjo inteligenco, to mora današnje slovensko izobraženstvo in slovenska javnost poplačati s tem, da po občutovski skrbi za sedanjí dijaški naraščaj. Tako naj poma vsaka generacija naslednji!

Se ta mesec izvrši »Domovina« svojo prvo nalogo, ki si jo je stavila, v tem, da otvori dijaško kuhinjo. Prosimu zanj prispevkov, bodisi v denarju, bodisi v živilih. Prosimu pa tudi za priglasje, kdo in koliko hoče na mesec prispevati za kakega posebno potrebnega dijaka.

»Domovina« ima v svojem programu še celo vrsto drugih načrtov, po katerih postane društvo, kakor upamo, slovenskemu dijaštvu to, kar znači ime, namreč prava domovina. V koliko se bodo dali ti načrti izvesti, je seveda odvisno od podpore, ki jo bo slovenska napredna javnost tej prekornosti in prepotrebni instituciji naklonila.

Slovenke in Slovenci! Vabimo Vas, da pristopite društvu »Domovina« in je podpirate čim najizdatneje. Redni društveni člani plačajo letno vsaj 4 K, ustanovnik postane, kdor prispeva v društvene namene z enkratnim zneskom 100 K ali letno 20 kron in podpornik postane lahko vsakdo, kdor, četudi z najmanjšim zneskom podpre društvo.

Prijave in denarne prispevke sprejema društveni blagajnik prof. Anton Jug (dekliški licej) v Ljubljani.

Dr. Triller l. r. predsednik.

Vera dr. Štajmerjeva l. r. podpredsednica.

Adolf Ribnikar l. r. tajnik.

Dnevne vesti.

+ Klerikalen atentat. Ko smo poročali, da bo deželni odbor priporočal deželnemu zboru, naj razveljavi izvolitev poslanca Višnikarja, je to ves svet smatral za otročjo demonstracijo in prav nič več. Nihče ni hotel verjeti, da bo verifikacijski odsek ta predlog deželnega odbora sploh vzel v pretres. Ne en časopis se ni baval s to stvarjo in tudi nam se ni zdelo vredno, da bi zapisali kaj več o tem sklepu deželnega odbora, kakor suho dejstvo. Včeraj pa je bilo deželnemu zboru predloženo neko skrupulac kot poročilo verifikacijskega odseka, in to poročilo predlaga razveljavljenje izvolitve poslanca Višnikarja. To pomeni, da hočejo klerikalci vendar izvršiti atentat in uprizoriti politično lopovstvo. Razveljavljenje Višnikarjevega mandata ni namreč nič drugega, kot čisto navadno politično lopovstvo. Tako lopovstva so časih uganjali samo italijanski rokovanjaci v istrskem deželnem zboru, a tudi le časih, kajti bridke izkušnje, ki so jih napravili s tem početjem, so jih izmodrovali. O pravni strani te zadeve bomo govorili, kadar pride stvar na dnevni red deželnega zbora, kajti danes še vedno ne moremo prav verjeti, da se bodo klerikalci upali izvršiti ta atentat.

+ Iz Kamnika se nam piše: V št. 222 vašega cenj. lista čitamo, da je v brezplačno šolsko službo vstopila učiteljska kandidatinja Irena Petschnigg — čujte in strmite — v — Kamniku. To je torej sad klerikalno - nemške zveze na Kranjskem, ki jo z vso verno propagando nestransko cunj »Slovenec«. Imenovana gospodična je znana po vsem Kamniku kot skrajno zagrizena hajlovka. Njenemu nemškemu pokolenju je pričinjeno pristno germansko ime. Nečuvni škandal prve vrste je, da je imel okrajni šolski svet pogum, nastaviti to nemurko na povsem slovenski ljudski šoli, kjer naj našo mladino vzgaja v slovenščini, katero sama dosledno prezira in ob vsaki priliki javno sramoti in zasmehuje. Sicer se pa tolikanj ne čudimo omejenemu duševnemu obzoru imenovane gospodične, saj ima v svojem sorodstvu najlepši uzor posilincev. Njen stric se je drznil na proslu li kamniški čukaladi brez vednosti odsotnega hišnega gospodarja razobesiti zastavo v pozdrav »Čukom« tem »parademožicom« klerikalno-nemške zveze. — Presrečni Kamnik, ki dobiva vsled pritiska od izvestne strani take izborne vzgojiteljice na slovenski šolski zavod.

+ Eden prvih liberalnih agitatorjev v Kamniku je gospod finančni komisar Špindler. Silno se peha za propadajoči liberalizem. — Tako trdi »Slovenec« v 222. številki. Vsak Kamničan ve, da je to absolutna »Slovenčeva« laž, kajti Špindler se še nikdar ni brigal za politiko. Čudno, da »Slovenec« ne trdi, da je bil eden prvih liberalnih agitatorjev tudi slavnostni Jordan, ki je v kamniški katoliški kavarni trgal »Slovenske Narode«. Ampak malo maščevanja mora biti, kajne, oberčuk Mayer?

+ Iz Planine na Notranjskem se nam piše: Z zadnjim člankom v »Slovenskem Narodu« smo prepričali, da ni bilo v našem trgu imenovana za učiteljsko nemurko Adela Christof. Okrajni nadzornik Thuma iz Postojne je uvidel, da bi storil krivico slovenskim učiteljskim kandida-

tinjam, če bi pustil k brezplačni praksi na slovenski šoli Adelo Christof, čeprav nima izpita iz slovenščine. Ljubljana je sicer precej daleč od Planine, a vendar se tudi semkaj zvedo tajnosti planinskega nemškega krožka. Dan pred začetkom šolskega leta so imele planinske »nemške« dame mnogo opravila. Hodile so okrog postiljona in ga vpraševale, če je pripeljal kako novo učiteljico. Toda na njihovo žalost je bila gđc. Kos že v Planini. Ko se je pričela šola, je g. nadučitelj Benedek predstavil Adelo Christof kot hospitantino, da se slovenščino popolnoma nauči. To je najboljši dokaz, kakšno učiteljico bi dobili slovenski otroci, če bi ne bili razmer poprej zasledovali in v javnosti ožigosali. Tudi tisti (!), ki je dovolil, da sme ta odpadnica od rodne jezika hospitirati z namenom, da »se slovenščino priuči, si tega ne sme šteti v čast. Učiteljica, ki hoče poučevati slovenske otroke in jesti slovenski kruh, naj študira na slovenskih zavodih, a ne v nemško-nacionalnem Huthovem zavodu, kakor Adela Christofova!! Dal bog, da je to zadnji slučaj, da je dobila slovenska odpadnica priliko, da se potom hospitacij nauči slovenskega jezika, katerega je zgolj vsled tega pozabila, ker ga je zaničevala! Ker je torej Adela Christof izgubila učiteljsko mesto v Planini, izmislila si je »nemška Baugesellschaft« za most od Belta do Adrije drugo zvijačo, kako slovenske otroke ponemčevati. Dosedaj je bila navada, da je domače učiteljstvo učilo premožnejše otroke nemščine; zlasti one, ki so bili namenjeni v srednje šole. Sedaj jih je začela zbirati in jih privatno poučevati »Nemška Christof Adela! S tem je odvzela postranski zaslužek domačemu slovenskemu učiteljstvu in gotovo je, da bodo otroke slovenskih kmetov poučevala v nam sovražnem duhu. Konečno moram kot planinski rojak izreči obžalovanje, da cela planinska dolina nima niti enega moža, ki bi zasledoval nakane nemške garde in jih opisal v javnosti. Izven doma živeti moramo poizvedovati in poročati, domačini pa spe mirno spanje. To je pač višek šentflorjanskega rodoljublja! Kadar bo kaj novega, vam bom radevolje poročal, da bode vsaj vedeli kaj se krog vas godi! Pa brez zamere. Na zdar! x.

+ Ustanavljanje dijaške Marijine družbe. Vedno je kaj novega v Novem mestu, čemur se pa ne smemo čuditi, saj sicer bi se ne moglo imenovati Novo mesto! Koliko neobhodno potrebnih društev in velekoristnih bratovščin se goji v mestu. Pa kričavi žid pravi: »Kamor je šla krava, tja naj gre še telica.« Tako je tudi pri nas. Se vsega je premalo in za nameček se bo ustanovila še dijaška Marijina družba. To bo res družba na demokratični podlagi, družba vredna dvajsetega stoletja in Novega mesta, kajti poleg trojkarja in dvojkarja nižješoleca bo lahko vpisan odličnjak višješolec in obratno. Pa kaj, ko bi bilo samo to! Se vse premalo! Imeniten gospod se nam tudi obeta. V nedeljo se pripelje iz bele Ljubljane škof Jeglič, ki bo sprejemal dijake v družbo in jim dal svoj blagoslov in če bo pri volji mogoče še papeževga in povrh vesoljni odpustek. Res, terna za dijake! Predstojnik in predsednik družbe je za gimnazijo »velezaslužnik« pater Pavel. Ker je tako vnet za blagostanje in srečo dijakov, si je v svoji veleumnosti izmislil še to. V šoli je že na koristno družbo opozarjal dijake novi katehet Ažman. Okoli po mestu pa ima »priljubljen« pater Pavel polno »privatnih agitatorjev« dijakov. Najbrže je čutil deficit klerikalnega življa med novomeškimi dijaki in zaradi tega jih je bilo par »transferiranih« iz »Škofovih zavodov« in iz Kranja, ki naj bi razširjali klerikalizem med mladino. Res, skrben oče je pater Pavel. Pa pri vsem tem pripomore državi, da bo pokrila vsaj nekoliko svojega dolga. Kajti lepa čredica dijakov bo zabila svoj čas v kloštru in plačala šolnino koncem tečaja. »Bilo bi res potreba, da bi se gosp. ravnatelj malo pobrigal za to in kratkotalno prepovedal.« Tako bi si kdo mislil. Pa tega on ne sme in ne more storiti, ker nima nobenih pravic do mladine, ki se uči v njegovem zavodu. Kajti pred kratkim je neki gospod profesor, ki je videl slab napredek med dijaki, odsvetoval, da bi tratili čas po nepotrebnem v Marijini družbi, a je prišel radi tega v preiskavo. Čudim se, da ni prišlo že tako daleč, da bi oče Pavel odstavil profesorja, jemal njihov zaslužek in ga porabil, recimo za mašne plašče, za hostije, kajti bela moka je draga in če ne bo imel klošter več dohodkov, se bodo pekle iz koruzne ali pa ovsnene moke. Pa še nekaj, iz česar se lahko izprevidijo predprave klerikalcev. Lani se je dovolilo dijakom, dasi ni nobeden tega želel, da smejo obiskovati knjižnico v kloštru, zaneseno se je pa prepovedalo, pohajati knjižnico v čitalnici. In zakaj? Lanški katehet gosp. Jože Marinko je povedal v šoli, da je velesmrtni greh,

če kdo bere »Maupassanta« in pri-
pomni, da je nemogoče, da bi ostal
mladenič, ki prebira »Maupassanta«
spise, čist in pripravljen, da on
ne bi dal na noben način takemu di-
jaku odveze. (Saj ga nihče ne prosi
zanjo.) Jaz pa povem, da ima oče
Pavel tudi »knjigo Maupassanta« v
svoji knjižnici in je vključ temu do-
voljeno dijaku, da jo obiskujejo.
Pa kaj hočemo, saj klerikalec je
vse dovoljeno. Klerikalni abstinent-
je pijejo vina čez mero, pa če vpra-
šajo zakaj, ti odgovori, »da ga vsaj
drugi ne bo treba, in da uničijo
alkohol.« Oni kolnejo brez mere, pa
samo zato, da drugi ne pridejo do be-
sedne in ne morejo grešiti itd. Le ta-
ko naprej po tej poti, saj Lutra ne
bo več, bodočnost je pa vaša, »če ne
na tem, pa na onem svetu!«

— »Profiterke« užigalnice druž-
be sv. Cirila in Metoda so strogo pre-
povedane na Črnučah poleg Ljubljane.
Dne 29. vel. sprana t. l. je ondot-
ni župnik o. Nikolaj Stazinski ozna-
nil s prižnice, da ne smejo v nobeni
hiši, kar jih spada v črnuško župo,
imeti užigalnice družbe sv. C. in M.,
nego edino užigalnice za obmejne
Slovence. Namestu božje besede se je
jele ozanjavati po naših cerkvah bo-
kot blaga, katerega skupiček rabi za
katoliškonarodno vzgojo obmejnih
slovenskih otrok. Narod, izpreglej!

— Krizarska vojna se ozanja s
propovednic v naših cerkvah zoper
družbo sv. C. in M., ki ima v svojih
pravilih katoliškonarodno vzgojo in
to točko dejansko izvaja v svojih šo-
lah in vrtilih. V šentpeterski cerkvi
v Ljubljani sta govorila zoper druž-
bo sv. C. in M. dne 5. m. župnik
Fran Pavlič in kaplan Ivan Petlič.
Vprašamo dotična gospoda, koliko-
krat sta z istega mesta napadla že —
»Schulvereine«, ki ima v njuni župi
otroški vrtec?

— Zavlačevanje imenovanj. Sl.
finančno ravnanstvo vprašamo,
kaj bodo zasledena v mesecu maju t.
l. razpisana prosta mesta davčnih
uradnikov? Bil bi vendar že skrajni
čas!

— V večerajšnji tajni seji občinskega sveta ljubljanskega so bili ime-
novani v mestno zastavljalnico: po-
sestnik Fran Bergant za blagaj-
nika; solistator Rudolf Est za li-
kvidatorja; Anton Likozar ml. za
skladničnika. Čenila sta: urar Milko
Krapež in Slavoj Skrlj. Mesto
predsednika »Mestne hranilnice« se
še ni oddalo.

— Iz srednješolske službe. Dovo-
lilo se je, da smejo v tekočem šol-
skem letu poučevati in sicer: prof.
Josip Wester na mestnem dekl-
skem liceju, suplent Leop. Andree
na mestno-obrtni in suplent Pavel
Lokovšek na slov. trgovski šoli.

— Srednješolska vest. Prof. dr.
K. Oswald je za šolsko leto 1909/10
dobil dopust v svrhu študij — na po-
ljo pedagoške psihologije — v ino-
zemstvu.

— Iz šolske službe. Provizorična
učiteljica Josipina Vončina pri-
de iz Drage v Stari trg. — Učiteljski
kandidat Aleksander Jelovčnik
je imenovan za prov. učitelja v Šent
Vidu nad Ljubljano. Učiteljska kan-
didatinja Franciska Sever pride
kot prov. učiteljica v Dobernik. Pro-
vizorična učiteljica Marija Hirs-
man pride iz Dobernika v Ambrus.
Provizorična učiteljica Julija Mayer
je premeščena iz Starega trga pri
Ložu v Bukovje.

— Slovensko deželno gledališče.
Danes, v soboto, 2. oktobra se otvori
sezona z dramo: »Revolucijska svat-
ba«, spisal Sophus Michaelis. — Ju-
tri, v nedeljo, sta dve predstavi, po-
poldne ob 3. prvi burka »Utopljen-
ca«, zvečer ob pol 8. prvi v sezoni
opera: »Lohengrin«. — V torek se
ponavlja »Lohengrin«, v četrtek se
igra drugič »Revolucijska svatba«.

— Slovensko gledališče. Iz ob-
činstva se nam piše: Slavno uredni-
stvo! Vaše opomnje glede novotarije,
da abonement ne velja več za operne
in operetne premijere, so bile jako
umestne. Abonentje so ogorčeni.
Omeniti pa je še eno: Kako da se ho-
če izključiti od premijer najemnike
sedežev — ne pa tudi najemnike lož?
Najemnik je vendar najemnik naj se-
di v loži ali na stolu in je neopravi-
ljivo, da se delaje izjeme. Dalje! Na
gledaliških listih čitamo, da bodo le-
tos kupovalci vstopnice morali plače-
vati posebno doklado. Kdor bo šel v
gledališče, bo moral plačevati poleg
vstopnice še — doklado za starostno
zavarovanje gledališkega osebj. Pa
tudi tu je izjema: abonentje te dokla-
de ne bodo plačevali. Ta je pa le ne-
koliko prehuda. Kaj nam mar, če si
je kak nemški spekulant tako poma-
gal. Starostno zavarovanje — to je
vender stvar osebe in gledališkega
podjetja, ne pa občinstva. Tako vse-
stransko draženje ne bo rodilo dobre-
ga sadu; ljudje so nevoljni in to gle-
dališče ne bo v korist.

— 200 × 1000. Za obrambni
sklad družbe sv. Cirila in Metoda so
se nadalje zavezali plačati po 200 K
sleded: 404. Podružnica družbe sv.
Cirila in Metoda v Petrovčah (pla-
čala 200 K); 405. Podružnica družbe
sv. Cirila in Metoda v Kranju (pla-

čala 150 K); 406. Dr. Jakob Pirnat,
grajščak v St. Ilju pri Velenju (pla-
čal 100 K); 407. Janko Grivec, po-
slojilni tajnik v Ormožu; 408. Peru-
šek Rajko, c. kr. prof. v Ljubljani
(plačal 200 K); 409. Omizje kletar-
ske gostilne v Ormožu.

— Podpornemu društvu »Rado-
goj« je daroval g. Rado Jerab, sub-
stitut za notarsko mesto v Kostanje-
vici, 20 K mesto venca pokojnemu
g. dr. I. M. Hribarju.

— Iz ječe izpuščen bo jutri v
nedeljo med 12. in polu 1. uro opol-
dne g. Ernest Windischer, ki je s
tem prestal šestmesečno kazen
zaradi lanskih dogodkov 20. septem-
bra.

— Ljubljanski »Sokol« nazna-
nja, da se prične telovadba II. oddel-
ka (starejših bratov) v ponedeljek,
dne 4. oktobra. Telovadba bo vsak
ponedeljek, sredo in petek od 7. do
8. ure zvečer. Ne samo starejši,
tudi oni bratje naj zahajajo, ki jim
je ta čas ugodnejši za telovadbo.

— Novi lovski zakon. »Sloven-
ski lovski klub« v Ljubljani vabi
svoje člane in druge lovce in lovske
prijatelje sploh brez razlike narod-
nosti na posvetovanje o nameravani
reformi lovskega zakona. Posvetova-
nje se vrši v sredo 6. t. m. ob 8. zve-
čer v veliki dvorani hotela »Ilirije«
v Ljubljani. Vabimo zlasti lovce z
dežele in pa g. deželne poslanke.

— Deželno društvo drž. pisarni-
ških oficijantov in pomočnikov za
Kranjsko. Opozarjamo ponovno, da
se vrši shod v nedeljo popoldne ob 3.
uri v veliki dvorani »Mestnega do-
ma« in ne v hotelu »Ilirija«, kakor
je bilo prvotno naznanjeno. Prosimo
še enkrat gg. tovariše za obilno ude-
ležbo.

— C. kr. davčni uradniki v Ljub-
ljani prirede dne 2. vinotoka t. l. svoj
prvi letošnji jour-fix s predavanjem
pri »Novem Svetu« ob polu 9. uri
zvečer. — Gospodje kolegi, upamo,
da se drage volje odzovete temu va-
bilu v najboljšeštem številu. Organi-
zacija naj nas druži! Vabimo tudi
najljubše naše sodelavce pred
vsem vpokojene uradnike našega
stanu. Vsi za enega, eden za vse! Na
veselo svidenje!

— Plesni odsek »Društva sloven-
skih trgovskih sodelavcev« za
Kranjsko s sedežem v Ljubljani, na-
znanja vsem članom, da se vrši se-
stanek v torek, dne 5. t. m. v prostori
hotela »Ilirije«. Namen sestanka
je, da se določijo dnevi, kdaj naj se
vršijo plesni večeri. Odsek vabi naj-
uljudneje vse, ki se zanimajo za ples,
za sigurno udeležbo.

— Občni zbor »Slovenske Fil-
harmonije«, ki je bil sklican za več-
raj zvečer ob 8. uri v hotel »Stru-
kelj« se radi prepričale udeležbe ni mo-
gel vršiti.

— Lep mesar. Tržno nadzorstvo
je zasačilo v ledenici, kjer shranjuje
meso mesar Julij Klemenec (Jagra
dedič), gnilega vola, ki je strahovito
smrdel daleč na okrog. Poizvedbe so
dognale, da so meso vtihtali. Pri-
peljali so ga namreč iz Iga in zahte-
vali na mitnici tranzitno boleto, češ,
da ga peljejo na Vič izdelovalcu klob-
as Andreju. V resnici pa so ga
obdržali v mestu in ga peljali v zgo-
raj omenjeno ledenico, ne da bi ga
radi ogleda komu prijavili. Sumi se,
da je bilo meso od bolne in v sili za-
klane živali. Zanimivo je, da pri so-
dišču ni hotel nikdo biti lastnik gñi-
lega vola. Sodišče pa je končno ven-
darle obsodilo Julija Klemenca.

— Kranjska obrtna družba bo
izplačala za leto 1908/9 na delnico
80 K dividende, za 20 K manj ka-
kor za pretečene leto.

— Odbor za osnovo »I. podporne
posojilnice« v Ljubljani sklicuje
osnovni shod na nedeljo 3. oktobra
1909 ob 10. uri popoldne v salonu
»Meščanske restavracije« (Bierhal-
le), Sv. Petra cesta.

— Ekspert mesa in mesenega
blaga v Švico. Firme, ki so intere-
sane na eksportu mesa in mesenega
blaga v Švico, dobe v pisarni trgo-
vske in obrtniške zbornice važna po-
jasnila o tem, kako je postopati ob
uvozu mesa in mesenega blaga v
Švico.

Na izredni občni zbor »Ženskega
telovadnega društva« v Šiški se se-
ste članice ponovno opozarjajo. Vr-
ši se v sokolovi telovadnici v nedeljo,
dne 3. vinotoka ob 3. uri popoldne.

Veliko vinskih trgovcev priredi
telovadno društvo »Sokol« v Šiški
danes zvečer v gostilni pri »Zvezdi«
v Sp. Šiški. — Vstopnina 20 v. Zače-
tek ob 8. uri zvečer. — Ker je čisti
dohodek namenjen skladu za zgradbo
»Sokolskega doma«, pričakuje se
množestevne udeležbe.

Z Viča se nam piše: Ni bil naš
namen, odgovarjati na razne lažnje-
ve dopise, katere dan za dnem pri-
naša »Slovenec« proti svojim na-
sprotnikom v občini. A slučaj, ki se
je zgodil pred kratkim, moramo ven-
dar širši javnosti naznaniti. V ne-
deljo 19. septembra t. l. priredil je
odsek »Orlov« dramatično predstavo
in nastop naraščajo. »Slovenec« je
nato prinesel obširno poročilo o
surovosti in napadih, katere so baje
provzročili člani društva »Sokol«.

Upil je, da imajo še vso zadevo oro-
žniki v rokah. In končno res dobi en
član »Sokola« vabilo za obtoženca,
ne vedo, kakaj in kdo ga toži. K ob-
ravnavi je bilo menda poleg tožnikov
povabljenih še 12 prič, a glej čudo,
k isti ni bilo ne tožitelja in niti ene
priče, tako da obtoženec zopet ni
mogel svojega nasprotnika spoznati.
In sedaj vzrok! Dotični tožitelj je po
odločnem nastopu svojega gospodar-
ja pripoznal da ga je klerikalna go-
stilničarka J. Pavlič (Merčena) na-
govorila naj toži onega člana Sokola,
kateri je seveda bil popolnoma opro-
ščen. Torej pošteni »Slovenec« in
»Domoljub«, kje so tisti, ki so mimo-
i doče Čuke napadali z boksarji in
kamni ter jih metali ob tla ter jih
ima že žandarmerija v rokah? Na-
dan z njihovimi imeni, vi hinave! Lahko
vam naznanimo imena dotič-
nih čukov, kateri so o priliki sokol-
ske slavnosti stregli zastavo s kmet-
ove hiše na Glincah ter jo vrgli v
cestni jarek, a radi njihove mladosti
in radi njih staršev jih zamočimo;
obtoženemu članu Sokola pa svetuo-
jemo naj brez ozira, da je omenjena
gostilničarka z njim v sorodu isto
toži radi krivice katero mu je sto-
ri. Na razpolago imamo še dovolj
gradiva in primer a la Kuflein-beg
Pakin, znan kot eden prvih klerikal-
cev, kakor tudi eden največjih buj-
skačev v občini, ki je v kratkem pla-
čal precejšnjo svotico za svoje neum-
nosti, katere počenja in se ima za-
hvaliti svojim tožiteljem, kateri so
mu odpustili in se z njim pred obrav-
navo pobotali da ni prišel poleg tega
še v ječo. Imenitno bi ga bilo gotovo
tudi videti kadar v svoji preveliki
navdušenosti vsled zavžitega alkohola,
ki ga sam kuha, zvonji z nekim
zvoncec, katerega ima v kapelici
ter vabi pri njem se v družbi naha-
jajoče prijatelje naj gredo k njemu
k spovedi hotec posnemati p. franči-
škajnjarje. Le tem svetujemo, da ka-
dar bodo imeli kaj več opravila, naj
njega v pomoč povabijo, saj se bode
gotovo zadovoljno vabilu odzval. To
naj za enkrat zadostuje. Ako pa ne
bode miru, bomo brez pardona od
konca do kraja poročali ter širši jav-
nosti obelodanili. Torej pozor! —
Opazovalec.

V St. Vidu nad Ljubljano ima-
mo zdaj učiteljski zbor, ki se je za-
čel vtikati v privatne zadeve posa-
meznih družin. Nadzorovati hoče so-
kolski naraščaj, prepoveduje mu po
»Ave Mariji« iz hiše hoditi in se celo
nositi obleko, kakršno mu kupijo
starši. Ni čuda! Na čelu tega zbora
je mož, ki je komaj sezul otročje
čevlje, a še ni opustil otročjih navad.
Komandira ga pa nek napihnjun me-
hur. A mehur je kakor strah, ki je
okoli kraja votel, v sredi ga pa nič
ni. Mehur, dokler je napihnjun, je —
votel, ko pa dobi malo luknjico, pa
skupaj pade. Saj vsaka reč le en čas
trpi in torej otročarije — tudi! Nas
staršev otročji ljudje gotovo ne bo-
do strahovali!

Nevarnost za Domžale. Licitaci-
ja Knezevega posestva z mlinom v
Domžalah bo dne 12. novembra.
Opozarjamo rojake na to prodajo,
kajti to pogostvo je za Domžale zna-
menita postojanka. Ako dobe to po-
sestvo Tirolei v roke, potem bodo
slovenski Domžaleci zaprti z nem-
skim zidovjem. V Domžalah je huje;
kakor v kakem obmejnem kraju. Po-
sestvo je lepo in vredno svojega de-
narja. Kupci, ki se zanimajo za to
posestvo, naj se oglase pri g. Fr. Ce-
rarju, tovarnarju v Stobu pri Dom-
žalah.

V pokoj so porinili polkovnika
Antona Dolleczka, ravnatelja kamni-
ške praharne. Stvar je sicer tajna,
vendar si v tisti glavarjevi nemsku-
tarski družbi namigujejo, da polkov-
nik Dolleczek ne bo več provzročal
štrajkov. Delavci po takim poveljku
pač ne bodo žalovali, saj jim je
dosti škodoval. On se je na vso moč
trudil dokazati, da so kamniški de-
lavci izmed vseh eraričnih delavcev
najboljše plačani. Ko je hotelo mi-
niststvo zvišati plače, je on odločno
nastopil proti zvišanju. Zalovali pa
bodo po njem tisti delavski priganja-
či, ki mislijo, da se človek začne šele
z akcesistom. Ti tovarniški priganja-
či so živeli pod Dolleczkovim povel-
stvom kakor mali grški bogovi. Brid-
ke solze bo pretakal tudi tisti stari
pisar, ki trdi, da delavec lahko živi
z dnevnim plačo 1 K 60 v, in ki ne-
prestanu ovajati napredne delavce kot
»Antisterrichterje«, socialiste in
anarhiste. Sedaj se nahaja polkovnik
Dolleczek nekje v Italiji, kjer si pre-
ganja glavobol z laško limonado.

—le.
Preprečen požar. Na Mlinem pri
Bledu sta 30. m. mati in hči Ober-
huber s petrolejem polili v domači
mizarski delavnici izdelano opravo
in oblanje ter je zažgali. Ljudje so
k sreči ogenj še o pravem času zapa-
zili in pogasili. Obe nemški dami sta
pod ključem.

Iz Turjaka se nam piše: V dvaj-
setem stoletju smo. A vidi se, da so
ljudje še zelo omejeni ter verujejo
celo v razne vraže. Tudi pri nas v
Turjaku je še precej takih ljudi! Ne-
kateri »Domoljubarji« se med seboj

radi razgovarjajo, ako se vračajo iz
Ljubljane, bodo morali imeti okrog
vratu navezan rožni venec, ker v bli-
žini Turjaka grozno »straši!« Pripo-
veduje se, da pri neki skali pod sv.
Ahacijem »straši« vsak večer ter je
še marikdo na lastne oči videl stra-
hove, tako je neki deček od strahu
umrl, ker se mu je prikazala podobna
moškega, velika kot smreka, a je bi-
la brez glave! Pripovedujejo grozne
stvari: Ko sem se pretečeni teden
podal proti domu, sem šel tudi mimo
skale, kjer »straši«. V resnici čujem
čudno šumenje, da me je postalo gro-
za; prižgem vžgalico, a v tem tren-
utku mi skoči nasproti velik divji
— zaječ, a na drugi strani sem
opazil velikega čuka. Takoj mi je
bilo na mislih, da so brčkone to tisti
hudobni duhovi o katerih naše ne-
vedno ljudstvo toliko govori! Ubogo
ljudstvo. Kaj bi se spričo take ome-
jenosti čudili, da je še toliko kleri-
kaleev. Upam, da bodo ljudje sami
postali vendar enkrat tako pametni,
da bodo prišli do spoznanja do stra-
hov sploh ni, take vraže naj si ljud-
stvo izbije iz glave, ker pregovor
pravi: »strah je znotraj prazen, od
zunaj ga pa nič ni!« — Turja-
čan.

Iz Litiže se nam poroča, da so
dela za ustanovitev telovadnega dru-
štva Sokol v Litiži - Smartnem v naj-
boljšem tiru. Dež. vlada je že odo-
brila predložena pravila. Ustanovni
občni zbor sklican je na nedeljo, dne
10. t. m. ob 4. uri popoldne v dvorani
gostilne pri Oblaku v Litiži z običaj-
nim dnevnim redom, kakor poročilo
pripravljalnega odbora, vpisovanje
članov in plačevanje udnine in pris-
pevkov ter volitev stalnega odbora
11 članov. Do sedaj je prišlo 12
ustanovnikov, okoli 60 izvršujočih in
precejšnje število podpornih članov.
Celo protovoljni darovi so znatni.
Gosti bratskih društev dobro došli.

Odbor »Dolenjske podružnice
»Prosvete« naznanja, da se je konsti-
tuiral na rednem obnem zboru, ki
se je vršil 1. t. m., novi odbor sleded:
Načelnik: tov. tehn. Legat Ivan;
tajnik jur. Mramor Franc; blagaj-
nik jur. Koba Viktor; knjižničar to-
varij jur. Arselin Avgust.

»Novi Lurd«. V našem listu so
bila že nekatera poročila o najuo-
vejšem klerikalnem sleparstvu na
Dolenjskem, o najnovjšem atenta-
tu na človeško pamet. Povedali smo
že našim čitateljem, da je neka de-
klina, ki je bila baje celih 19 let
hroma, zagledala Marijo in hipoma
ozdravela. Prej je dobivala milošči-
no od raznih strani, zdaj pa seveda,
ko je zdrava, miloščine ne potrebuje
več; najprej so ji miloščino odtegnili
v Kostanjevici, zdaj pa še v St.
Jerneju. To so seveda prav neprijet-
ni nasledki »lurskega čudeža« in
puncni ni kazalo drugače, kakor da je
tisti »čudež« kar začela tajiti; pravi,
da ni sedaj nič bolj zdrava ko prej ko
»Lurda« še ni poznala. Fajmoštri in
kaplani pa vključ temu avtentične-
mu »dementiju« še vedno uganjajo
humbug z »Novim Lurdom« — seve-
da, stvar dobro nese. Dan za dnem
se vrste vozovi, polni terezijskih
babnic, pa tudi možakarjev, po cesti
proti »čudodelnemu« kraju. Čudimo
se, da v ta »švindek« ne poseže oblast.
Ko se je pred nekaj leti na Krasu
nekje odprl nov »Lurd«, je oblast ta-
ko napravila energičen konec slepa-
riji; tu pa se ne zgodi ničesar. Zalost-
no je dovolj, da se pri nas v 20. sto-
letju po Kristovem rojstvu najdejo
ljudje, ki na take bedarije verja-
mejo!

Iz St. Rupert. V sobotnem »Do-
moljubu« se g. kaplan zgraža nad
našimi »Sokolci« ter tudi trdi, da so
mu fantje nazaj grede iz Mokronoga
pobili šipe na hiši posojilničnega po-
slojpa. To je grda laž. Vsi, ki smo
bili v Mokronogu, lahko dokazemo,
kdaj smo prišli domov in kje smo
bili ob času, ko so se šipe pobijale.
Radi tega pa se bo g. Štrajhar zago-
varjal na pristojnem mestu. Povem
volimo kaj enakega več, do sedaj smo
Vas poslušali, vnaprej pa ne pojde
tako gladko; svetujemo Vam, pri-
hodnjice malo premislite, predno spet
kaj spregovorite! — Sokol.

Iz Logatec. Nečuvem, infamni
osebni lapad je priobčil škofov list
»Slovenec« v sredo; piše sledeče:
»Nečuvna liberalna neotesanost«. V
nedeljo zvečer so se mirno vračali
»Orli« iz Hotederšice proti domu.
Strma pot jih pripelje na široko ce-
sto, po kateri se je žalostno pomika-
la logaška liberalna gospoda. Ko
zagleda ta neotesana družba »Orle«,
prične jih psovati z imenomi, katere-
ga ne navajamo tu radi dostojnosti.
Odgovorna za ta škandal smatramo
g. dr. Krauta in g. Preveca, ki sta bila
voditelja tej družbi. — Kaj pa je bi-
lo tako nedostojnega, da so se »Čuki«
tako razburili? »Orli« imajo navadno
ime »Čuki« ali pa »Čukolada«, in ta
beseda je tako nedostojna da jo ško-
fov list »Slovenec« vsled dostojnosti
ni hotel priobčiti. Dr. Krant in jur.
Semrov sta se po cesti grede razgo-
varjala, nekaj kotakov za njima je
šla gospa Krautova z otroki in Fra-
sova rodbina, ko so ti srečali »Orle«,

reče ena od dam, kako pa je to, da
gredo tako pozno »Sokolci« domu? na-
to reče en otrok, saj to niso »Sokolci«
to so »Čukolade«. Za to besedo dela-
jo »Čuki« sedaj odgovornega gosp.
Preveca, ki ga sploh v nedeljo niti do-
ma ni bilo. »Čuki« so se gotovo tako
napili abstinentske vina, da niso
družbe spoznali. — Sicer je pa »Čuk«
itak že poginil, samo trije so še v
društvu. Mirno počivaj!

Četrto zborovanje avstrijskih
trafikanov se je vršilo preteklo so-
boto v Gradcu. Med drugim je ome-
niti predlog urednika Porgesa z Du-
naja, naj bi se v svrhu zboljšanja
trafikantstva nekatere tobačne vrste
podražile, pri čemer naj bi se skuša-
lo dotične vrste zboljšati. Za slučaj,
da se uvede monopol na vžgalice,
bodo trafikantje zahtevali, da se
smejo prodajati samo v trafikah.
V resolucijah se zahteva, da se v pri-
hodnjih letih ne napravi nobena no-
va trafika; da preide v slučaju smrti
trafika na zapustnikovo sorodstvo;
da se uvede za kolodvorske trafike
nedeljski počitek; zvišanje pristojbi-
ne pri prodajanju poštnih vrednost-
nih papirjev in da se uvede zapiranje
trafik po zahtevku krajevnih raz-
mer.

»Podporno društvo za slovenske
visokošolce v Pragi« naznanja slov.
abiturijentom, ki gredo študirat v
Prago, da omenjeno društvo po pravi-
lih sme podpirati le tiste prosilce,
ki študirajo na českih visokih šolah.

Elektro-radiograf »Ideal«. Franc
Jozefova cesta št. 1, zraven glavne
pošte ima od sobote, dne 2. oktobra
do torka, dne 5. oktobra 1909 sleded:
spored: Zelezolivnica Hainaut. (Po
naravi.) Ribič iz d' Amalfi. (Zgod-
ovinska drama iz XVII. stoletja.)
Senzacionalne tekme z letalnimi
stroji v Bresciji in Italiji. Dirjanje za
dediščino. (Komično.) Vsa petek
sodeluje pri predstavah »Slovenska
Filharmonija«.

Prvi kinematograf »Pathe« prej
»Edison«. Dunajska cesta št. 22 ima
od sobote, 2. do torka, 5. oktobra sle-
deči spored: Carovnik Handini. (Po
naravi.) Požrtvovalnost hčere. (Dra-
ma v 17. slikah.) Nevbita na morju.
(Po naravi.) Od prihodnje srede do
petka: Senzacionalne tekme z letal-
nimi stroji v Reimsu na Franco-
skem. Premagan. (Drama.) Origi-
nalna stavka. (Komično.)

Cvetje v jeseni. Gospodična Min-
ka Hutaš nam je poslala vršček ko-
stanja z lepo razvitim cvetjem, ki ga
je dobila na kolodvoru v Kamniku.

Tujiški promet v Ljubljani me-
seca septembra. Zadnji mesec je pri-
šlo v Ljubljano 6450 tujcev — 1294
manj, kakor meseca avgusta in 945
več, kakor lani meseca septembra.
Nastanilo pa se je v hotelu Union
1312, Slon 1125, Lloyd 705. Cesar
avstrijski 359, Malič 318, Tivoli 302.
Južni kolodvor 296, Ilirija 241.
Štrukelj 199, Bavarski dvor 136 in v
ostalih gostilnah in prenočiščih 1457
tujcev.

Ponarejeni 20 vinarški novci že
zopet krožijo po Ljubljani in njeni
okolici in je bilo v zadnjem času že
več strank opeharjenih. Falzifikati
so motni in nekoliko zamazani, a ima-
jo še dokaj dober evenk. Tudi robovi
so dobro izvršeni, izpozna pa se fal-
zifikat po tem, da je izvršen iz meh-
kejših snovi.

Kaznenec nadlegoval. Včeraj je
na Dunajski cesti delajoče kaznenec
začel dražiti z raznimi primki še ne
dolgo iz zapora izpuščen in že več-
krat predkaznovani Franc Pucihar,
rodom iz Smartna. Ko ga je nadzoru-
joči paznik hotel odpraviti je začel
razgrajati. Puciharja, ki je že tudi
zaradi tatvine zasledovan je policija
aretovala. Oddali so ga zopet k de-
želnemu sodišču.

Silovit gost. Včeraj zvečer je
prišel v izkuh na Sv. Petra cesti
znani razgrajec Franc Zagar, rojen
leta 1888. v Iški vasi, pristojen v
Ljubljano in tam začel razgrajati in
gospodinjstvo pretepavati. Ko so ga iz
izkuha odstranili je na ulici rjovel
tako, da se je nabrala velika množ-
ica občinstva. Ko je prišel na mesto
poklicani stražnik ga je Zagar udaril
s pestjo in ga zgrabil za vrat. Stražniku
je prišlo čisto na pomoč več
očividcev, s katerih pomočjo ga je
potem vklestil in odvedel v zapor.
Zagarja so oddali zaradi javnega na-
silstva deželnemu sodišču.

Nadležan pomočnik. Včeraj po-
poldne je prišel Franc Jager, ta-
petniški pomočnik, pijan v delavnico
na Dunajski cesti in tam nadle-
goval mojstra in pomočnike. Pri-
sedel stražnik ga je odpodil, a se je
pozneje zopet vrnil nazaj. Ker je ho-
tel mojstra in pomočnike pretepava-
ti, ga je stražnik odvedel v zapor.
Izgubljeno in najdeno. Poštna
oficijantinja Margareta Schmidtova
je izgubila zlato zapestnico. Trafika-
ntinja Marija Elsnerjeva je izgubi-
la okoli 190 K denarja. Šolska
učenka Gabrijela Osredkerjeva je
našla denarnico z manjšo svoto de-
narja. Šolska učenka Marija Vesja-
kova je našla srebrno uro z dvojnimi
krovmi. Ivana Ravnikarjeva, solici-
tatorjeva soproga, je našla žensko
ročno torbico z 189 K in nekaj dro-

biža. Kontoristinja Slava Dularjeva je našla prost bankovec za 10 K.

Meteor. mesečni pregled. Minoli mesec kimovec je bil sprva hladen, pozneje tople in prijeten. Opazovanja na toplomeru dajo povprek v Celsijevih stopnjah: ob 7. jutraj 11,3°, od 2. popoldne 19,5°, ob 9. zvečer 14,4°, tako, da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 15,1°, za 0,3° nad normalno; največ 27,8° dne 11., najmanj 5,6° dne 7. jutraj. Opazovanja na tlakomeru dajo 735,6 mm kot srednji zračni pritisk tega meseca, za 0,4 mm pod normalno; najvišje 741,2 dne 4. jutraj, najnižje 728,8 dne 1. jutraj. — Mokrihi dni bilo je 10, padlo pa je 66,6 mm dežja; največ 13,4 dne 23. zvečer, ko je ob enem bliskalo in grmelno, edina nevihta tega meseca. — Prvi teden je bil neprijeten, potem pa so držali topli južni vetrovi temperaturo vedno na gotovi višini. — Megla je stala jutraj 13krat, prve čase je kimalo zginla, proti koncu pa jo je potegnila do pozne ure. — Tekočega meseca vinotoka pride luna dne 19. popoldne v zemeljno bližino.

Razne stvari.

Štrajk. Srbski pisarniški pomočniki so sklenili, da stopijo s 15. januarjem 1910 v štrajk, ako se jim dotelej ne zboljša njihov gnotni položaj.

Petrolej v morju. Kapitan Nehterton od angleškega parnika »Comedian« je videl 160 milj od Galvestona tri močne oljate vrelece iz morja brhati. — Če ni to ameriška raca?

Prazgodovinske živali v Californiji. V ležiščih asfalta pri Rancho La Brea v Californiji, oziroma blizu mesta Los Angeles, so našli člani californijskega vseučilišča ostanke prazgodovinskih živali. Preiskovalci so našli v asfaltu na stotine živali, kakršnih danes ni več na svetu. Vsi ostanke so okameneli, kajti živali so brezdomno prišle v kako naravno past, iz katere si niso zalegle več pomagati.

Konfisciran letalni stroj. Iz Berolina se poroča: Znani francoski aviatik Blierot, ki je obljubil udeležiti se berolinskih letalnih tekmovalij, je zapustil že v tork Berolin, ne da bi počakal konca tekmovalij. Od družbe, ki je tekmovalja priredila, je dobil po svojem prvem poletu 20.000 mark. Ta denar je pa družba sedaj zahtevala nazaj, ali Blierot ga ni hotel vrniti. Zato je dala družba Blierotu zapleniti njegov aeroplan; zapečatili so uradno vrata shrambe in prednje postavili stražo.

Čudna oporoka. Pek Henrik Grevel v New Yorku je napravil oporoko, po kateri dobi njegov, sedaj 3letni nečak Wilfred Grevel, 25.000 dolarjev, kadar dopolni svoje 25letje, toda samo pod pogojem, da ne bo do 25. leta nobenkrat kadil. V oporoki tudi določa, da se mora njegovo truplo upepeliti. Pri upepeljevanju ne sme biti razen prijateljev nikdo sorodnikov navzoč, dokler njegovega pepela ne spravijo.

Epilepsija in nje odpravljanje je bila poseben predmet natančnih in večvrednih obravnav mednarodnega zdravniškega kongresa v Budapešti. Kako dalekosečen pomen se pripisuje temu predmetu, izhaja od tod, da se je za odpravljanje epilepsije konstituirala mednarodna liga, katere centrala je Budapešta. Budapeštanski specialni zdravnik dr. Aleksander B. Szabo se že več let z uspehom trudi, da bi raziskal problem zdravljenja epilepsije in svoj že preizkušeni zdravilni način trepetim napravil dostopen s tem, da na vprašanja epileptičnih bolnikov radovoljno daje pojasnila.

Peary ea Cook. Raziskovalec severnega tečaja sta si hudo v lasih. Eden drugemu očitata, da sleparita svet, kar morda ni izključeno. »New York Herald« priobčuje 13 točk, s katerimi hoče Peary dokazati, da Cook ni bil na severnem tečaju. Te točke so: 1. Pearyju in Lensonu so Eskimi zagotavljali, da Cook na svojem potovanju niti za trenotek ni zapustil njihove dežele. 2. Cook ni prinesel s seboj podatkov, ki so jih pustile na svojem potovanju prejšnje ekspedicije. 3. Leto 1906 je pustil Peary na rtu Tomaža Hubbarda poročilo, katero bi moral Cook prinesiti s seboj. 4. Pri poveljevanju Cookovo, da bi bil s samim prišel iz Anatoka na tečaj in od tod v John-Sund, je popolnoma neverjetno. 5. Opremljenje Cookovo je bilo nezadostno. 6. Umeten horizont in stekleni toplomer je za 1700 milj dolgo potovanje zelo pomanjkljivo. 7. Peary je imel s seboj toplomer, ki se ni mogel zdrobiti in ki se je dal ogreti, ako je živo srebro zmrznilo. 8. Profesor Marvin je prinesel s 86 stop. in 38 min. dvojnik Pearyjevih računov, kar dokazuje, da je bil Peary tamkaj. 9. Kapitan Bartlett tudi lahko dokaže, da je Peary prekoračil 87 stop. 48 min. 8. Cookove sani so bile tako slabe, da bi ne mogle zdržati niti enodnevnih vožnje s 500 do 600 funtov teže. 9. Cookovi čevlji so

bili za potovanje nerabni. 10. Cookovo pripovedovanje, da je svoja poročila pustil na Eti, meri na to, da so dotična poročila uničena, ali da so se zgubila. 11. Kdor bi razvil na severnem tečaju ameriško zastavo, ne bo klical za to kot pričo tujca. 12. Cook bi bil lahko dobil v Eti nove pse, s katerimi bi bil svojo prtljago spravil v Upernavik; torej se mu ni bilo treba bati za svoja poročila. 13. Ko je dospel Cook do ladje, bi se bil lahko vrnil v Eto po svoje dokumente.

Nesreče v zrakoplovstvu. Največ nesreč v zrakoplovstvu se zgodi na Francoskem, kar je pač ob sebi umevno. Saj je francoski narod še vedno najbolj delaven in najbolj vstrajen na vseh poljih vede in napredka. Slovenec se v zrakoplovu ne bo ponesrečil, to je izključeno. Narod, ki ljubi duševno temo, ne bo nikdar silil v solčne višave. Zato stuje, da gremo vsako leto enkrat na Brezje, ali na Sv. Višarje, ali v Novi Lur, potem smo že pred vesoljnim svetom dokazali, da smo pravzaprav najkulturnejši narod na svetu. V tem smislu pišejo »Slovenec«, »Slov. Gospodar«, »Domoljub« in druge take ličnosti, bo torej tudi popolnoma resnično. Da pridemo nazaj k zrakoplovu! Vojaški zrakoplov »Patric«, ki ga je izdelal Lebaudy po načrtih Santos Dumonta, je bil prvi večji vodilni zrakoplov. Dne 30. novembra 1907 ga je iztrgal vihar iz rok moštva. Odnese ga je v zračne višave, ne da bi se zaznalo, kaj se je z njim zgodilo. Meseca oktobra 1907 je zagrabil vihar angleški vodilni zrakoplov »Nulli Secundus« ter ga s tako silio zagnal ob londonsko »Kristalno palačo«, da se je popolnoma zdrobil. Iz prejšnjih let je omeniti sledeče zrakoplovce: Tissandier, Croce in Spinelli. Ti so se dvignili dne 15. aprila 1875 v višino 8000 metrov. Pri tej velikanski višini sta dva zrakoplovca umrla vsled zaduščenja. Dne 11. julija 1897 se je dvignil v zrak André s svojima tovarišema Fränkelom in Strindbergom. Krenili so proti severnemu tečaju. Kam so prišli, nobena živa duša ne ve. Njihov sled je izginil popolnoma. Svočana meseca 1902 je z zrakoplovom ponesrečil nemški stotnik Bartsch pl. Siegfeld, ki je padel na tla ter se ubil. Isto leto se je ubil tudi francoski zrakoplovec Severo. Leto 1908 se je zgodila cela vrsta nesreč. Dne 23. maja 1908 se je dvignil v Oaklandu v Californiji zrakoplov »Great Morrell«, ki je bil dolg 135 metrov. Ko je bil kakih 100 metrov visoko, se je zrakoplov razpočil in 20 ljudi je padlo na tla pred 50.000 prestrašenih gledalcev. Bilo je sedem mrtvih, devet težko ranjenih, od katerih so pa tudi še nekateri v par dneh umrli. Dne 5. avgusta 1908 je bil znani Zeppelinov zrakoplov popolnoma uničen. Takrat so Nemci nabrali krog 7 milijonov mark za grofa Zeppelina. Dne 3. septembra 1908 se je dvignil Amerikanec Charles Jones s svojim ogromnim »Boomerangom«. 25.000 ljudi, med katerimi je bila tudi Jonesova soproga z otroci, je nestrpno motrila gibanje velikanskega zrakoplova. V višini kakih 150 metrov je začelo v zrakoplovu goriti, nastala je eksplozija, zrakoplov je z velikansko naglico padel na zemljo, kjer je Jones obležal z razbitimi udi. Dne 28. septembra 1908 je zorel v Dourdanu na Francoskem večji zrakoplov. Dne 12. oktobra 1908 se je v Berolinu dvignilo več zrakoplovov. Dva sta pala v morje, kjer so utonili vse v zrakoplovih nahajajoče osebe. Dne 21. septembra 1908 je ponesrečil z letalnim strojem Orville Wright. Ta je sicer še ostal pri življenju, ubit pa je bil njegov spremljevalec Selfridge. Letošnje leto je pa še posebno nesrečno za zrakoplovce. Dne 2. svečana 1909 je vihar zagnal zrakoplov »Reve« ob neko skalo s tako silo, da sta bila oba zrakoplovca, Achard in Faure, takoj mrtva. Dne 7. svečana je padel blizu Zeneve neki zrakoplov v morje, vendar se je mornarjem posrečilo, da so rešili zrakoplov in vse tri v njem se nahajajoče zrakoplovce. Ravno isti dan se je »Elberfeld« s tako naglico spustil na tla, da si je eden zrakoplovcev zlomil nogo. Bati se je bilo namreč, da pade zrakoplov v Severno morje, katerega zrakoplovci radi megle niso preje videli, dokler že niso bili skoro nad morjem. Dne 5. aprila t. l. je padel zrakoplov »Gay Lussac« v morje. Dva moža so rešili, neka gospa je pa utonila. Blizu Petrograda je padel iz višine 1000 metrov zrakoplov petrogradskega zrakoplovnega kluba. Ubiti sta bili dve osebi. V neapoljskem zalivu se je potopil dne 4. julija zrakoplov »Pasific« z dvema osebama. Dne 6. julija sta se v Ameriki ubila dva zrakoplovca, več oseb je bilo poškodovanih. V San Franciscu so metali iz nekega zrakoplova rakete na tla. Pri tem se je vnela obleka, in zrakoplov je eksplodiral. Več gledalcev, je bilo vsled divjega brega ranjenih. Julija meseca se je razletel pri Bruslju francoski zrakoplov »Cosmos«. Zrakoplovci so na vso srečo padli ravno

na spodaj nahajajoč se napolnjen zrakoplov tako, da ni bilo razen kratke nezvesti nobene hujše nesreče. Amerikanec F. Goondale je z zrakoplovom padel v močvirje, iz katerega se je z največjo težavo izkopal. Na Špicbergu se je hotel dvigniti v polarne kraje zrakoplovec Wellman; njegov zrakoplov je eksplodiral in padel v morje. Dne 23. avgusta t. l. je padel vodilni francoski zrakoplov »Bayard Element« v Seno, pri čemer se je precej poškodoval. Spravili so ga šele čez več dni iz vode. Dne 13. septembra t. l. se je iz Valencije dvignil v zrak Španec Martinez. O njem ni nikakega sledu. Gotovo počiva v globinah Atlantskega morja. Zadnja velika nesreča se je zgodila francoskemu zrakoplovu »Republique«, ko so bili štirje francoski častniki mrtvi. Vsega skupaj je letos zahtevalo zrakoplovstvo 16 človeških žrtvi.

Književnost.

— »Ljubljanski Zvon«. Vsebinska oktorskega zvezka: 1. Rafael Mirt: Dom des Invalides. — 2. Vladimir Levstik: Blagorodje doktor Ambroz Čander. (Dalje prih.). — 3. Vojeslav Mole: Julij Slowacki: V Švici. (Konec prihodnj.). — 4. Vojeslav Mole: Ela. — 5. Iv. Lah: Prijateljica Lelja. (Dalje prih.). — 6. Vladimir Levstik: Hipoteza o lepi duši. — 7. Tad. St. Grabowski: Krakovski gledališče. — Poslovenil Vojeslav Mole. (Dalje prihodnj.). — 8. Petruška: Ali še pomniš? — 9. Podlimbarski: Povest Ivana Polaja. (Dalje prihodnj.). — 10. Uta: Na planini. — 11. Dr. Jos. Tominšek: O napakah in pravih slovanskega pisanja. — 12. Milan Pugelj: Samčovo slovo. — 13. Književne novosti Vladimir Levstik: Leonid Andrejev: Rdeči smeh. — Alojzij Remec: Veliki punt. — Josip Brinar: Čitanka za meščanske šole. — Mirko Čenčič: Slovenska visoka šola v Ljubljani. — J. A. Glonar: Ternovec: M. A. Mickiewicz: »Grażina« in Puškinovi »Cigan« v slovenskem prevodu. — Dr. Leop. Lénard: Nemščina brez učitelja. — Knjige »Jugoslavenske akademije znanosti in umetnosti«. — Dr. Josip Tominšek: R. Fr. Magjer: Novi zvuci. — Dr. Fr. Hliš: Miletič Ivan: Predhodnji izveštaj o izučevanju hrvatske glagoljske književnosti. — Dr. Fr. Hliš: Milaković Josip: Silvine Strahimir Kranjčević, Odabran pjeeme omladini. — Dr. Jos. Tominšek: Miloš Perović: Pesme. — 14. Slovensko gledališče. Repertoar slovenskega gledališča. A. Drama. — B. Opera in opereta. — 15. Med revijami. Dr. Fr. Hliš: »Hrvatska pozornica«. — Listnica uredništva.

— Moč uniforme. Jakob Štoka je s svojo burko »Moč štoka« vzbudil splošno pozornost. Uglasbil je to burko renomirani in nadarjeni naš kompozit H. Vogrič. Partitura v jako uskusi opremi je pravkar izšla in se dobiva pri g. Jakobu Štoka v Trstu, ulica Galatti 18/II, po K 12. — Priporočamo to mično muzikalno delo prav toplo.

— Erdbebenbericht 1907. Profesor Ferdinand Seidl sestavlja že več let poročila o potresnih pojavih na Kranjskem in na Goriškem za centralno komisijo. Iz njegovega, z urotno natančnostjo sestavljenega poročila je posneti, da je bilo leta 1907 na Kranjskem 60 potresov, med njim 31 sporadičnih.

Vse tu naznanjene knjige dobivajo se v »Narodni knjigarni« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 7.

Telefonska in brzojavna poročila.

Zakon Axmann - Kolisko.

Dunaj, 2. oktobra. Pri ministerstvom predsedniku baronu Bienertu je bila dve uri trajajoča konferenca, katere so se kot zastopniki nižjeavstrijskega deželnega zbora udeležili Lueger, Axmann in Liechtenstein. Vlada jim je razložila vzroke iz katerih neče predložiti v sankcije zakona Axmann - Kolisko, določujočega, da je nemščina edini učen jezik na vseh šolah na Nižjeavstrijskem.

Češki deželni zbor.

Dunaj, 2. oktobra. Minister Zacek se je sinoči vrnil iz Prage na Dunaj in je še zvečer imel daljšo konferenco z ministrskimi predstniki zaradi češkega deželnega zbora. Po tej konferenci se je baron Bienert posvetoval s češkim namestnikom grofom Coudenhovom in z deželnim maršalom princem Lobkovicem. Danes popoldne je seja ministrskega sveta, v kateri bo najbrž sklenjeno odgoditi zasedanje češkega deželnega zbora.

Nečuvana prepoved.

Praga, 2. oktobra. Vlada je listom prepovedala (!) kritikovati zadnja sodna imenovanja. Tako prepoved je izdala le v času okupacijske krize v varstvo vojaških gibanj.

Ogrska kriza.

Dunaj, 2. oktobra. Cesar je danes ob 1. uri sprejel Kossutha v avdienci. Znano je popolnoma zanesljivo, da cesar ne sprejme Kossuthovega programa.

Dunaj, 2. oktobra. Cesar je v današnji avdienci zahteval od Kossutha, naj vpliva na svojo stranko, da bo izpolnila s krono sklenjeni dogovor glede volilne reforme na Ogrskem. Kossuthovega programa cesar ni sprejel nego se še zavzel za ohranitev koalicijske madžarskih strank.

Ustava za Bosno in za Hercegovino.

Dunaj, 2. oktobra. Začetkoma je bilo nameravano razglasiti ustavo za Bosno in za Hercegovino dne 5. oktobra na dan obletnice aneksije. Stvar pa se je za kratek čas odgodila, ker so se izvršile v načrtu nekatere spremembe. Najvažnejša je ta, da bodo duhovniki dobili tudi pasivno volilno pravico, dočim je bilo prvotno določeno, da imajo duhovniki pač pravico voliti, ne pa tudi pravico biti izvoljeni za poslance. Ta sprememba velja seveda za duhovnike vseh konfesij.

Velika železniška nesreča.

Brescia, 2. oktobra. Iz Milana prihajajoči osebni vlak je pri postaji Reverata trčil z nekim drugim vlakom. 20 oseb je ubitih, mnogo pa ranjenih.

Gospodarstvo.

— Praktična slovanska vzajemnost. O tej stvari se je že veliko govorilo in pisalo, storilo se je pa šele v zadnjem času nekaj realnega za to idejo. Praktična slovanska vzajemnost ima predvsem na gospodarskem polju svoj veliki pomen in zato moramo prav iskreno pozdraviti vse kar se dobrega izvrši na tem polju. In s tega stališča z odkritim zanimanjem in s simpatijami opozarjamo stavbo novega podjetja na ljubljanskem polju: Kolinske tovarne za kavinne primese. Akoravno stavba tovarne še ni končana, je že sedaj dobiti Kolinsko kavinno primes po slovanskih trgovinah, kajti izdeluje se že sedaj v Jugoslovanski tovarni na Glincah. Kdor je enkrat poskusil Kolinsko eikorijo, ne bo gotovo nikdar več segel po drugi, kajti njen okus je tako izborn, da daleko prekaša vse tuje izdelke, n poleg tega je to podjetje slovansko ter daje od svojega čistega dobička lepe vsote v narodne namene. Zato je dolžnost vsake slovanske gospodinjice, da zahteva vedno in povsod le pristno Kolinsko kavinno primes.

— Mestna hranilnica Ljubljanske. Meseca septembra 1909 uložilo je 1377 strank K 879.032,91, 1219 strank pa dvignilo K 664.088,56. Stanje vlog koncem meseca septembra 1909 K 36.571.763,91. V 3. četrtletju 1909 dovolilo se je 88 prošnjikom hipoteknih in obsejnih posojil za K 2.259.600, odklonilo pa se je radi nezadostnega pokritja 5 prošenj za K 136.500.

— V Ljubljansko kreditno banko se je v mesecu septembru t. l. vložilo je na knjižice in na tekoči račun K 2.239.045,41, dvignilo pa K 2.232.219,48. Skupno stanje koncem septembra K 11.836.213,51.

— V Mestno hranilnico v Radovljici je v mesecu septembru 1909 267 strank vložilo 70.733 K 31 h; 234 strank je vzdignilo K 65.935,41; 16 strankam se je izplačalo posojil 16.480 K. Denarni promet je znašal 265.690 K 95 h.

— Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu septembru 1909 je 213 strank vložilo K 71.077,88, 215 strank vzdignilo K 99.410,98; torej manj vložilo K 28.333,10. 6 strankam se je izplačalo hipoteknih posojil K 6500, 293 menic se je eskomptovalo za K 105.177. Stanje vlog K 3.499.289,87. Denarni promet K 436.911,52. Vseh strank bilo je v mesecu 1159.

Poslano.*

Danes prodala sem tvrdki Josef Leuz Nachfolger (lastnik tvrdke je Georg Meyer iz Trsta) v Pongrazevi baraki na Martinovi cesti 40 kg tršljikovega lubja in dobila za to od prokurista te tvrdke, g. Luckmanna, po normalni ceni 10 K.

Vprašala sem tudi, po kakem ceni plačuje divji kostanj. Odgovoril mi je, po 4 K 40 vin. za 100 kg. Ker se mi je zdela cena prenizka, šla sem k trgovcu gosp. Rohrmannu. Ondot dobila sem za 600 kg po 5 K 20 h za 100 kg 31 K 20 vin.

Pri tej priliki sem se tudi prepričala, da sta dve deklici, ki sta nabirali kostanj na Jerančičevem vrtu na Gradu in ga v Levčevi veži prodali Georg Meyerju, jadikovali, da sta tako malo zanj skupili. Ena deklica dobila je za 39 kg 58 krajcejev, druga pa za 22 kg 32 krajcejev.

* Za vsebino tega pisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

dočim bi dekletci dobili pri g. Rohrmannu 78, ozi. 44 krajcejev.

Prepričala sem se torej, da plačuje g. Rohrmann divji kostanj dosti dražje, ker sem jaz vsled tega dobila od g. Rohrmanna 4 krone 80 vin. več, kakor če bi ga prodala Georgu Meyerju. (3713)

»Slovenčev« poročilo, da plačuje Nemec dražje divji kostanj kakor domačin, je neresnično.

Priporočam tedaj trgovca Rohrmanna na Sv. Petra nasipu št. 27. V Ljubljani ni, dne 1. okt. 1909.

Marija Hutaž,

trgovka z raznimi deželnimi pridelki v Kamniku.

Ceno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znanega, pristnega »Mollovega Seiditz-praška«, ki se dobi za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljanje. Originalna škatlčica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekarnar A. Moll, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrečno zahtevati Mollov preparat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom.

Edina napaka labodjega mila (Schichtovega gostega kalijevega mila) je, da je predboro in preizidano. Nihče neče verjeti, da enkratno podrgnjenje z labodjim milom nadomesti 3-4 kratno podrgnjenje s kakim drugim milom. Ako hočete milo hraniti, ga ne smete puščati v vodi. Ker je labodje milo popolnoma uspešno tudi v mrzli vodi in se torej tudi v mrzli vodi lahko topi, je pri njegovi uporabi treba dvojne paznosti. Ob pametni porabi je labodje milo vsakomur ne samo najboljšo, nego tudi najcenejše milo. 1 3685

Se dobi povsod!
Kalodont
neobhodno potrebna zobna Creme
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Proti 20
zobobolu in gnijolobi zob
izborno deluje dobro znana
antiseptična
Melusine ustna
in zobna voda
ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodilom 1 krono.
Deželna lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Rosjeva cesta št. 1
poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu.
Melusine-ustna in zobna voda.
Sunja, Hruška, 22. februarja 1908.
Blag, gospod lekarnar!
Prosim vljudno, pošljite mi zopet tri steklenice Vaše izborno delujoče
antiseptične melusine-ustne zobne
vode, katere je neprekosljivo sredstvo
zoper zobobol, utrja dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. Za ohranjenje zob in osveženje ust je bom vsakomur kar najbolje priporočal.
Spoštovanjem
Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar.

Darila.

Upravičeno našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda:
Rezi pri Spodnjem Majcnu v Mokronogu nabrala pri odhodnici g. učitelja Levstika, ki odhaja prigan od sovranih sil na Stajersko 11 K. — Gosp. Josip Mohorko na Zidanem mostu nabral pri odhodnici vrlaga rodoljuba g. učitelja Janeza Logarja 23 K. — Zborovalci Ciril Metodove družnice v Il. Bistrici nabrali 22 K mesto venca na krsto dr. M. Hribarja. — G. Ivan Božič v Zagrebu 15 K mesto venca na grob prijatelja dr. Vladimira Vidriča. — Petošolci II. drž. gimnazije v Ljubljani 10 K. — G. Josip Spitalski ravnatelj pdr. živnostne banke na Dunaju 20 K mesto venca na krsto dr. Milana Hribarja. — Skupaj 111 K. — Srčna hvala!
Za učiteljski konvik: G. Mira Zagorjanova, učiteljica, nabrala v veseli družbi pri odhodu g. učitelja Gabrijela Grlica 10 K. — Živeli! — Vso smo izročili g. Jakobu Dimniku v Ljubljani.

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 2. oktobra 1909.

Termin.
Pršenica za oktober 1909 za 50 kg K 14,26
Rž " " april " za 50 kg K 14,16
Rž " " oktober " za 50 kg K 9,62
Koruza " maj " za 50 kg K 7,01
Oves " oktober " za 50 kg K 7,56
Efektiv.
5 vin. višje.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300,2. Srednji zračni tlak 736,0 mm.					
oktobra	čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
1.	2. pop.	732,6	18,2	slab jug	del. jasno
	9. zv.	731,8	14,0		oblačno
2.	7. zj.	731,2	11,2	brezvetr.	megla

Srednja večerajšnja temperatura 14,7, norm. 12,8. Padavina v 24 urah 0,0 mm.

Kedosežna pomoč za las.
all lasna voda za doseg
krepke rasti las in brade; v
kratkem času presenetljiv uspeh.
Cena 2 K in 3 K po povzetju
pošilja gospa Käthe Mannel,
Dunaj, II, Praterstrasse 63 II.
nadr., vr. 7, 0. 11

Slovo.

Her mi ni čas dopuščal od Mo-
zirčanov se posloviti, se tem potom
poslavljam od vseh svojih znancev
in prijateljev. 3696

Mihail Gorican.

Blagajničarka

želi premestiti službo, tudi izven
Ljubljane. 3698

Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Hiša z vrtom

v Trbovljah, ob cesti, bo prodana
na prostovoljni dražbi v Fortetovi
gostilni dne 14. oktobra ob 1/10.
za izključno ceno 150.00 K. 3700

Samostojna, zanesljiva

gospodinja

varčna kuharica, z dobrimi izkustvami,
ki bi bila rada na deželo, išče pri-
merne službe. 3705

Naslov v uprav. »Slov. Naroda«.

3704 Odda se za november

stanovanje

s 3 sobami in pritliklinami v hiši
Narodne tiskarne, I. nadstropje.

Velik in dobro poznat mlin za pšenico
in rž išče radi pospeševanja prodaje
za Ljubljano in okolico zmožnega, stro-
kovnoizvežbanega in dobro vpeljanega

zastopnika.

Ponudbe pod „Primišima K 8030“
na Haasenstein & Vogler A. G. Dunaj I. 3690

Stavbišče

v Vodmatu ob Zaloški cesti, tik
dolenjske železnice, je caprodaj.
Več se izve pri Adelfu Perlesu
v Prešernovi ulici št. 7 v Ljub-
ljani. 3701

Razne prevode

iz nemščine v slovenščino
cirkularjev, pisem in drugih tiskovin
obkroži ceno v tej stroki izvežban
tradicnik.

Naslov v upravništvu »Slov.
Naroda«. 3702

Trboveljski premog

kosovnik in orehovnik, zadnji
zlasti pripraven za štedilnike
in polnilne peči, priporoča od
50 kg naprej do celih vagonov
ob zagotovilu točne postrežbe

Ivana Treo v Ljubljani 3707

Cesta na Rudolfovo železnico št. 10.

Prodasta se 2 hiši

na zelo prometnem kraju. V eni je
trgovina s špecerijskim blagom, kra-
marija, gostilna (z mrzlimi jedili) in
žganjarna. Obstoji že čez 50 let. Nahaja
se tudi tobakarna, ki obstoji čez 20 let.
Vse leži blizu župne cerkve.

Kdor želi kupiti, dobi pojasnila
pri A. Bučarju na Vrhniki. 3676

Ustisnite si podobo in ime
„Ottoman“ (cigaretni papir
in stročnice) v spomin, ker hočejo s pona-
redbami zavajati konsumente. 1 399

V Tržiču se takoj odda

enonadstropna hiša

za trgovino zelo prikladna, pod
ugodnimi pogoji.

Naslov pove upravništvu »Sloven-
skega Naroda. 3703

Oprava za spalno sobo,

1 kredenca, 1 divan

in drugo pohištvo se prodaja

na Franca Jožeta cesti 3, I. levo,
od 4.—5. popoldne. 3712

Odda se dobro vpeljana

eksportna trgovina

ki jo opravlja lahko ena sama oseba. Trgovina
donaša pri 5000 kronah investiranega kapitala
do 6000 kron čistega dobička na leto.

Ponudbe na upravništvu »Slov. Naroda“
pod šifro „Eksport“. 3677

Zahvala.

Podpisani odbor se tem potom prav toplo
zahvaljuje za dopolne nagrade, katere
je prejelo naše gasilno društvo vsled pomožne
akcije pri požaru v Trnju pri St. Petru od sle-
dečih zavarovalnic: Avstrijski Feniks
49 K, Slavija 30 K in Graška vzaj-
jemna 25 K. 3695

ODBOR

prostovoljnega gasilnega društva v Zagorju na Notranjskem
dne 19. septembra 1909.

Matija Fatur, t. č. načelnik.

Prodaja se za nizko ceno

KLAVIR

in mostna tehtnica

ki vzdigne 5000 kg. 3709

Ogleda in ceno izve se pri spedi-
terju Jos. Škerlju, Bavarski dvor.

Št. 30.103. 3719

Razglas.

Na podlagi razpisa c. kr. deželne
vlade z dne 29. septembra 1909, št. 23
003, se za mesčno okrožje vpe-
ljana

pasja kontumacija

z današnjim dnem razveljavi.

Posebne odredbe glede onih psov,
katerih gospodarji niso izpolnili kon-
tumacijskih predpisov, ostanejo pa še
nadalje v polni veljavi.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 2. oktobra 1909.

Županov namestnik: Vončina I. r.

Ugodna prilika!

Eden do dva vagona izvstno ohranje-
nih, zelo močnih 3640

praznih sodov

od finega špirita

skoro novih, enkrat rabljenih od 300
do 400 litrov in od 6—700 litrov, za
vino zelo priporočljivih, odda takoj
po jako nizkih cenah trdka

iv. A. Hartmanna nasl. Avg. Tomažič

Marije Terezije cesta št. 2.

Kdor ne ve,

kaj naj svojim dragim kupi za ženitvanje,
god ali božič, naj si ogleda moj glavni ka-
talog s 3000 slikami, kjer vsakdo dobi kaj
primerne in ki se na zahtevo vsakomur
pošlje zastoj in poštne prosto.

C. in kr. dvorni zalagatelj Jan Konrad, Most
481 (Češko). 3585

Prodaja se skoro nov

pianino.

Naslov pove upravništvu »Slov.
Naroda«. 3568

Potnika

sprejme takoj 3663

Prvo jugoslovansko skladišče

Jesih & drug

na Glincah pri Ljubljani.

Sprejme se takoj

trgovski pomočnik

dobro izurjen v trgovini z železnino.

Kje, pove iz prijaznosti upravni-
štvo »Slov. Naroda«. 3678

Penzionist, star 39 let, zmožen
slovenščine, hrvaščine in nemščine v
govoru in pisavi, želi prevzeti službo

potnika

proti majhni mesečni plači. Železniško
stroške plača sam. Lahko položi
tudi nekaj kavcije.

Ponudbe pod „Penzionist“
na uprav. »Slov. Naroda«. 3679

Išče se 3706

gospodična

ki je zmožna 4 otroke od 7 do 12 leta
poučevati. Hrana in stanovanje v hiši.

Prošnje opremljene s prepisi iz-
pričeval naj se pošljejo na upravništvu
»Slovenskega Naroda“ pod naslovom
»Odgojiteljica“.

Kupi se takoj

vila ali pa

hiša z vrtom

v Ljubljani. 3699

Ponudbe z opisom in ceno na
uprav. »Slov. Naroda“ do 8. okto-
bra pod naslovom „Solidna stavba“.

5000 kron zaslužka

plačam onemu, ki mi dokaže, da moja

čudesa zbira

300 kosov samo za 5-50 kron

ni priložnostni nakup, in sicer:

Pristna švicarska pat. sist. rem. Roskopf žepna
ura točno regul. in ki natančno gre, s 3letno
tvarniško pismono garancijo; ameriška double-
zlati oklepna verižica; 2 amer. double-zlati
prstana (za dame in gospode); angl. pozlačena
garnitura; manšetni, ovratniški in naprsni gumbi;
amer. žepni nožek; eleg. svilnata kravata naj-
novejšega kroja, barva in vzorec po želji; pre-
krasna naprsna igla s simboli-briljantom; mična
damska broža, poslednja novost, koristna po-
polna toaletna garnitura; elegantna, pristno
usnj. denarnica; par amer. butonov z imit.
žlahnim kamnom; salonski album z najlepšimi
pogledi sveta; prekr. kolje za na vrat ali v lase
iz pristnih jutrinskih biserov; 5 indijskih ča-
rovnikov — razvedre vsako družbo in še 250
razl. predmetov, koristnih in neuprtiljivih pri
vsaki hiši — zastoj. Vse skupaj z eleg. sist.
Roskopf žepno uro, ki je sama dvakrat toliko
vredna, samo 5-50 K. Po povzetju ali denar
naprej (tudi znamke) pošilja

S. Urbach, svetovna razpošiljalnica, Krakov 67

NB. Kdor naroči dva zavijka, mu pridenem
zastoj prima angl. britve ali 6 najfin. platn.
žepnih robcev. Za neugajajoče denar takoj na-
zaj, vsak riziko torej izključen. 3693

Mlad pisar

z lepo pisavo, večš strojepisja, ki je
že dalje časa služboval v notarski pi-
sarni, išče službo tudi izven Ljub-
ljane. 3627

Naslov v uprav. »Slov. Naroda«.

Prodaja se radi smrti gospodarja

nova dvonastropna

hiša

št. 14 na Poljanskem nasipu v Ljubljani,
z velikim dvoriščem in vrtom pod ze-
lo ugodnimi pogoji.

Pojasnila: Poljanski nasip hiš.
št. 12 I. nadstropje. 3597

Kupim dobro ohranjene

sode za vino

od 15 do 25 hektolitrov.

Naslov se izve pri upravništvu
»Slov. Naroda«. 3181

Prodaja se pod ugodnimi pogoji in za

nizko ceno

enonadstropna hiša

na Selu pri Ljubljani, Poljska

cesta št. 20. 2596

Pozve se v pisarni dr. Frana

Pečka, odvetnika v Ljubljani, Stari

trg št. 30.

Hotel Tivoli

odda 3419

več mesečnih sob

od 24 K naprej.

SODI

prav močni, za vino pripravljeni, en

del od žganja, v obsegu

od 1 50—70 „ ed 1 180—250

„ 100—120 „ 250—450

„ 120—180 „ 500—700

nadalje sodi z vrati od 800, 900,

1100, 1200, 1500, 1800, 4000 in 5000 l

se dobe po prav nizki ceni pri trdki

M. Rosner in drug

v Ljubljani 593

poleg Keslerjeve pivovarne.

Večja tovarna strojne stroke sprejme

mladega uradnika

Rudolf Mosse, Dunaj I, Selterstätte 2, pod št. „W. C. 738“.

3711

Modni salon

M. Sedej-Strnad

priporoča cenjenim damam

klobuke le najfinejše izvršbe.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Palača Mestne hranilnice.

Prešernova ulica.

Sprejme se

krepak deček

14 let star, zmožen slov. in nemškega
jezika, za delikatesno in špecerijsko
trgovino pri A. Bassanu v Lovranu.
Prosta hrana in stanovanje. 3682

Gospodična

ki je absolvirala trg. tečaj, zmožna obeh
dež. jezikov, želi vstopiti v službo

h kakemu odvetniku ali v kako pisarno.

Ponudbe pod „Točnost“ na
uprav. »Slov. Naroda«. 3681

Mlin v najem

se odda s 1. decembrom t. l. pod
ugodnimi pogoji v idrijskem pred-
mestju. Z mlinarskim obratom je
združena tudi trgovina z žitom.

Več pove lastnik Josip Kogov-
šek v Idriji. 3675

Elegantno Stanovanje

obstoječe iz 4 sob, kopalnice in pri-
tiklin, v I. nadstropju, se odda s 1.
novembrom na Miklošičevi cesti

št. 24.

Pozve se v odvetniški pisarni dr.

V. Krisper v Ljubljani. 3671

Naznanilo!

Od danes naprej prevzemam

naročeno blago samo po pov-
zetju. 3647

Davorin Podlesnik,

trgovca z mešanim blagom

v Radečah pri Zidanem mostu.

V soboto, 2. oktobra

bode 3692

v gostilni „pri Minku“

(bivši „Katoliški dom“)

vinska trgatev

Za obilen obisk se vljudo priporoča

Minka Jakša, gostilničarka.

3710

Večja tovarna strojne stroke sprejme

mladega uradnika

slovenske narodnosti, večšega slovenščine, nem-
ščine in italijansčine v
govoru in pisavi. Trgov-
ska naobzaba in tesnopolis
pogoj. — Plača po dogo-
voru. — Pisemne ponudbe
s prepisi spričeval do 6.
t. m. na anonc. ekspedicijo

3710

3711

3712

3713

3714

3715

3716

3717

3718

3719

3720

3721

3722

3723

3724

3725

PERNET-BRANCA

tvrdko FRATELLI BRANCA v MILANU

edice in izključne lastnice tajnosti o pripravljanju

Je najuspešnejša železčna grenčica na svetu!

Neutrpljiva v vsaki družini! Dobiva se v Ljubljani pri:

J. Buzzellinij, Anton Staouluj, slaščičarni Jakoba Zalaznika.

9514.

3662

Razglas.

Občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljane je sklenil v svoji 21. septembra, da je v mestni občini ljubljanski pobirati v občin-
namene tudi v dobi prihodnjih desetih let, to je od 1. januarja 1910
onca leta 1920 od dohodkov najemščin naklada v isti visokosti kakor
torej tako, da so najemščine pod 100 K popolnoma proste, in da je
najemščine od 100 K do vseh 200 K plačevati na leto po 2 vin. na
od vsake krone najemščine, in od najemščin nad 200 po 4 vin. na
od vsake krone najemščine.

To se v smislu § 43. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljub-
daje javno na znanje z dostavkom, da je pritožbe zoper ta sklep vložiti
podpisanim magistratu v 14 dnevem zapadnem roku, t. j. do 12. okto-
letes.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 29. septembra 1909.

Župan: Ivan Hribar l. r.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvoček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1909.

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.)

zjutraj: Osební vlak v smeri: Trbiž,
enice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico,
žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak (čez
rožico), Celovec.

zjutraj: Osební vlak v smeri: Grosuplje,
dofovo, Straža-Toplice, Kočevje.

dopolndne: Osební vlak v smeri: Jese-
enice, Beljak, (čez Podrožico), Celovec, Prago,
dane, Berlin.

dopolndne: Osební vlak v smeri: Trbiž,
enice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico,
žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez
rožico), Celovec.

dopolndne: Osební vlak v smeri: Gro-
uplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

dopolndne: Osební vlak v smeri: Trbiž,
enice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico,
žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez
rožico), Celovec.

zvečer: Osební vlak v smeri: Trbiž,
enice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico),
ovec, Prago, Draždane, Berlin.

zvečer: Osební vlak v smeri: Grosuplje,
dofovo, Straža-Toplice, Kočevje.

onoči: Osební vlak v smeri: Jese-
enice, Beljak, juž. žel., Gorico, drž. žel.,
t, c. kr. drž. žel., Beljak, juž. žel., (čez
rožico) Prago, Draždane, Berlin.

zjutraj: Osební vlak v smeri: Jese-
enice, Beljak, drž. žel., Trst, c. kr. drž.
(od 30. maja le ob nedeljah in praz-
ah na progi Ljubljana juž. žel.-Trbiž, od
Julija na progi Ljubljana juž. žel., —
enice vsak dan).

Od iz Ljubljane (državne železnice):

zjutraj: Osební vlak v Kamnik.

dopolndne: Osební vlak v Kamnik.

zvečer: Osební vlak v Kamnik.

10:50 ponoči: Osební vlak v Kamnik.
(Le ob nedeljah in praznikih).

Prihod v Ljubljano (južne železnice)

7:42 zjutraj: Osební vlak iz Berlina, Draž-
dan, Prage, Celovca, Beljaka, juž. žel.,
Gorice, Trsta, Trbiža.

8:52 zjutraj: Osební vlak iz Kočevja, Stra-
Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

11:23 dopolndne: Osební vlak iz Berlina
Draždan, Prage, Celovca, Beljaka, juž. žel.,
čez Podrožico in Trbiž, Gorice, drž. žel.
Jesenice, Trbiža.

2:53 dopolndne: Osební vlak iz Kočevja
Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

4:45 dopolndne: Osební vlak iz Beljaka, juž.
žel., Trbiža, Celovca, Beljaka, (čez Podro-
žico), Gorice, drž. žel., Trsta c. kr. drž.
žel., Jesenic, Trbiža.

6:40 zvečer: Osební vlak iz Berlina, Draž-
dan, Prage, Celovca, Beljaka, (čez Podro-
žico), Jesenic.

8:42 zvečer: Osební vlak iz Beljaka, juž.
žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podro-
žico), Trsta, c. kr. drž. žel., Gorice, drž.
žel., Jesenic, Trbiža.

9:07 zvečer: Osební vlak iz Kočevja, Stra-
Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

11:08 ponoči: Osební vlak iz Trbiža, Celovca
Beljaka (čez Podrožico), Trsta, c. kr. drž.
žel., Gorice, drž. žel., Jesenic.

Prihod v Ljubljano (državne železnice)

6:46 zjutraj: Osební vlak iz Kamnika.

10:59 dopolndne: Osební vlak iz Kamnika.

6:40 zvečer: Osební vlak iz Kamnika.

9:53 zvečer: Osební vlak iz Kamnika.

(Le ob nedeljah in praznikih).

Casi prihoda in odhoda so navedeni v srednji
evropejskem času.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Ceno češko posteljno perje!

5 kg novega skubljenega
K 960, boljšega K 12,
K 12—, belega, jako mehkega skub-
ljenega K 18—, K 24—, snežno be-
lega, mehkega, skubljenega K 30—,
K 36—. Pošilja se franco proti povzetju.
Tudi se zamenja ali nazaj vzame
proti povrnitvi poštnih stroškov.

Benedikt Sachsel, Lobes 35.
pri Piznu na Češkem. 3250

Cisti bolje nego druga kovinska čistila.

Svetovna razstava St. Louis 1904, Grand Prix.

Svoji k svojim!

Velika zaloga
juvelov, zlatnine,
srebrnine

različnih ur in očal.

Blago prve vrste.

Solidna postrežba. Cene najnižje.

Lastna delavnica
za popravila in nova dela.

Lud. Černe

juvelir, trgovec z urami
ter zaprisoženi sodnijski cenilec.
Ljubljana, Wolfove ulice 3.

Moka in otrobi!

Sl. občinstvu, zavodom in cenj. trgovcem naznanjam, da sem otvoril

trgovino z moko

na Emonski cesti št. 2.

Moko izdelujem iz priznane najboljših ogrskih pšeničnih vrst.
Cene zelo ugodne, postrežba točna.

3657

Vinko Zorčič, Ljubljana, Emonska cesta št. 2.

Največja zaloga

moških in deških oblek

A. Kunc

Ljubljana, Dvorski trg šte. 3.

Podružnica: Novo mesto, Glavni trg.

1157

3697

Opravilnika št. A I. 637/9-21.

Oklic

s katerim se sklicujejo zapuščinski upniki.

K c. kr. okrajnemu sodišču v Ljubljani oddelek I. naj vsi tisti, katerim
gre kot upnikom kaka terjatev do zapuščine dne 20. avgusta 1909 umrlega
g. Ivana Rozman, prelate v Ljubljani nezapustivšega nobene poslednje
naredbe, pridejo zaradi napovedi in dokaza svojih zahtev dne 18. oktobra
1909 dopolndne ob 9. uri, ali pa naj do tega časa vložijo pismo svojo
prošnjo, ker ne bi sicer imeli upniki do te zapuščine, če bi vsled plačila na-
povedanih terjatev pošla, nikake nadaljne pravice, razen v kolikor jim pristojna
kaka zastavna pravica.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, oddelek I.

dne 28. septembra 1909.

Vedno in v vsaki množini je dobiti:

zarezano strešno opeko prve in druge vrste,

z jamstvom za nje trpežnost skleni 5 let

iz lastne nove moderno opremljene parne opekarne na Viču pri Ljubljani

in opeko za zid, dalje stavbni kamen za zidanje iz domačega kamenoloma v Podpeči

pri J. KNEZU v Ljubljani.

1606

Nabavo izvrstnih hrvaških letošnjih vin

opravljamo za provizijo ter posojamo kupcem sode.

Informacije in cene dajemo na zahtevo brezplačno.

3683

Veletrgovina z vinom in žganjem

Mijo Arko v Zagrebu.

Kupim več vagonov kislih jabolk

za mošt.

3642

Janko Klun, trgovec v Škofji Loki.

Stampilije

vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj
kavčukovih stampilij
Ljubljana, Sv. Petrac. 6.
Ceniki franco.

Vsak petek in postni dan
sveže

morske ribe

Ravnotam se dobi pristno

namizno olje „LUCCA“

iz Toskane (Italija) najboljše vrste,
v kositarskih zaprtih posodah a K 5,
K 10, K 20.

Morske ribe na tem olju so nekaj iz-
borno okusnega. 3555

Priporoča se

J. BUZZOLINI
Ljubljana, Stritarjeve ulice.

Sukna

In modno 3219
blago za obleke
priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno
v Humpolcu
na Češkem.
Vzorci franco.

H. Suttner

Ljubljana, Mestni trg

razpošilja

3666

ure, zlatnino in srebrnino

na vse kraje sveta. Obr-
nite se zanesljivo na
domačo slov. trdiko!

Veliki novi

cenik zastonj!

novost!

Ploščnata, tenka, prava
nikelnasta Anker-Ros-

kopf ura na 6 kamnov, pokrovi osta-
nejo vedno beli, prav na-
tančno 36 ur idoča. — K 4-50.

Srebrne ure od 6 kron naprej.

Večletno jamstvo. — Ako blago ne ugaja, se
denar vrne.

Sokolske verižnice s slov. trakovi
nikelnasta K 1-20, srebrna K 5.—

Zaloga koles

Puh (Styria), Globus,
Regent in drugih spe-
cialnih znamk ter
posameznih delov.

Izposojevanje koles
prejem koles za emaj-
liranje, ponikljanje
ter popravila solidno
in cenovno.

2954

Karel Čamernik

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9.

Parolevarna za mlo, surovi margarin,
kristalno sodo in stearinske sveče

IGNAC FOCK v Kranju

priloga: mlo v priči družbi sv. Cirila in Metoda z znamko: 20. IX. 1908 in blagovestnik
naselje vse druge vrste mila, kristalno sodo, stearinske sveče znamki „Elektra“ in „Solnce“
toaletno mlo ter vse druge pralne snovi.

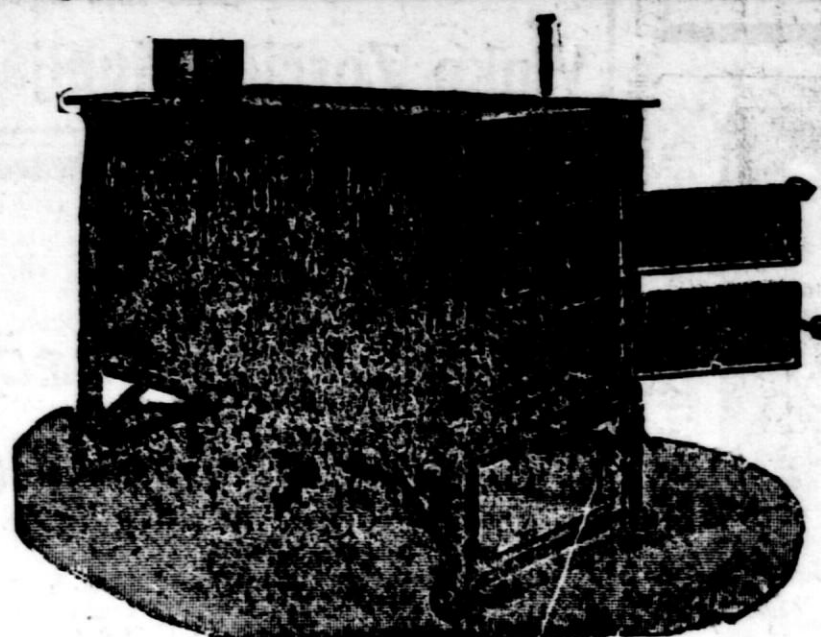
Čast in ponos vsake gospodinje zahteva, da rabi odslej le Ciril-Metod. mlo s gorenjo znamko

LOKOMOBILE.

Specialna tvornica za lokomobile, delavnica za stroje
H. FISCHER, Dunaj X., Gudrunstrasse št. 140

ponuja navedene stroje od 4—125 HP, rabljene pa v brenibnem stanju, popolnoma zmožne za obrat ter firma
za vse sestavine lokomobil, jih ki proda ona, najobsežnejše jamči eno leto. — Vsak objekt se zastoni
montira in spravi v obrat. Ugodni plačilni pogoji, prve vrste reference. 3088

Lokomobile na posodo.

Vsak kmetovalec naj bi se z Wegmannovimi patent. krušnimi pečmi

V tej peči se ob prihranitvi drva in prostora za 50
do 80% peče izboren kruh kakor tudi vsako drugo pecivo.
Lahko se tudi suši sadje in sočivje, pa tudi meso se da
prekrasno speči. Te patentne krušne peči se izdelu-
jejo v velikosti za 4 hlebe po K 100 do 40 hlebov in
se pripravno dajo postaviti v kuhinji, na hodniku, kolar-
nici itd.

Vsaka peč se da za 6 tednov na polzkušnjo.

Kataloge pošlje brezplačno poleg vsakega željenega
pojasnila (Dopisnica zadostuje) **Fr. Kelmus & F. P. Vidic**
& Komp. v Ljubljani. 3097

A. Žabkar v Ljubljani

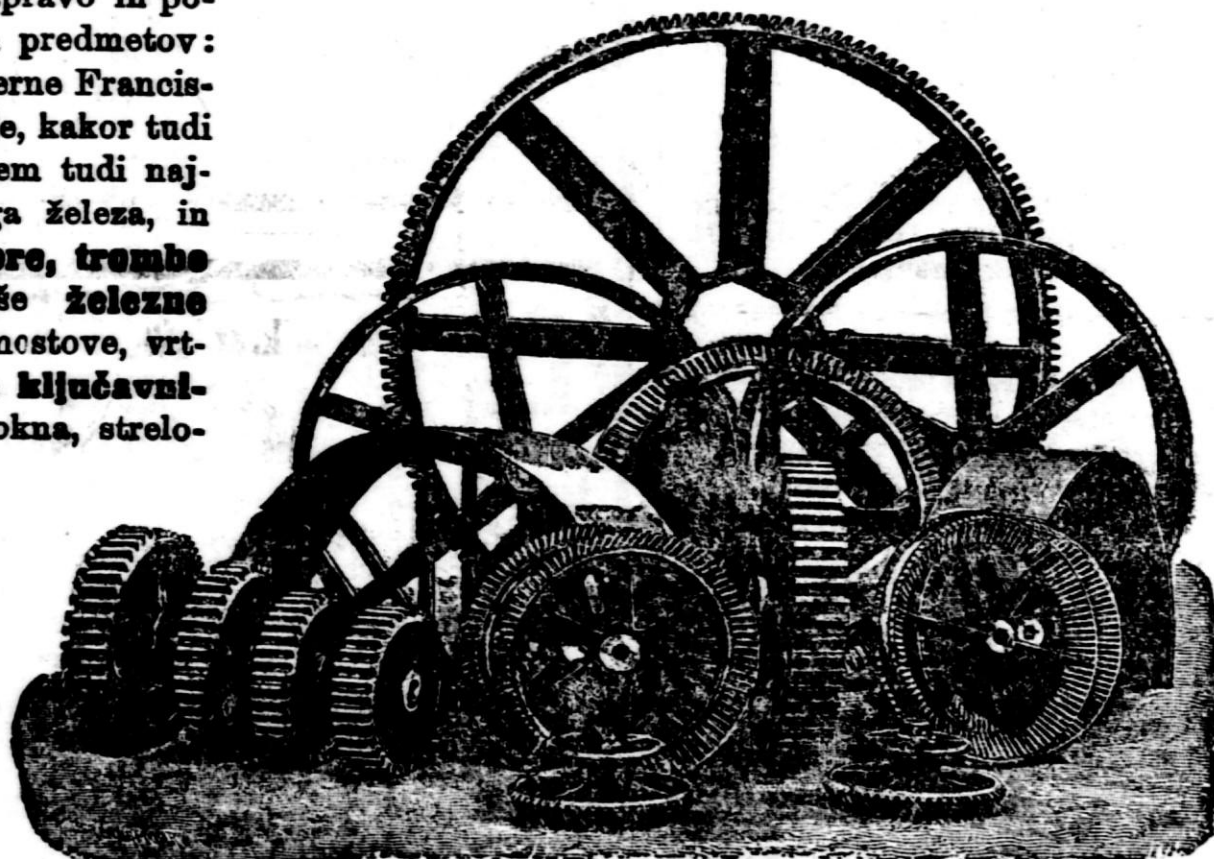
Dunajska cesta šte. 42.

Železolivarna, tovarna za stroje in ključavničarska dela.

Priporočam se v izdelovanje, napravo in po-
pravo vseh v mojo stroko spadajočih predmetov:
strojev, priprav za mline in žage, moderne Francis-
turbine za vsak padeo in množino vode, kakor tudi
transmisij za vsako industrijo. Izdelujem tudi naj-
različnejša dela iz litega in kovanega železa, in
sicer križe, kotle, peči, klopi, stebre, trembe
za vodo itd., dalje najraznovrstnejše železne
konstrukcije, kakor strešne štole, mostove, vrt-
narske rastlinjake, vsa stavbniška in ključavni-
čarska dela: železne ograje, vrata, okna, strelo-
vode in štedilnike ter žično pletenino
za ograje vrtom, pašnikom, travni
kom itd. 4693-10

Načrti in proračuni
na razpolago.

Vse po primernih tovar-
niških cenah.

Za jesen in zimo

priporoča trdka

Gričar & Mejač

v Ljubljani, Prešernova ulica 9

svojo bogato zalogo

izgotovljenih oblek za gospode in dečke

ter mične novosti

v konfekciji za dame in deklice.

Ceniki zastonj in franco.

Prodaja vinskih sod

Nove in rabljene vinske
raznih velikosti za transport in
kleti, po 100, 200, 300, 400, 500,
700, 800, 900 in 1000 litrov in
do 45 hektolitrov velikih imam
logi v veliki izbiri ter jih pro-
po najnižji cenah.

Najboljša prilika za gostilničarje
vinogradnike in preprodajalce

Sodi se lahko takoj prevzame
L. S. RADAN v Zagreb
Gajeva ulica št. 15.

Ivan Bizovič

umetni in trg. vrtnar

Ljubljana, Kolezijske ul.

se priporoča za

nasaditev vrtov, parkov
balkonov. — Velika izbira
cvetočih in listnatih rastlin
vrtnic, prezimujočih cvetlic
(perene), krasna cvetlična
grmovja, konifere, cvetlične
za okna in balkone.

Izvršuje šopke, vence in buk-
za razne prilike.

Delo umetniško okusno in
solidnih cenah.

Trgovina s cvetlicami itd.

Naročila na deželo hitro in vestno

Vinski zakon

ki ga mora imeti nabitega
vsak gostilničar, vsak vino-
ski trgovec in vsak vino-
gradnik

sicer zapade strogi kazni

se dobiva v

Narodni knjigarni
v Ljubljani

Prešernova ulica št. 7

po 70 vin, s pošto 60 vin.

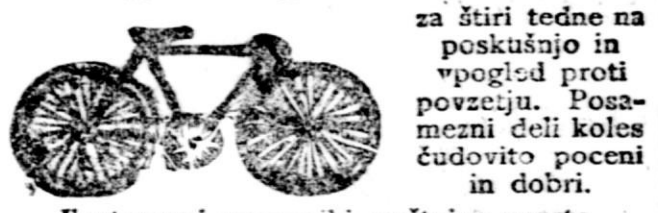
Klerikalizem v Istri.

Zadnji dogodki v Pazinu so odprli nekaterim našim prvoboriteljem oči, in sicer tako na široko, da jih sedaj skoraj zaprejo ne morejo in se vprašujejo, če je to mogoče, da je stvar tu, katero so si mislili še tako daleč. Tu je in nikoli daleč ni bila. Bila je vedno med nami, pa je vsak s prostim očesom ni videl. Če se je kdaj opozorilo naše res narodno mišljenje prvoboritelje, da bi bilo kdaj bolje to ali drugo osebo izpustiti, ker je dotična oseba čisto drugega mnenja, kakor bi kot narodna oseba morala biti, se je vedno reklo pri nas v Istri: ne poznamo klerikalizma, mi se ne smemo spustiti v kranjski politični sistem. In kaj smo si to popustljivostjo ravno v Istri pridobili? Nič, ali malo več kakor nič. Kar smo na eni strani dobili, izgubljamo na drugi strani. Zakaj? Zato, ker se ni položil zdrav in čvrst politični temelj. Stranka, pa bila klerikalna, če ne stoji na trdnih tleh, če nima svojih stalnih nazorov, ne more nikoli računati, da bode njen uspeh stalen, kakor nam je ravno Pazin sedaj v dokaz. Moj namen ni, tu mogoče kritizirati. Držim se vedno izreka: »Kaj ti pomaga navzgor pljuvati, ko ti nazaj na obraz pada.« Ali skrajni čas se mi zdi, da se razmere predrugačijo in da se poprimejo zdravi in dobri načeli, katera nas bodo gotovo prej dovela do našega cilja, kakor pa sedanja breznačnost. Če pogledamo, kaj smo si priborili v Istri, Trst je izzven, moramo priti do zaključka, da niti desetega dela tega, kar bi si morali priboriti, če bi se vsi naši prvoboritelji držali načelov, katerih se na žalost niso držali. Poznamo mi je, da se je svoječasno pisalo v edini naš list, katerega imamo v Istri »Naša Sloga« dopise, naperjene proti ti ali oni osebi, katera je včasih kaj grdega ravno v narodnem oziru storila, pa se ti dopisi niso ponatistili z opazko, da so preostoro pisani. Nadalje mi je poznano, da se je zbralo na političnih sestankih za naše vodje osebe, ki o naših načelih niti pojma nimajo ali ga pa imeti nečejo. Poznani mi je, da se je osebo postavilo kakor kandidata na jako važno mesto z opazko, da je bolje, da je ta oseba notri, kakor zunaj. Mi smo seveda že radi discipline morali za take osebe glasovati, če nam tudi prav ni bilo. Takih in enakih slučajev dogodilo se je že več v našem taboru, to je še v tistih, po mnenju nekaterih naših voditeljev, srečnih časih, ko se je reklo: mi v Istri klerikalizma ne poznamo. Medtem so pa ljudje, kakor škof Mahnič, izkoriščali čas in delali na vse moči, da, ko bode kostanj pečen in hladen, ga bodo pojedli. Škof Mahnič, takorekoč sam, izdaja list »Pučki prijatelj« že leta in leta in kdor je enkrat čital ta list, moral je takoj uvideti, za čem gre. Kamor ta »Pučki prijatelj« ni prispel, nadomestila ga je sicer zelo zaslužna »Naša Sloga«, katera je bila vedno in je še danes skrajno popustljiva in več kot popustljiva, kadar se gre za klerikalizem. A mi? Jaz mislim namreč s tem »mi« vse one ljudi, ki se s pazinjskim dogodkom ne strinjajo. Mi smo držali roke križem in gledali in še gledamo prefrigance, ki so se že bolj ugnezdili v Istri, kakor si marsikdo misli. Poglejmo samo, kaj imajo ravno oni, ki so nam v Pazinu dokazali, da naša pota niso enaka, četudi se je vedno mislilo, da hodimo po enem in istem potu. Vse imajo, imajo novine, imajo narod za seboj, namreč isti narod, katerega smo jim mi v svoji zaslepljenosti pomagali spravljati pod njih jarem. A mi nismo niti ene novine. Ni li to žalostna resnica? Ni li dalje žalostna resnica, da se je v našem taboru ravno duhovne protežiranje vedno čez vse meje, češ, to so naši najboljši agitatorji, ker so vedno med ljudstvom, in oni niso taki, kakor so kranjski popi. Res ima častnih izjem, ali te so v Istri ravno tako redke, kakor v Kranjski in sploh po celem svetu. Poglejmo samo list »Pučki prijatelj«, okoli katerega so takorekoč zbrani vsi istrski duhovniki. Kako piše? V smislu najbolj fanatičnega klerikalizma. In vzpričo takega lista se je trdilo vedno, da v Istri ni klerikalizma. Ne bodem navajal naših grehov, ki smo jih storili, ali priporočiti bi bilo, da se popravi, kar se je zakasnilo, da ne bode prepozno. V prvi vrsti moramo gledati, da dobimo svoj časopis, in dalje, da bodo naši voditelji, ki so prevzeli dolžnost, nas voditi, hodili sami med ljudstvo. Bolj, kakor vsakdanji kruh bi nam bil potreben časopis, ki naj bi izhajal vsaj enkrat na teden. Poglejmo nasprotno stranko, kako je dobro oskrbljena z vsem, čeprav se je vedno govorilo, da je ni. Mi smo popolnoma odvisni od gostoljubnosti raznih časopisov, ki niso nam in našem delu namenjeni. Ne mislimo, da smo s 14. majnikom 1907. leta kaj nenaravnega pridobili in ne bomo videli te male zmago, če se

jo more sploh tako imenovati, vsega lja pijani. Zmaga 14. maja 1907. L. bil je le deseti del tega, kar bi moralo biti že pred petdesetimi leti, če bi se ravno cela Istra ne sukala okrog črnih kaftanov. — Da je prišlo v Istri do tega, pri čemer smo danes, ni bilo potreba nobene nadnaravnosti, sile napeti, ker do tega je moralo priti takorekoč samo po sebi. Razlika je pa ta, da bi Slovenci in Hrvatje gotovo danes sedeli v foteljih, v katerih sede po naši nemarnosti in bratimstvu s klerikalizmom člani pešice v Istro priseljenega naroda iz blažene zemlje. Kakšni so klerikalni duhovni, nam naj bode pa ravno kranjska dežela v izgled, kjer so ravno duhovni z jako redkimi izjemami, krivi, da Kranjec ni v svoji deželi v lastni hiši svoj gospodar. Ponavljam pa, da bi mi v Istri še to, kar smo si, po našem mnenju, s težavo pridobili, vsled svoje malomarnosti lahko izgubili, kajti klerikalizem je poguba za vsak narod. Postavimo stranki temelj, dober in zdrav, preskrbimo si časopis, ki bo razširjal naše ideje in računati moramo na uspeh, na katerega bodo lahko ponosni naši nasledniki. Če pa tega ne bomo storili, moremo pa mirne duše čakati, da bode v teku nekoliko let klerikalizem po mnenju nekkih naših gospodov voditeljev, nepoznani klerikalizem popolnoma podjarmil ves narod v Istri. — Na noge, dokler je čas in odgovorimo Mahničevim, Stadlerjevim in Nageleovim mahinacijam z delom in z dokazi, da se ne damo s črno rjuho pokriti, ampak, da smo zmožni to rjuho raztrgati in vreči v globino liburnijskega zaliva. A. V.

Wertheimska blagajnica
štev. 3, izborne ohranjena, se cenó prodá.
Kje, pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. 3652-1

Razpošiljam kolesa
za štiri tedne na poskušajo in v pogled proti povzetju. Posamezni deli koles čudovito poceni in dobri.
Ilustrovani cenovniki poštnine prosto.
Franc Dušek
tvarnica koles, Opodno št. 80, ob dr. telegrafni črtili. 422-36

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem.
se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek za lovcé in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na k. kr. preskuševalnici in od mene preizkušene. — Ilustrovaní ceníki zastoj. 48

Uradno dovoljena, že 15 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb
G. Flux
Gospodke ulice št. 6,
priporoča in namešča le boljše službe iskajoče vsake vrste
kakor
privatno, trgovsko in gostilniško osebo za ljubljano in zunaj.
Izbira različnih služb, zlasti za ženske.
Potnina tukaj.
Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.
Zunanji dopisom je priložiti znamko za odgovor.
Prosi se za natančni naslov. 3688

Prilika za nakup!
Prekrasna
žepna ura
z
veržico
samo K 3-50.

30.000 komadov nakupljenih, zato razpošiljam prekrasno 35 urno (ne 12 urno) Gloria srebrno remontoarko na sidro, švicarsko kolesje z lepo dolbenim okrojem s sekundnim kazalcem in lepo pozlačeno ali posrebreno veržico, natančno ideočo za samo K 3 K 50 vin. Dalje ponujam pristno pozlačeno 36urno remontoarko na sidro, veleprimo švic. uro s pozlač. veržico za 5 kron. 3letno pisarno jamstvo za vsako uro. — Po povzetju razpošilja.

S. KONAHE, izvoz ur v Krakovu št. 350.
Nebroj zahvalnih pism in nešteto ponarob. Za neugajoče denar nazaj. 3673

Moč in življenje
pomeni za slab organizem
poraba galvan-skega tretjega nega toka. Učenjaki in medicinski strokovnjaki so že vsi teh misli, da imamo v galvaniki trajni elektriki sredstvo, ki se uspešno upira splošni nervozni slabosti, revmatičnim nepravilnostim, nevralgijam, živčnim motenjem, prebavi, pomankanju spanja, glavobolu, oslabeleštim vseh vrst, malokrvnosti in različnim ženski boleznim itd. Ali bi radi izpoznali ta jako zanimivi zdravilni način? Pošljemo Vam na Vašo željo radi 3686

Prav dober vinske sode
in hrastovega lesa, nekaj skore novih, od 200-400, 700, 1900, 8000, 5000 litrov prodá po nizki ceni.
FRAN CASCIO
Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6.

Moč in življenje
pomeni za slab organizem
poraba galvan-skega tretjega nega toka. Učenjaki in medicinski strokovnjaki so že vsi teh misli, da imamo v galvaniki trajni elektriki sredstvo, ki se uspešno upira splošni nervozni slabosti, revmatičnim nepravilnostim, nevralgijam, živčnim motenjem, prebavi, pomankanju spanja, glavobolu, oslabeleštim vseh vrst, malokrvnosti in različnim ženski boleznim itd. Ali bi radi izpoznali ta jako zanimivi zdravilni način? Pošljemo Vam na Vašo željo radi 3686

Elektro-terapevtska ordinacija
Dunaj, L. Schwangasse 1, Mezzanin, Abt. 1 s/2.
2. X. 1909.
Kupon za brezplačno knjigo.
Na
Elektro-terapevtsko ordinacijo na Dunaju, L. Schwangasse 1, Mezzanin Abt. 1 s/2.
Prosim pošljite mi knjigo:
»Razprave o moderni elektro-terapiji«
gratis in franko pod zaprto kuverto.
Ime: _____
Naslov: _____

Pristni kranjski lanenooljniati firnež
Oljnate barve
v posodicah po 1/2, 1 kg kakor tudi v večjih posodah.
Fasadne barve
za hiše, po vzorcih.
Slikarski vzorci
in papir za vzorce.
Šaki
pristni angleški za vozove, za pohištva in za pode.
Steklarski klej
(ki) priznana in strokovno preizkušena najboljši.
Karbolinej prve vrste
Mavec (gips)
za podobarje in za stavbe.
Čopiči 219-75
domačega izdelka za zidarje in za vsako obrt
priporoča
Adolf Hauptmann
v Ljubljani.
Prva kranjska tovarna oljnatih barv, firnežov, lakov in steklarskega kleja.
Zahtevajte cene!

Moč in življenje
pomeni za slab organizem
poraba galvan-skega tretjega nega toka. Učenjaki in medicinski strokovnjaki so že vsi teh misli, da imamo v galvaniki trajni elektriki sredstvo, ki se uspešno upira splošni nervozni slabosti, revmatičnim nepravilnostim, nevralgijam, živčnim motenjem, prebavi, pomankanju spanja, glavobolu, oslabeleštim vseh vrst, malokrvnosti in različnim ženski boleznim itd. Ali bi radi izpoznali ta jako zanimivi zdravilni način? Pošljemo Vam na Vašo željo radi 3686

Moč in življenje
pomeni za slab organizem
poraba galvan-skega tretjega nega toka. Učenjaki in medicinski strokovnjaki so že vsi teh misli, da imamo v galvaniki trajni elektriki sredstvo, ki se uspešno upira splošni nervozni slabosti, revmatičnim nepravilnostim, nevralgijam, živčnim motenjem, prebavi, pomankanju spanja, glavobolu, oslabeleštim vseh vrst, malokrvnosti in različnim ženski boleznim itd. Ali bi radi izpoznali ta jako zanimivi zdravilni način? Pošljemo Vam na Vašo željo radi 3686

Moč in življenje
pomeni za slab organizem
poraba galvan-skega tretjega nega toka. Učenjaki in medicinski strokovnjaki so že vsi teh misli, da imamo v galvaniki trajni elektriki sredstvo, ki se uspešno upira splošni nervozni slabosti, revmatičnim nepravilnostim, nevralgijam, živčnim motenjem, prebavi, pomankanju spanja, glavobolu, oslabeleštim vseh vrst, malokrvnosti in različnim ženski boleznim itd. Ali bi radi izpoznali ta jako zanimivi zdravilni način? Pošljemo Vam na Vašo željo radi 3686

Moč in življenje
pomeni za slab organizem
poraba galvan-skega tretjega nega toka. Učenjaki in medicinski strokovnjaki so že vsi teh misli, da imamo v galvaniki trajni elektriki sredstvo, ki se uspešno upira splošni nervozni slabosti, revmatičnim nepravilnostim, nevralgijam, živčnim motenjem, prebavi, pomankanju spanja, glavobolu, oslabeleštim vseh vrst, malokrvnosti in različnim ženski boleznim itd. Ali bi radi izpoznali ta jako zanimivi zdravilni način? Pošljemo Vam na Vašo željo radi 3686

Moč in življenje
pomeni za slab organizem
poraba galvan-skega tretjega nega toka. Učenjaki in medicinski strokovnjaki so že vsi teh misli, da imamo v galvaniki trajni elektriki sredstvo, ki se uspešno upira splošni nervozni slabosti, revmatičnim nepravilnostim, nevralgijam, živčnim motenjem, prebavi, pomankanju spanja, glavobolu, oslabeleštim vseh vrst, malokrvnosti in različnim ženski boleznim itd. Ali bi radi izpoznali ta jako zanimivi zdravilni način? Pošljemo Vam na Vašo željo radi 3686

Moč in življenje
pomeni za slab organizem
poraba galvan-skega tretjega nega toka. Učenjaki in medicinski strokovnjaki so že vsi teh misli, da imamo v galvaniki trajni elektriki sredstvo, ki se uspešno upira splošni nervozni slabosti, revmatičnim nepravilnostim, nevralgijam, živčnim motenjem, prebavi, pomankanju spanja, glavobolu, oslabeleštim vseh vrst, malokrvnosti in različnim ženski boleznim itd. Ali bi radi izpoznali ta jako zanimivi zdravilni način? Pošljemo Vam na Vašo željo radi 3686

Moč in življenje
pomeni za slab organizem
poraba galvan-skega tretjega nega toka. Učenjaki in medicinski strokovnjaki so že vsi teh misli, da imamo v galvaniki trajni elektriki sredstvo, ki se uspešno upira splošni nervozni slabosti, revmatičnim nepravilnostim, nevralgijam, živčnim motenjem, prebavi, pomankanju spanja, glavobolu, oslabeleštim vseh vrst, malokrvnosti in različnim ženski boleznim itd. Ali bi radi izpoznali ta jako zanimivi zdravilni način? Pošljemo Vam na Vašo željo radi 3686

Moč in življenje
pomeni za slab organizem
poraba galvan-skega tretjega nega toka. Učenjaki in medicinski strokovnjaki so že vsi teh misli, da imamo v galvaniki trajni elektriki sredstvo, ki se uspešno upira splošni nervozni slabosti, revmatičnim nepravilnostim, nevralgijam, živčnim motenjem, prebavi, pomankanju spanja, glavobolu, oslabeleštim vseh vrst, malokrvnosti in različnim ženski boleznim itd. Ali bi radi izpoznali ta jako zanimivi zdravilni način? Pošljemo Vam na Vašo željo radi 3686

Moč in življenje
pomeni za slab organizem
poraba galvan-skega tretjega nega toka. Učenjaki in medicinski strokovnjaki so že vsi teh misli, da imamo v galvaniki trajni elektriki sredstvo, ki se uspešno upira splošni nervozni slabosti, revmatičnim nepravilnostim, nevralgijam, živčnim motenjem, prebavi, pomankanju spanja, glavobolu, oslabeleštim vseh vrst, malokrvnosti in različnim ženski boleznim itd. Ali bi radi izpoznali ta jako zanimivi zdravilni način? Pošljemo Vam na Vašo željo radi 3686

Moč in življenje
pomeni za slab organizem
poraba galvan-skega tretjega nega toka. Učenjaki in medicinski strokovnjaki so že vsi teh misli, da imamo v galvaniki trajni elektriki sredstvo, ki se uspešno upira splošni nervozni slabosti, revmatičnim nepravilnostim, nevralgijam, živčnim motenjem, prebavi, pomankanju spanja, glavobolu, oslabeleštim vseh vrst, malokrvnosti in različnim ženski boleznim itd. Ali bi radi izpoznali ta jako zanimivi zdravilni način? Pošljemo Vam na Vašo željo radi 3686

Moč in življenje
pomeni za slab organizem
poraba galvan-skega tretjega nega toka. Učenjaki in medicinski strokovnjaki so že vsi teh misli, da imamo v galvaniki trajni elektriki sredstvo, ki se uspešno upira splošni nervozni slabosti, revmatičnim nepravilnostim, nevralgijam, živčnim motenjem, prebavi, pomankanju spanja, glavobolu, oslabeleštim vseh vrst, malokrvnosti in različnim ženski boleznim itd. Ali bi radi izpoznali ta jako zanimivi zdravilni način? Pošljemo Vam na Vašo željo radi 3686

Moč in življenje
pomeni za slab organizem
poraba galvan-skega tretjega nega toka. Učenjaki in medicinski strokovnjaki so že vsi teh misli, da imamo v galvaniki trajni elektriki sredstvo, ki se uspešno upira splošni nervozni slabosti, revmatičnim nepravilnostim, nevralgijam, živčnim motenjem, prebavi, pomankanju spanja, glavobolu, oslabeleštim vseh vrst, malokrvnosti in različnim ženski boleznim itd. Ali bi radi izpoznali ta jako zanimivi zdravilni način? Pošljemo Vam na Vašo željo radi 3686

Moč in življenje
pomeni za slab organizem
poraba galvan-skega tretjega nega toka. Učenjaki in medicinski strokovnjaki so že vsi teh misli, da imamo v galvaniki trajni elektriki sredstvo, ki se uspešno upira splošni nervozni slabosti, revmatičnim nepravilnostim, nevralgijam, živčnim motenjem, prebavi, pomankanju spanja, glavobolu, oslabeleštim vseh vrst, malokrvnosti in različnim ženski boleznim itd. Ali bi radi izpoznali ta jako zanimivi zdravilni način? Pošljemo Vam na Vašo željo radi 3686

Moč in življenje
pomeni za slab organizem
poraba galvan-skega tretjega nega toka. Učenjaki in medicinski strokovnjaki so že vsi teh misli, da imamo v galvaniki trajni elektriki sredstvo, ki se uspešno upira splošni nervozni slabosti, revmatičnim nepravilnostim, nevralgijam, živčnim motenjem, prebavi, pomankanju spanja, glavobolu, oslabeleštim vseh vrst, malokrvnosti in različnim ženski boleznim itd. Ali bi radi izpoznali ta jako zanimivi zdravilni način? Pošljemo Vam na Vašo željo radi 3686

Moč in življenje
pomeni za slab organizem
poraba galvan-skega tretjega nega toka. Učenjaki in medicinski strokovnjaki so že vsi teh misli, da imamo v galvaniki trajni elektriki sredstvo, ki se uspešno upira splošni nervozni slabosti, revmatičnim nepravilnostim, nevralgijam, živčnim motenjem, prebavi, pomankanju spanja, glavobolu, oslabeleštim vseh vrst, malokrvnosti in različnim ženski boleznim itd. Ali bi radi izpoznali ta jako zanimivi zdravilni način? Pošljemo Vam na Vašo željo radi 3686

Moč in življenje
pomeni za slab organizem
poraba galvan-skega tretjega nega toka. Učenjaki in medicinski strokovnjaki so že vsi teh misli, da imamo v galvaniki trajni elektriki sredstvo, ki se uspešno upira splošni nervozni slabosti, revmatičnim nepravilnostim, nevralgijam, živčnim motenjem, prebavi, pomankanju spanja, glavobolu, oslabeleštim vseh vrst, malokrvnosti in različnim ženski boleznim itd. Ali bi radi izpoznali ta jako zanimivi zdravilni način? Pošljemo Vam na Vašo željo radi 3686

Moč in življenje
pomeni za slab organizem
poraba galvan-skega tretjega nega toka. Učenjaki in medicinski strokovnjaki so že vsi teh misli, da imamo v galvaniki trajni elektriki sredstvo, ki se uspešno upira splošni nervozni slabosti, revmatičnim nepravilnostim, nevralgijam, živčnim motenjem, prebavi, pomankanju spanja, glavobolu, oslabeleštim vseh vrst, malokrvnosti in različnim ženski boleznim itd. Ali bi radi izpoznali ta jako zanimivi zdravilni način? Pošljemo Vam na Vašo željo radi 3686

Pošten mož
s odraslo družino, ki je izurjena v gostilniški obrti, želi prevzeti v našem ali na račun dobro ideočo gostilno ali restavracije.
Ponudbe pod »I. K.« na uprav. »Slov. Naroda«. 3667

Sube jedilne gobe
v vsaki množini kupuje in išče zanesljivo prodajalce velietrgovina S. Adler, Haidl pri Eisensteinu, Šeško. 2502
Prosijo se vzorci z navedeno množino.

2-4 krone na dan stalnega zaslužka.
Iščemo za prevzete pletenega blaga osebo, ki bi na našem stroju delala doma za naše podjetje. Predznanja ni treba. Pouk zastoj. Oddaljenost ni zapreka. Z mejnimi nabavnimi stroški gotova eksistenca. Pismono jamstvo za stalni zaslužek. Lahko in ugodno delo ob vsakem položaju. Zahtevajte vse, kakor naš prospekt. 1650
Domača industrija trikotarje, Zagreb, ilica 98/13.
Naša zastopnica v Ljubljani je gospa Ivanka Murmayer, Sv. Petra nasip št. 76.

Tacitol
najboljša zobna tinktura sveta
zobnega zdravnika
A. Schweigerja.
Dobrota za človeštvo. Nič več zobnih bolečin. Vse drugo pove popis, pridejan vsaki steklenici.
Steklenica stane K 1-60.
Zunanji naročnikom najmanj štirih steklenic se pošilja voda poštno prosto.
Dobiva se v lekarnah:
Behine, Piccoli, Mayr, Trnkoczy, v drogeriji Kano in po vseh večjih trgovinah. 1751-22

Razglas.
Na obrtnih nadaljevalnih šolah v Ljubljani in sicer na strokovnih nadaljevalnicah za mehansko-tehniške, za stavbne ter za umetne in oblačilne obrti, kakor tudi na splošni obrtni nadaljevalnici se prične šolsko leto
v četrtek, dne 7. oktobra 1909.
Vpisovalo se bode:
a) za strokovno nadaljevalnico mehansko-tehniških obrti v vodstveni pisarni I. mestne deške ljudske šole v Komenskega ulici št. 17;
b) za strokovno nadaljevalnico stavbnih obrti v vodstveni pisarni II. mestne deške ljudske šole na Cojzovi cesti št. 8;
c) za strokovno nadaljevalnico umetnih in oblačilnih obrti v vodstveni pisarni mestne nemške deške šole na Erjavčevi cesti št. 21;
d) za splošno obrtno nadaljevalnico v vodstveni pisarni III. mestne deške ljudske šole na Erjavčevi cesti št. 21 — povsod v nedeljo, dne 3. oktobra dopoldne in pa v ponedeljek, torek in sredo 4., 5. in 6. oktobra, od šestih do sedmih zvečer.
Poučevalo se bode ob nedeljah in četrkih dopoldne od osmih do dvanajstih.
Vajenci, ki vstopijo v šolo nanovo, se morajo izkazati z odpustnicami ljudske šole; vajenci, ki so pa obrtno nadaljevalnico že pohajali, s svojim zadnjim izpričevalom.
Šolski odbor za obrtno nadaljevalno šolo v Ljubljani,
dne 30. septembra 1909.
Načelnik:
Iv. Hribar I. r.

Lekarniško naznanilo.
Dovoljujem si p. n. slav. občinstvu vljudno naznaniti, da sem z dnem 1. oktobra t. l. kupnim potom prevzel
Mayr'jevo lekarno
„Pri zlatem jelenu“
na Marijinem trgu v Ljubljani.
Upam, da mi bo slav. občinstvo kot večletnemu sotrudniku te lekarne dosedanje zaupanje ohranilo tudi za prihodnje ter se priporočam za nadaljno blagohotno naklonenost in bilježim z odličnim spoštovanjem
Mag. pharm. Rihard Sušnik
lekarnar.
V Ljubljani, dne 1. oktobra 1909. 3703

Stenografa
(stenografije), ki je več strojepisja, sprejme 3668
notar dr. JOSIP BARLE
v Kozjem na Štajerskem.
Za hotel na Jesenicah se išče takoj 3618-2
natakarica
na račun. Biti mora slovenščine in nemščine zmožna in imeti nekaj kavcije.
Ponudbe sprejema Štefan Kvestek, Sv. Ivan, Bohinjsko jezero.

Lepo stanovanje
3 sobe, veranda, kopalna soba, kuhinja, v I. nadstropju, se odda s 1. novembrom. 3636-1
Več se izve v vili Josipa Bergmanna na Poljanski cesti št. 83.
2 konja (dobra v hoji) z napol kritim in odkritim vozom in vsem jermenjem in 3628
pisalni stroj
Remington, zadnji sestav (9), skoro nov
proda I. Grobelnik, Ljubljana.
Odrasle in otroke
poučuje italijanščine
gospodična iz Florentinskega, kjer se kakor znano, najčisteje izgovarja ta jezik.
Vse drugo se poizve v Dalmatinski ulici št. 7, I. nadstropje od 9. do 10. dopoldne. 3647
Prodá se pod jako ugodnimi pogoji lepa zbirka slovenskih in nemških knjig in dobro ohranjeno kolo „Styria“
Natančneje pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. 3613-2

St. 580.n.š.
Razglas.
Na obrtnih nadaljevalnih šolah v Ljubljani in sicer na strokovnih nadaljevalnicah za mehansko-tehniške, za stavbne ter za umetne in oblačilne obrti, kakor tudi na splošni obrtni nadaljevalnici se prične šolsko leto
v četrtek, dne 7. oktobra 1909.
Vpisovalo se bode:
a) za strokovno nadaljevalnico mehansko-tehniških obrti v vodstveni pisarni I. mestne deške ljudske šole v Komenskega ulici št. 17;
b) za strokovno nadaljevalnico stavbnih obrti v vodstveni pisarni II. mestne deške ljudske šole na Cojzovi cesti št. 8;
c) za strokovno nadaljevalnico umetnih in oblačilnih obrti v vodstveni pisarni mestne nemške deške šole na Erjavčevi cesti št. 21;
d) za splošno obrtno nadaljevalnico v vodstveni pisarni III. mestne deške ljudske šole na Erjavčevi cesti št. 21 — povsod v nedeljo, dne 3. oktobra dopoldne in pa v ponedeljek, torek in sredo 4., 5. in 6. oktobra, od šestih do sedmih zvečer.
Poučevalo se bode ob nedeljah in četrkih dopoldne od osmih do dvanajstih.
Vajenci, ki vstopijo v šolo nanovo, se morajo izkazati z odpustnicami ljudske šole; vajenci, ki so pa obrtno nadaljevalnico že pohajali, s svojim zadnjim izpričevalom.
Šolski odbor za obrtno nadaljevalno šolo v Ljubljani,
dne 30. septembra 1909.
Načelnik:
Iv. Hribar I. r.

St. 580.n.š.
Razglas.
Na obrtnih nadaljevalnih šolah v Ljubljani in sicer na strokovnih nadaljevalnicah za mehansko-tehniške, za stavbne ter za umetne in oblačilne obrti, kakor tudi na splošni obrtni nadaljevalnici se prične šolsko leto
v četrtek, dne 7. oktobra 1909.
Vpisovalo se bode:
a) za strokovno nadaljevalnico mehansko-tehniških obrti v vodstveni pisarni I. mestne deške ljudske šole v Komenskega ulici št. 17;
b) za strokovno nadaljevalnico stavbnih obrti v vodstveni pisarni II. mestne deške ljudske šole na Cojzovi cesti št. 8;
c) za strokovno nadaljevalnico umetnih in oblačilnih obrti v vodstveni pisarni mestne nemške deške šole na Erjavčevi cesti št. 21;
d) za splošno obrtno nadaljevalnico v vodstveni pisarni III. mestne deške ljudske šole na Erjavčevi cesti št. 21 — povsod v nedeljo, dne 3. oktobra dopoldne in pa v ponedeljek, torek in sredo 4., 5. in 6. oktobra, od šestih do sedmih zvečer.
Poučevalo se bode ob nedeljah in četrkih dopoldne od osmih do dvanajstih.
Vajenci, ki vstopijo v šolo nanovo, se morajo izkazati z odpustnicami ljudske šole; vajenci, ki so pa obrtno nadaljevalnico že pohajali, s svojim zadnjim izpričevalom.
Šolski odbor za obrtno nadaljevalno šolo v Ljubljani,
dne 30. septembra 1909.
Načelnik:
Iv. Hribar I. r.

St. 580.n.š.
Razglas.
Na obrtnih nadaljevalnih šolah v Ljubljani in sicer na strokovnih nadaljevalnicah za mehansko-tehniške, za stavbne ter za umetne in oblačilne obrti, kakor tudi na splošni obrtni nadaljevalnici se prične šolsko leto
v četrtek, dne 7. oktobra 1909.
Vpisovalo se bode:
a) za strokovno nadaljevalnico mehansko-tehniških obrti v vodstveni pisarni I. mestne deške ljudske šole v Komenskega ulici št. 17;
b) za strokovno nadaljevalnico stavbnih obrti v vodstveni pisarni II. mestne deške ljudske šole na Cojzovi cesti št. 8;
c) za strokovno nadaljevalnico umetnih in oblačilnih obrti v vodstveni pisarni mestne nemške deške šole na Erjavčevi cesti št. 21;
d) za splošno obrtno nadaljevalnico v vodstveni pisarni III. mestne deške ljudske šole na Erjavčevi cesti št. 21 — povsod v nedeljo, dne 3. oktobra dopoldne in pa v ponedeljek, torek in sredo 4., 5. in 6. oktobra, od šestih do sedmih zvečer.
Poučevalo se bode ob nedeljah in četrkih dopoldne od osmih do dvanajstih.
Vajenci, ki vstopijo v šolo nanovo, se morajo izkazati z odpustnicami ljudske šole; vajenci, ki so pa obrtno nadaljevalnico že pohajali, s svojim zadnjim izpričevalom.
Šolski odbor za obrtno nadaljevalno šolo v Ljubljani,
dne 30. septembra 1909.
Načelnik:
Iv. Hribar I. r.

St. 580.n.š.
Razglas.
Na obrtnih nadaljevalnih šolah v Ljubljani in sicer na strokovnih nadaljevalnicah za mehansko-tehniške, za stavbne ter za umetne in oblačilne obrti, kakor tudi na splošni obrtni nadaljevalnici se prične šolsko leto
v četrtek, dne 7. oktobra 1909.
Vpisovalo se bode:
a) za strokovno nadaljevalnico mehansko-tehniških obrti v vodstveni pisarni I. mestne deške ljudske šole v Komenskega ulici št. 17;
b) za strokovno nadaljevalnico stavbnih obrti v vodstveni pisarni II. mestne deške ljudske šole na Cojzovi cesti št. 8;
c) za strokovno nadaljevalnico umetnih in oblačilnih obrti v vodstveni pisarni mestne nemške deške šole na Erjavčevi cesti št. 21;
d) za splošno obrtno nadaljevalnico v vodstveni pisarni III. mestne deške ljudske šole na Erjavčevi cesti št. 21 — povsod v nedeljo, dne 3. oktobra dopoldne in pa v ponedeljek, torek in sredo 4., 5. in 6. oktobra, od šestih do sedmih zvečer.
Poučevalo se bode ob nedeljah in četrkih dopoldne od osmih do dvanajstih.
Vajenci, ki vstopijo v šolo nanovo, se morajo izkazati z odpustnicami ljudske šole; vajenci, ki so pa obrtno nadaljevalnico že pohajali, s svojim zadnjim izpričevalom.
Šolski odbor za obrtno nadaljevalno šolo v Ljubljani,
dne 30. septembra 1

J. KORENČAN

Ljubljana, Stari trg 5.

Trgovina z norimberškim in galanterijskim blagom na drobno in :-: na debelo. :-:

Velika zaloga pletenin kakor nogavic, srajc, : maj, spodnjih hlač, : otroške obleke i. t. d.

Samo 6 dni Havre-New York

Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje za vse slovenske pokrajine samo

ED. ŠNARDA

oblastveno potrjena potovalna pisarna

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 18

v novi hiši „Kmetijske posejilnice“, nasproti gostilne pri „Rigovcu“. 2049

TRUBAR

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

„znamenite Groharjeve slike“

Primoža Trubarja

ustanovitelja slovenske književnosti

visoka 60 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdostopnejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto K 3.20.

Dobiva se v

Narodni knjigarni

v Ljubljani, Prešernova ulica št. 7.

Jvan Jax in sin

v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

voznih koles.

355 39

Šivalni stroji

za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

Koliko veselje in kakšen ponos obhaja gospodinj, kadar pogledg svojo svetlo, okusno čisto kuhinjo. In kako hitro je vse osnaženo, perilo in vsa hiša. Čar udobnosti in veselje vlada po Vašem domu.

Schicht ovim

3685

milom

— to lahko dosežete. —

Ključavničarstvo

Ig. Faschinga vdova

Poljanski nasip št. 8.

Reichova hiša.

Izvrstne in solidne dele.

Cene zmerno. Popravila se : : točno izvršujejo. : :

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov in navadne do najfinjše

žime.

M. Pakič

v Ljubljani.

Naravnim naročilom se pošlje s povzajem.

Josip Rojina

krojač prve vrste

v Šelenburgovih ulicah šte. 5.

nasproti glavne pošte

konkurira z največjimi tvrdkami glede finega kroja in elegantne izvršitve.

Tvorniška zaloga najfinjših angl. in franc. specijalitet blaga.

: Zavod za uniformiranje. :

Svoji k svojim!

Ciril - Metodove družbe

Te žitne drože, izborne po kakovosti, se priporočajo gospodom pekarn, trgovcem in slav. občinstvu. Prodaja jih

v korist Ciril - Metodovi družbi po nizkih cenah samo

Maks Zaloker

v Ljubljani

v lastni hiši

Kladenska ulica št. 17 in

Rečna ulica št. 5.

V korist

Ciril - Metodovi družbi!

Odlikovana

**Prva kranjska
tvernica klavirjev**

Ljubljana

Hilšarjeva ulica 5

Gradišče

RUDOLF A. WARBINEK

Jamstvo šest let.

Eksport v vse dežele.

Priporoča svoje prve vrste, za vsa podnebja solidno narejene pianine, klavirje in harmonije tudi samostojne

za gotov denar, na dolga odplačila ali naposode.

Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno in računijo najceneje.

Največja tvornica na avstrijskem jugu.

Prevzetele gostilne.

Vljudno naznanjam, da sem prevzel s 1. oktobrom t. l.

gostilno „pri DACHSU“

v Florijanski ulici šte. 33.

Zagotavljam dobro in vestno postrežbo ter se priporočam z vsem spoštovanjem

3694

novi gostilničar.

Pozor! Prodaja najnovejše Pozor!

jesenske in zimske narejene

obleke

za gospode, dame, dečke in deklice

po najnižji ceni edino

3536-4

konfekcijska trgovina **A. LUKIČ**
Pred Škofijo št. 19.

Varstvena znamka: Sidro.

Liniment. Capsici comp.

nadomestilo za

Pain-Expeller s sidrom

priznana izborna, bolečine tolaže in odvajalno mazilo ob prehlajenju itd. po 80 h, K 140 in K 2— se dobiva v vseh lekarnah. Pri nakupu tega splošno priljubljenega domačega zdravila naj se jemljejo le originalne steklenice v skatljicah z našo varstveno znamko „sidrom“, potem je vsakdo prepričan, da je dobil originalni izdelek.

Dr. Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi. Eliščina č. 5 nova.

Št. 4682/09.

3644-1

Razglas.

C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje s tem za dražbo sledečih odpadkov in drugega starega blaga pismeno konkretno razpravo:

300 kg	lišje pletenine,
2.600	odpadkov trojnika,
500	domačega platna,
1.800	jutnega platna
1.100	jutnega platna, črnega
3.200	hodničnega platna,
2.100	jutnih niti
700	jutnih vrvic,
2.300	vrvi,
200	vrvic (motvoza)
3.000	papirja finega, belega,
13.000	papirja navadnega, mešanega,
600	cigaretnega, nečistega,

nadalje že rabljene jutne embalaže, še pripravne za zavijanje, in sicer:

4600 kg	okoli 19.000 kosov prevleke, tanka in redka tkanina, 140—180 cm dolga, 80 cm široka,
3200	okoli 9000 kosov prevleke, pleteninasta tkanina 180—220 cm dolga, 23—35 cm široka,
4500	okoli 1300 kosov prevleke, pleteninasta črna tkanina 180 do 220 cm dolga, 23—35 cm široka.
4000	litega železa (odlomkov), starega, nepovitega,
4100	litega železa, ožganega,
2700	kovanega železa, mešanega z žico in veznim železom,
400	železne pločevine, stare in nezavite,
680	cinkove pločevine, stare in nezavite,
100	medene pločevine, stare in nezavite,
100	medi, stare in nezavite,
700	železnih iveri v zabojih,
400	medenih iveri brutto za netto,
35	medene pletenine, stare in nezavite,
2400	odpadkov stekla v sodih in zabojih, brutto za netto.

Pismene, s pobotnico kake c. kr. blagajne o 10% vložnem vadiju, opremljene in z 1 K za polo kolekovane ter na naslovni strani zavitka z napisom „Ponudba za prevzetele odpadkov“ označene ponudbe, se morajo vložiti pri C. kr. tobačni tovarni v Ljubljani najpozneje

do dne 19. oktobra 1909 opoldne.

C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani,

dne 25. septembra 1909.

Edina izborna nakupna prilika za manufakturiiste in krošnjarje ob direktnem dobavljanju iz tkalnice.

Razpošilja se tudi zasebnikom!

40 metrov ostankov lepo sortiranih 13 K 90 h; 40 metrov voleprina po želji sortiranih 15 kron.

Barhent za obleke lepih vzorcev, za obleke, bluze in spodnja krila.
Flanelski nežni vzorci, za srajce in bluze.
Dolga z borduro, za obleke in bluze.
Anglički oštr 80 cm širok za barvaste srajce, prsnike in damske bluze.
Modročrna za kuhinjske predpasnike in domače obleke.

Kanafas žive barve, za posteljne preobleke.
Oksford za moške srajce, izvrstna trpežna kakovost.
Krizet barvast za spodnja krila, tkan iz debelega blaga.

Dolgost ostankov od 3 do 10 metrov.

Zajamčeno brezhibne in stanovitne kakovosti, zajamčeno popolnoma pralno.

Brez rizika!

Znesek se takoj vrne ako blago ne ugaja in se pošiljatev lahko nefrankovano pošlje nazaj. Čez 1000 priznanih pism od 1. januarja naprej.

40 metrov najfinjšega beljenega rumbarakoga platna za najfinjšo telesno in posteljno perilo, sortirano z belim krizetom za spodnje perilo samo K 17.00. Že popolnoma zarobljene rjube brez šiva, 235 cm dolge, 150 cm široke, tkane iz najboljših platnenih niti, nepokončljiva kakovost, zajamčeno platno, kos 2-40 K. Vzeti se mora najmanj 6 kosov. — Razpošiljanje po povzetju.

Tkalnica R. Horner, Nachod, Češko.

3385

Ob naročitvi 2 zavojev franke.

Delauske razmere v Ameriki.

Vsa industrijska vzmernirjanja so obžalovanja vredna, ampak nikoli v taki smeri kot takrat, kadar postane država »particeps criminis« v hujkanju in kadar se moč, ki bi se morala rabiti za izposlovanje in vzdrževanje miru, rabi za podnetje boja in umora. Bivša stavka delavcev Pressed Steel Car Co. v McKees Rocks, Pa. nam daje znatno podlago za našo kritiko.

Vsakdo seznanjen s položajem, ki je bil pred tem štrajkom, dobro ve, da so imeli možje veliko povoda za muševanje vsega poskusa za odstranjenje protekcije, katero jim daje organizacija proti zatiranju in izžemanju od strani te korporacije. Delavci, vposleni v teh izdelovalnicah, so večinoma Slovani, Slovenci, Hrvati itd., od katerih so nekateri še nedolgo tega v Ameriko prišli na vado, katero so jim razni od trusta v Evropo poslani agenti že v starem kraju postavili, kajti korporacija se boji, da bi konkurenca med delavstvom ponehala, če vedno sem ne dohajajo nove mase, novi delavski konkurenti. Trustu je vse to mogoče, ker ima denar in vpliv. Na ta način se ustvari takozvani surplus delavstva in konkurenca. Kakor hitro pa delodajalec vidi, da tropa delavcev, importirani surplus, stoji pred vrati in ponuja svoje delo za manjšo plačo, tedaj skuša na podlagi konkurence znižati plačo svojih delavcev, rekoč, če nočeš delati za ta denar, pojdi, zunaj ljudje komaj čakajo, da jim dam priliko delati za še manjšo plačo.

Upravitelji in delovodje takih korporacij so brez srca, nimajo duše, vesti in so nečloveški ter se radi tega ne ustrašijo, če vidi, da tako boječe priganjajo, ako se človeška kri priliva v potokih. Pittsburski distrikt je prav pekel v tem oziru.

Na podlagi tega so delavci v tem okraju opravičeni braniti se s tem, da se organizirajo. Delavci v Ameriki United States Steel korporacije, od katere je Pressed Steel Car Co. del, bi morali biti vsi do zadnjega moči člani delavske organizacije. V zadnjem štrajku je Pressed Steel Car Co. da bi zmaga nad štrajkujočimi, potem raznih posredovalnic in s misreprezentacij in prekano, skušala dobiti potrebne delavce in ko jih je dobila, spravila jih je skrivoma v zastražene delavnice, jih prisilila delati v industrijskem suženstvu, ki je kriminalno, kakor tudi kazniv kot suženstvo iz starih vekov.

Kaj pa je država storila in svrhu preprečenja krvoločnosti in samovoljnosti teh korporacij. Praktično nič. Če od obstoja je bila vedno na strani korporacij in še vedno roka v roki podpirala korporativno samovoljnost, ki je tako pristudna vsakega zavednemu in patriotičnemu državljanu. In kadar pride do tega, da delavci skušajo poravnati stvari, takrat država koncentrirata vso svojo moč, da brani oterube pri jeklenem trstu. Tako delo — obrambe — so delavci opravljali cestni roparji, zagriženi in pinkertonski uslužbenci. Ta sistem protekcije je trst veliko stak, a poleg tega je bil splošno ofenziven občinstvu kakor tudi delavskim organizacijam.

Namesto teh pinkertonskih lopovov je postavodajnica ob času notorice administracije Pennypackerja ustanovila državno konstabularico (kozake), katere stane državo vsako leto približno 250.000 dol. Ta konstabularica, namesto, da bi skrbela za red in mir, pa nasprotno neti sovraštvo, prepri in samovolje.

Pri ustanovitvi se je trdilo, da bo ta kozaka banda patrulirala po deželi, kjer ni policajev, da bo branila farmarje pred »trampi« in »ho-boje«, ampak od sedaj se te tolpe za to še ni rabilo, temveč se jih je vta-borilo po premogarskih in drugih industrijskih »kampih« edino za to, da plašijo delavce in pomorejo korporacijam pri njih tiraničnih početjih.

Ravno isti efekt bi bil, če bi poslali moža z rdečo ruto med tekaske bike, da jih pomiri, kakor če se pošlje državne kozake v industrijska okrožja, da vzdrže mir in pravico. Ko hitro se kje pokažejo, že vse ropota. To ni ameriško. Može vpisani v to službo, so sami malopridni potepuhi, biki — brez rog, pripravljeni sprejeti službo, kjer se opravlja samo gnusno delo, katerega se loti le še kak rufijan in grobjak.

Pisce ve, kaj govori iz lastne skušnje in opazovanja, iz občejanja s temi in po njihovem delu. Še vselej so bili na potu spodobnih ljudem in skalili mir v vsaki družbi.

Pred dvema ali tremi leti je Lil poklican oddelek teh kozakov v Clea-field. Namesto da bi storili mir, so razgrajali in skoro vse mestce je bilo na nogah. Ker se pa le niso te be-stije potolažile pretili so navadni re-

darji z odpovedjo službe, ako meste-ce ne izžene teh kalicev miru. Njih vedenje je bilo direktno nenravno, tako in še slabše kot n. pr. navadnih potepuhov na Bowery v New Jorku, kadar zvezde svetijo.

Vedenje teh kozakov v Chester, Pa. ob času zadnje stavke pouličnih železničarjev je bilo direktno nenravno in izzivajoče. Mirno ljudstvo in štrajkarji so bili izzivani in kri je tekla.

V McKees Rocks so streljali žene in otroke, in državljane, ki bi, če se jih bi pustilo pri miru vodili stavko na miren način. Komu ne bi zrasel žol, ko vidi na kak način se koljejo njegovi dragi brez povoda. In delavstvo je bilo prisiljeno nastopiti z orožjem. Pale so žrtve na obeh straneh. Ne govorimo o palih delavskih žrtvah pač naj omenimo, da je žalostno, da je bil sploh kdo ubit, še bolj žalostno pa je, da je sploh tak človek (kozak) kdaj živel.

Ne moremo zapostaviti kako more država kot je Pennsylvanija nakopati si odgovornost rekrutiranja in vzdrževanja takovih čet neodgovornih, zavratnih pobalnikov in jim dati oficijelno moč ali oblast izvrševati svojo brutalnost v industrijskih sredstvih občinstva. Res je, da konstabularico odobravajo korporacije in njih sočuvstveniki ali nad njo se zgražajo poteče se delavske mase in prišel bo dan, ko bodo mase odstranile politikarje, katerih podložništvo korporacijskim interesom je ustanovilo ta ne-ameriški sistem.

Pozor lovci! Psica

nemške pasme, izučena se ceno prodaja. Vpraša se pri hišniku, Predo-vičevo selo št. 12. 3656

Puške:

Lancaster od . . .	K 26.-
Flobert	8-50
Pistole	2.-
Samokres	5.-

naprej. Poprave ceno. Ilustrovan cenovnik franko. F. Bušek, Opčno 76 ob državni železnici, Češko. 1501

Triumph-štedilna ognjišča

za gospodinjstva ekonomije i. t. d. v vsakršni izpeljavi. Ze 30 let so najbolj priznana. Priznana tudi kot najboljše in najboljše izdelek. Največja prihranitev goriva. Specialiteta: štedilna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije kavarn in dr. Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni katalog franko proti doposlani znamki. 2506

Tovarna za štedilna ognjišča »Triumph« S. Goldschmidt & sin Wels 19, Gorenjske Avstrije.

Vinko Majdič

valjni mlin v Kranju (Kranjsko)

Največja proizvodnja priznana najboljših pšeničnih moka in krmini izdelkov, ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gospode pekovske mojstre neprecenljive vrednosti. 3939

Zastopstva in za oge: V Ljubljani, Prešurdu, Trnovem, Kočevju, Trstu, Gorici, Celovcu, Beljaku, Bolcanu, Imostu, Trzinu, Zadru, Spiljetu, Ercegovem, Metru, Sarajevu in Palju. Brzjav: Valjni mlin, Kranj.

Proda se takoj

lepa čedna graščinica

na Spodnjem Štajerskem, vpisana v deželno desko, z 9. parketiranimi, opremljenimi sobami, novozidanim gospodarskim poslopjem, sadnim travnikom, njivami za hmelj, gozdom in vinskimi nasadi. Posebno ugodna je za letoviščarje zaradi svežega planinskega zraka. V bližini je reška kopel in železniška postaja. Proda se radi družinskih razmer za 25.000 K.

Kje, se poizve v posredovalnici Peter Mateliča pri Matiču v Ljubljani. 3805

Perje

za postelje in pihi

priporoča po najnižjih cenah

F. HITI

Pred Škofijo šte. 10.

Zunanja naročila se točno izvršijo.

Trpežno blago. Cene solidne.

Pri zlatem čevlju

Ljubljana

Stari trg šte. 1

velika zaloga

čevljev

domaćega in tujega izdelka.

Točna postrežba.

Ustanovljeno 1845. Ustanovljeno 1845.

Edini zavod

v Ljubljani

za kemično čiščenje obleke in zastorjev, barvarja in likanje sukna na par.

JOS. REICH

Pojanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Šelenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

August Agnola

Ljubljana, Dunajska cesta 13

Izborna zaloga namiznih in nastropnih svetilk

najnovije vrste

po nizkih cenah.

Važno! za Važno!

gospodinj, trgovce in živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba za drovno, kemikalije, zelišča cvetja, korenine itd. tudi po Kneippu, uzine vode in ročni prašek, ribje olje, redilne in postpalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografirane aparate in potrebne kirurške obvezila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, voski in paste za čiščenje, Velika zaloga najfinjšega ruma in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in soli za kopel. Oblastv. konc. oddaja strupov.

Za živinorejce

posebno priporočljivo: groznica sol, dvojna sol, soliter, ocajan, kolmož, krmilno apno itd. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.

Drogerija

ANTON KANČ

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Kupajo po najvišji ceni razna zelišča (rože), cvetje, korenine, semena, skorje itd.

G. Skrbic

Zagreb, Ilica št. 40

priporoča svojo veliko in razširjeno tvornico

žaluzij

iz desic, železnih in lesenih rolojev za okna in prodavnice po najnovšem sestavu

Vse vrste lesenih, tkanih in platnenih

rolet iz različnega platna, satena, damasta, ripasa itd

Nova patentirana peresna držala.

Novo skladišče vsake vrste odelj.

V Ameriko in Kanado

Cunard Line.

Odhod iz domačega pristanišča Trsta:

Ultonia, 12. oktobra 1909.	
Pannonia, 26. oktobra 1909.	
Carpathia, 9. novembra 1909.	

Iz Liverpoola: 1515

Lusitania (največji in najlepši parnik sveta) 16. oktobra, 6. novembra, 27. novembra, 8. decembra 1909.

Mauretania dne 23. oktobra, 20. novembra, 1. decembra 1909.

Pojasnila in vozne karte pri **Andr. Odiaseli** v Ljubljani, Slomškova ulica šte. 23, poleg cerkve Srca Jezusovega.

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir. 2815

Kg. sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljše 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhastega 5-10 K; kg. velenega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg. puha, sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinjši prvi puh 12 K.

Naročila od 5 kg. naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernice 180 cm dolga, 116 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dig, 55 cm šir., polnjen z novim, sivim, prav stavitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 3-50, 4 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja ali vzame nazaj, za neugajajoče se vrne denar — Natančni cenovniki gratis in franko.

S. Benisch, Dešen'ce št. 767, Šumava.

Seydlin

Najbolje za zoba

Svoji k svojim! Narodna trdka!

Milko Krapeš

urar in trgovec

Ljubljana, Jurčičev trg šte. 3.

Ustanovljeno leta 1852.

Cenj. občinstvu priporočam svojo bogato zalogo

stonskih in topnih ur, uhanev, prstanov in verig.

Osobito sedaj ob priliki birne, nameni sem se prodajati dobre blage po izredno niski ceni.

Popravila točno in ceno!

Za vsako prodano ali popravljeno uro jamčim 1 leto.

Čisto trdnost in polna točnost.

Solidna, zmožna južnoogrška vinska kletarska uprava išče za prodajo svoje prve vrste starih in novih vin, konjaka, slivovke in drugih žganj v vseh okrajih kakor tudi v vsakem mestu in manjšem kraju spretno okrajne zastopnike ozir. **krajne zastopnike** proti proviziji. Ob porabišni pozneje event. nastavljenju proti gotovi plači.

Ponudbe na naslov: Benko Mihály, vinski kletarstvo, Pečuh (Pécs), Južno Ogrsko. 3654

10 kron

vsakdanjega zaslužka

za vsakega.

Zastopniki se iščejo povsod, tudi v majhnih krajih. 3512

Pošljite svoj naslov na firmo **Jak. König, Dunaj, VII./3, Postamt 63.**

Zastonj! Vzorci in ceniki!

Tucat 50:100 cm vel. damastne brisalke sec. vzorec, čisto platno . . . K 8.—

Tucat 48:10 cm vel. cviljaste brisalke, čisto platno . . . 440

Tucat 54:120 cm vel. dvojnodamastne brisalke, sec. vzorec, čisto platno . . . 14.—

Kos tkanine, 82 cm šir., 23 m dolg, pripraven za životno in posteljno perilo . . . 1150

Jedilna garnitura za 6 oseb, čisto platno, 140 cm vel., servite 60:60 . . . 550

Tucat brisalnih cunj, čisto platno, 60:70 cm . . . 550

78 cm široko laneno platno, pristna platnina 1 m . . . —80

6 rjuh, platno, 150:200 cm . . . 1320

6 rjuh, platno, 150:225 cm . . . 15.—

40 m bresibnih ostanok kanafasa, oksforda, cefirja, potisk. cef. . . 15.—

Razpošiljanje po povzetju. — Neugajajoče seveda vzemem nazaj. 3084

BERTHOLD HOCHBERG, tkalnice, Kostelec Červený, Krkonoši (Češko).

Stock

Cognac

Medicinal

Pristni vinski destilat v uradno plombiranih steklenicah.

Camis & Stock

Barkovlje.

Edina parna žgalnica konjaka pod državno kontrolo. 3819

Ugoden nakupostankov

40 metrov cečila, barhenta, flanele, ovala itd. lepo razdeljenih v kose od 1 do 8 metrov pošilja po povzetju

za 18 kron

vrlo znana izvozna trgovina

V. J. Havliček a brata v Podbratšah.

Naročite takoj. 882

Priporočilo

Vaše blagorodje!

Vašo cenjeno pošiljatev smo obdržali z največjo zadovoljnostjo, hčemo ostati še nadalje Vaši odjemalci in priporočati Vašo cenjeno firmo svojim znancem. J. V.

Frydek, 14. januarja 1908.

Od leta 1863 se

Bergerjevo medicinsko kotranovo milo

ki ga priporočajo odlični zdravniki, skoro v vseh evropskih državah z odličnim uspehom uporablja proti

vsake vrste izpuščajem

zlasti proti kroničnim lišajem in paraz. izpuščajem, dalje proti rdečici na nosu, ozeblinam, potenju nog, luskinam na glavi in v bradi. Bergerjevo kotranovo milo ima v sebi 40 odstotkov lezanega kotrana in se razlikuje bistveno od vseh drugih kotranovih mil, ki se nahajajo v trgovini.

Pri polnih boleznih rabiš jako uspešno

Bergerjevo kotranovo žvepleno milo.

Kot blažje kotranovo milo za odpravljanje vse nesnage s polti,

proti spuščajem na polti in glavi pri otrocih, kakor tudi kot nenadkrilno kosmetično milo za umivanje in kopanje za vsakdanjo rabo stili

Bergerjevo glicerino-kotranovo milo,

v katerem je 35 odstotkov glicerina in ki je parfumirano. Kot odlično sredstvo za glavo se rabi dalje z izvrstnim uspehom

Bergerjevo boraksovo milo

in sicer proti ogroam, ogorenju, pegam me-zeljem in drugim neprijetnim kož.

Cena komadu vsake vrste z navodilom o uporabi 70 vin.

Zahtevajte po lekarnah in zadevnih trgovinah izključno Bergerjevo kotranovo milo in pazite na poleg stojajočo vrsteno znamko in na poleg stojajočo firmo podpis G. Heil & Co. na vsaki etiketi. Odkrivena s častno diplomom na Dunaju 1888 in z zlato svetiljo na svetovni razstavi v Parizu 1900

Vsa druga metila, in kigen, mila znane Berger se zaščitijo v navodilih, ki se prileže vsakemu milu.

Na debelo:

G. Heil & Comp., Dunaj, I., Riberstrasse 5.

V Ljubljani se dobiva v lekarnah: Milan Lenček, Ph. Mr. Josip Glazar, J. Mayr, G. Ploček, U. pl. Trnkoczy in v vseh drugih lekarnah na Kranjskem. 1246

Keil-ov lak

3091

Ljubljana: Leskovic & Meden.
Postojna: Anton Ditrjch.
Skočja Loka: Matej Zigon.

najboljši plesk za mehka tla.
Keil-ova bela glazura za umivalne mize . . . 90 v
Keil-ova voščena pasta za parkete . . . 90
Keil-ov lak za pozlačenje okvirov . . . 40
Keil-ov lak za slavnike v vseh barvah . . . 40
Keil-ova pasta za čevlje . . . 80

dobiva se vedno pri

Radovljica: Otto Homan.
Ljubljana: Val. Lapajne.
Kamnik: Ed. Hajek.
Radolovo: I. Picek.

Črnomelj: Anton Zorc.
Zagorje: Rih. E. Mihelčič.
Kranj: Franc Dolenc.
Kočevje: Franc Loy.

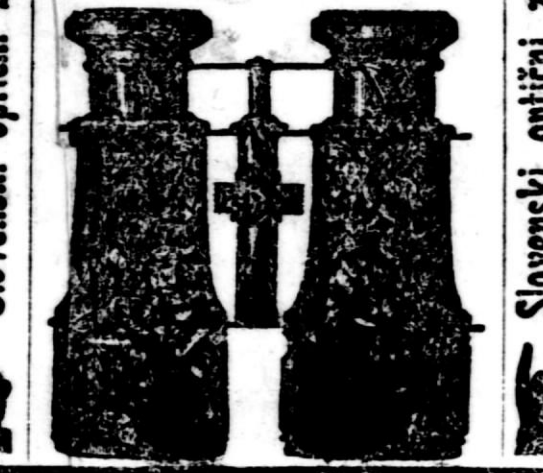
A. KUNST

Ljubljana
Židovska ulica št. 4.
Velika zaloga obuval

Imamo izdelka za damo, gospodo
in otroke je vedno na izbero.
Vse naročila se izvršujejo točno in
pohitoma. Vse mere se shranjujejo in
zaganjujejo. — Pri zunanjih naročilih naj
se blagoviti vzorce poslati. 40

Fr. P. Zajec

optik, urar in trgovec z
zlatarino in srebrnino.
Stari trg 26.
Popravila se izvršujejo
točno in ceno.

Slovenski optični zavod v Ljubljani.

SINGER „66“

najnovjši in najpopolnejši
šivalni stroj.

SINGER

šivalne stroje dobite
samo po naših prodajalnicah.
Ljubljana Singer Co. deln. dr. za šivalne stroje, Sv. Petra cesta.

Najstarejša domača slovenska tovarna peč.

Ustanovljen leta 1888.

Založnik
zveze
ces. kralj.

avstrijskih
državnih
uradnikov.

Alojzij Večaj v Ljubljani,

Trnovo, Opakarska cesta, Veliki strdon št. 9

prilagočeno vsem stavbnim podjetnikom in sl. občinstvu svojo veliko
zalogo najprejše in sicer od najmodernejših prešanih in poljubno
barvanih do najprejšejših prstenih peč različnih vzorcev kakor:
renaissance, barok, gotike, secesion itd., kakor tudi štedilnike in
krušne peč lastnega in domačega izdelka po najnižjih cenah ter je
v svoji stroki popolnoma izvežban.

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5.

Največja zaloga moških, damskih in otroških
čevljev, čevljev za lawn-tenis in pristnih
goissserskih gorskih čevljev.

Elegantna in
jako skrbna
izvršitev po
vseh cenah.
2178

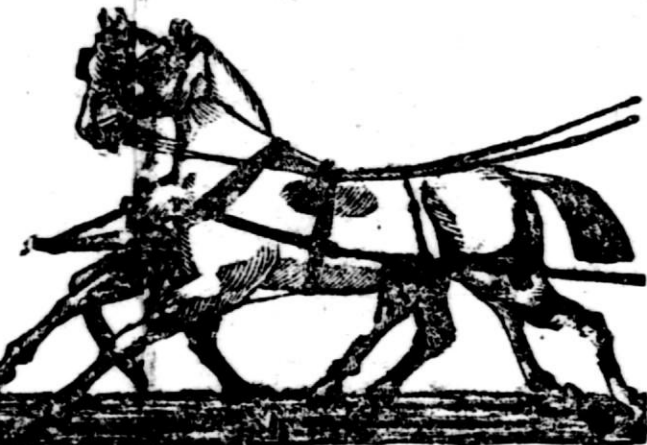

35 letni jubilej! Predhodno naznanilo.

Cenji. pospeševalcem mojega podjetja in svojim znancem
naznanjam, da dospe sredi oktobra in zopet pričnem s ples-
nim poukom. Privatne družbe, klube itd., ki se nameravajo ude-
leževati pouka, vljudo prosim, naj se do mojega prihoda
končno odločijo. — Gg. p. n. dijakom, ki bi se hoteli spojit v
klube, rad dovolim posebno olajšila.

Tudi otvorim plesni tečaj za otroke članov Narodne čit-
alnice ljubljanske.

Z velespoštovanjem 3539
Giulio Morterra, avt. plesni učitelj.

Josip Stupica

germenar in sedlar
v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.
Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših
konjskih oprav
kakor tudi krasno opremljene
kočije, druge vozove in najrazličnejšo
vprežno opravo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse
druge v sedlarsko obrt spadajoče potreb-
ščine kakor tudi že obrabljene vozove
in konjske nprave.

Br. Hlavka

Prešernova
ulica št. 5.
Atelje za ortopedične aparate in
bandaže.

Izdelovatelj kirurških medicinskih
inštrumentov in vseh potreb-
ščin za bolnike.

Zehnična pisarna in stavbno podjetje

Inž. dr. Jovo Simić, kom. društvo

Donja Tuzla, Bosna

izvršuje načrte, statične proračune in stroškov-
nike ter prevzema vsa v arhitektovske, stav-
binske, inženirske in zemljemerske stroko
spadajoča dela

vse proti primernim cenam in po najnovejših znanstvenih in strokovnih načelih.

POZOR!

POZOR!

POZOR!

Najstarejša prevozna tvrdka v Ljubljani

Jurja Jankoviča naslednik

MARTIN LAMPERT, Kolodvorska ulica št. 31

se priporoča slavnemu občinstvu v Ljubljani in na deželi za prevažanje
raznovrstnega blaga, kakor tudi za vsakovrstne selitve s posebnim novo
nabavljenim modernim vozom.

Cene zmerne!

Postrežba najtočnejša!

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Brata EBERL

Ljubljana

črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohišvena pleskarja,

Prodajalnica:

Miklošičeva ulica št. 6.

Delavnica:

Igriška ulica št. 6.

nasproti hotela „Union“.

Ustanovljeno leta 1842.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York
je proga

Red Star Line Rdeča zvezda

Na naših parnikih Finland, Kroonland,
Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland,
ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje
med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost,
izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice po
novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega
potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak čorek popoldne.
Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat
čez Kanado v Severno Ameriko in je ta
vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,

Kolodvorska ulica št. 26,
od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starom Tišlerju“.

Ravnokar izšle nove dvostranske slovenske plošče!

Cena 4.— krone in po 2 K 50 vin.

Velika zaloga

gramofonov

od 25 kron naprej.

Dobi se tudi na mesečne obroke.

Zato zahtevajte takoj brezplačno cenike

gramofonov in raznih plošč.

Fr. P. Zajec

urar in optik

Ljubljana, Stari trg št. 26.

Ženica, zakaj se smehljaš?

Zaradi lepote in nizke cene blaga, ki sem ga danes
dobila in ki me je tako presenetilo!

Naj zato nihče, ki hoče biti dobro postrežen, ne zamudi, naročiti
za poizkušnjo 6 rjuh najbolje kakovosti, beljenih, brez šiva,
150/200 cm velikosti za K 13-50. Kos rumbarškega platna 74 cm
širokosti, 20 metr. dolgoti K 10—; kos prima šifona 82 cm šir.,
20 met. dolg K 12—; garnitura in sicer 2 komada za posteljo in
1 komad za mizo samo 11 K. Ugoden nakup ostankov, najfinije
sortiranih, 25 metr. K 20—. Vzorci za ostanke se ne razpošiljajo.

Vzorci za barhente, vse platnine in pavolnine gratis in franco od tiskalnice
Bratje Krejcar, Dobruška 9181, Češko.

Ant. Krejči

Ljubljana, Wolfova ul. št. 5.

priporoča svojo bogato zalogo
najmodernejših, najfinjših

kožuhovin, klobukov in čopic.

Prevzema tudi vsa v to vrsto spada-
joča popravila proti najnižji ceni.
Kupuje tudi vsakovrstne kožo div-
jačine in jih najbolje plačuje.
Blago ceno in solidno.

Osrednjo kurjavo in prezračevanje

vseh sestavov postavlja

Češki specialni zavod: strojna tvornica

Jan Štětka

Praga-Kralj. Vinohrady, Fričova ulice št. 892.

Posebnost: stavbe železnih rastlinjakov
in njih opremljenje s toplo vodo.

Čista kurjava s štedilniki za stanovanja z 2, 4 ali 6 sobami.

Železne konstrukcije streh, mostov itd.

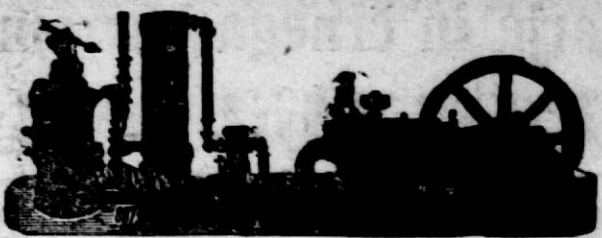

Langen & Wolf, Dunaj X., Laxenburgerstrasse 53.

Specialna tvornica za gorilne motorje.

Originalni motorji „Otto“

v sveti 3718

Z napravo za sesalni plin

na kurjenje s plinom premoga, železnim ali plinovim ložnikom, kamenskim ali ogljem.

Gospodarsko najbolj primerna obratna moč novega časa!

Originalni motorji „Otto“ na svetilni plin, bencin, bencol, petrolin, karbonol.

Svetovnoslavni zaradi preproste in solidne sestave. Vsa pojasnila in cenike daje brezplačno tvrdka D. S. Fakin kot zastopnica za Kranjsko Ljubljana, Poljanaka cesta št. 67. telef. 73.

Odkriveno z zlato kolajno v Parizu 1904 in z zlato kolajno in križcem v Londonu leta 1895

Anton Presker
krojač

40

Ljubljana, Sv. Petra c. 16

priloga svojo

veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopice in plaščev za gospe, nepremakljivih havelokov itd. itd. Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

G. Čadež

v Ljubljani

Mestni trg št. 14

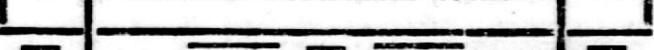
poleg Urbančeve manuf. trgovine

priloga

klobuke

čepice, razno moško perilo, kravate, ovratnike itd. itd.

Blago imam solidno, cene zmerne. Postrežem točno.

Pekarija,
slaščičarna
in kavarna

Jak. Zalaznik

Stari trg št. 21.

Filiale:

Glavni trg št. 6,
Sv. Petra cesta št. 26.

L. Mikuš

tovarna deželni
Ljubljana, Mestni trg.

!! Za jesen in zimo !!

Važno za trgovce in krošnjarje!!

Naročajo naravnost iz tvornice!!

Nazpošilja se tudi privatnim!!

Brez konkurence!

Ponujam moške in ženske nogavice rajamčno izborne kakovosti 50%, pod običajno prodajno ceno.

Poiskusna odbira moških nogavic tucat samo K 630.

Poiskusna odbira ženskih nogavic tucat samo K 780.

Če ne ugaja, se znesek takoj vrne. Ob nakupu 5 tucatov franco, ob 50 tucatih 5% popusta.

3485

Tvornica pletenin
Fran Malina, Nachod, Češko.

Stoj prijatelj!!!

Predno si kupiš ali izposodiš

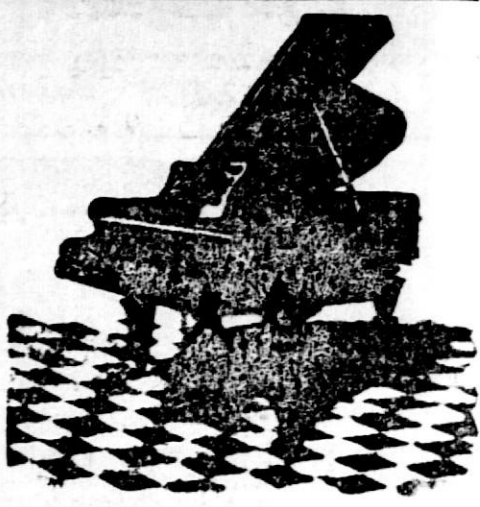
klavir, pianino ali harmonij

potrudi se še k rodoljubu, edini narodni trdnji

Alfonz Breznik Gradišče št. 11,

poleg gostilne pri Kronl.

Kot strokovnjak, učitelj Glasbene Matice in zapriščeni izvedenec c. kr. deželnega sodišča, jamčim za trpežnost in blaglasnost strokovno preizkušenih instrumentov iz različnih prvovrstnih tvornic. Prodaja na obroke tudi brez zadatja. Jamstvo 10 let. Najnižja najemlina.

Slovenska tvrdka

Združenih čevljarjev v Ljubljani

Wolfove ulice št. 14

priloga slavnemu občinstvu svojo lastno konfekcijo vseh vrst obuval od enostavnih do najmodernejših sedanosti.

Ker ima društvo že več let lastno zalogo surovin, priloga tudi izdelovanje raznih naročil točno po meri in okusu, kakor jih zahtevata moderna ortopedija in anatomija.

1525

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Naznanilo.

Dne 6. oktobra t. l. ob 10. uri dopoldne bo pri c. kr. državni žrebčarni v Gradcu ponudbena razprava za prodajo

konjskega gnoja,

ki se bo pridobil v hlevih oddelka državne žrebčarne št. 3 na Selu od 1. januarja do konca decembra 1910 (oziroma do konca dec. 1911 ali 1912).

Gnoj se zaračuni po številu eraričnih konj, ki stoje vsak dan na slami. Gospodje ekonomski, vrtnarji in drugi podjetniki, ki reflektujejo na gnoj, naj vložijo svoje s kolkom za 1 K kolkovane ponudbe

do 6. oktobra 1909

10. ure dopoldne v pisarni c. kr. državne žrebčarne v Gradcu, Karlaška cesta št. 14.

Ponudbam se mora priložiti vadij 400 kron v gotovini ali v vrednostnih papirjih, vendar so oproščene občine in poljedelske korporacije.

Natančnejši pogoji ponudbene razprave se vpogledajo lahko v pisarni državne žrebčarne v Gradcu ali pri oddelku državne žrebčarne št. 3 na Selu. V ponudbi se mora izrecno izjaviti, da so pogoji ponudniku znani in se z njimi popolnoma strinja.

Ponudnik je vezan na svojo ponudbo do odločitve c. kr. poljedelskega ministrstva, kakor hitro je svojo ponudbo vložil in jo je c. kr. državna žrebčarna v Gradcu sprejela, s tem pa ne pridobi nobene pravice do sprejetja ponudbe.

Ako vloži več ponudnikov skupno ponudbo, jamčijo zanjo nerazdelno, t. j. eden za vse in vsi za enega.

V Gradcu, dne 6. septembra 1909.

358

Od c. kr. državne žrebčarne v Gradcu.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz

3267

Bremna

v

New York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM“, „KRONPRINZ WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tislerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. — Postrožba poštena, racina in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mehika, Kalifornija, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta kakor Brazilija, Kuba, Buenos-Aires, Colombo, Singapore in Avstralija itd.

Pozor!! Bertoli

Edina zaloga
izvirnih
ameriških
čevljev.

Avstr.-ameriška
zaloga čevljev
v Ljubljani
poleg kavarne
„pri Slonu“.

Pazite natančno na firmo.

3476

Prva borovska orožnotvorniška družba

Peter Wernig

dr. z om. z. v Borovljah na Koroškem.

C. kr. dvorni dobavitelj. Iznajditelj in izdelovalec „Triumph-Rifled vrtanja“ in „Wernigovega univerzalnega vrtanja“ z najgostejšim, neprekosljivim vrtanjem, kakršnega še ni bilo, velikanjskega strelnega učinka in prednosti ob polnem jamstvu in zmernih cenah.

P. n. lovce priporoča svoje

2244

izdelke prve vrste in pa kakor pero lahke tricevke, kratke lovske puške, dvocevke za šibre in kroglice, risane dvocevke (Bockgewehr), Mannlicher Schönauerjeve kratke puške in pa WERNIGOVE ŠTIRICEVNE PUŠKE.

Novost! Priporočam svoje puške za kroglice, kaliber 93 mm, preizkušene na različne strele. Kot največja novost za dvocevke za šibre in kroglice priporočam patrone z niklajstnim plaščem 93 mm s svinčeno ostjo in 93 mm patrone z legiranimi strelji in papirnim vodom. — Cenovnik zastoj in franco.

Razpis.

Dela in dobave za zgradbo enorazredne
ljudske šole pri sv. Duhu na Blokah,

proračunjena na 20.850 K 68 v, se bodo oddajala potem javne ponudbene obravnave.

Oddajalo se bode v dveh delih:

1. mizarstvo delo s ključavničarskim, steklarskim in barvarskim delom, ter, deloma s tesarskim delom, proračunjena na 3118 K 52 v;

2. zidarsko delo s kamnosečkim, krovskim, pečarskim in slikarskim delom, deloma tudi s tesarskim delom in drugimi manjšimi deli, proračunjena na 17.792 K 16 v.

Pisanimi ponudbam, kolkovanim s kolkom za 1 K, naj se priloži 10% varščine obeh del, oz. onega dela, ki se ga hoče prevzeti. Ponudilo naj se zapiše s številkami in besedami; dodana naj bo opomba, da so ponudniku znani vsi pogoji, stroškovnik in načrti ter, da se tem brezpogojno podvrže.

Dražbeni pogoji, stroškovnik in načrti so ponudnikom na razpolago pri podpisnem krajnem šolskem svetu. — Ponudbe naj se vložijo

do dne 8. oktobra t. l. pri krajnem šolskem svetu pri Sv. Duhu na Blokah, p. Nova vas pri Raketu.

Ustmena dražba se bo vršila dne 10. oktobra t. l. ob 3. uri popoldne v Novi vasi pri gosp. Ivanu Modicu,

ker se bo isti dan tudi gradnje šole na Blokah, torej obeh šol, tam oddajalo

Krajni šolski svet pri Sv. Duhu

dne 20. septembra 1909.

5335

Ljubljana

Fr. Ševčik

Židovska ul. 7.

puškar

priloga svojo veliko zalogo raznovrstnih

13

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno priporočam lahke tricevke in puške Bock s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin

po najnižjih cenah.

Popravila in naročila se izvršujejo točno in zanesljivo. Cenovniki na zahtevanje zastoj in poština preste.

Modna
vsetrznica

D. LESSNER

Modna
vsetrznica

Dunaj, VI., Mariahilferstrasse šte. 81-83.

Predno se odločite, ozrite se prijazno na naše ponudbe preprog in zastorjev:

Preproga „Astra“ je specialna znamka vsetrznice D. Lessner.

Blago teh preprog je najfinejša ovčja volna, natančno na način na roke vezanih smirskih preprog in se te preproge odlikujejo po prekrasnih vzorcih in najstanovitnejši kakovosti.

Preproge „Astra“ se dobivajo po nastopnih cenah:

Velikost a kron	60/130 cm	70/145 cm	140/200 cm	175/250 cm	200/300 cm	250/350 cm	300/400 cm
	14.—	17-60	43-90	68-75	94.—	137-50	188.—

Senzacionalne kakovosti!

Perzijske double preproge

po velikosti . . . . . od K 8-75 do K 39-75

Manilske gospodarske preproge

velikosti 200/300 cm . . . . . od K 8-50 do K 15-50

Preproge Tapestry iz ovčje volne

velikosti 200/300 cm . . . . . K 35-75

Velourne preproge Axminster

po velikosti . . . . . od K 30.— do K 128.—

Preproge proti prepihu, za okna

velikosti 110/150 cm . . . . . komad od K 1-78 naprej

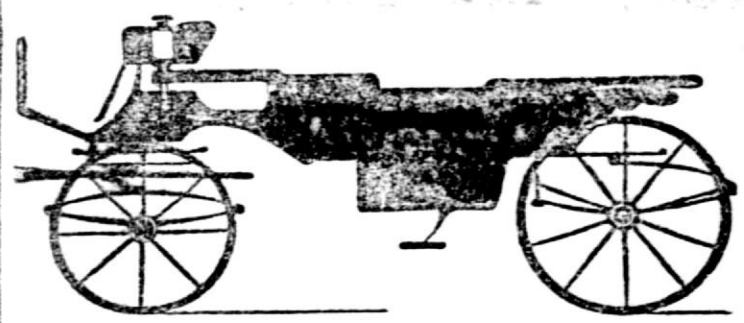
Krznna, namizna pregrinjala, posteljna pregrinjala, prevleke, blaznice itd. v velikih odbirah.

Maffersdorfske preproge Argaman, prekrasni vzorci in kakovost, komad po velikosti od K 48.— do 342.—.

Novosti volnine in svilenine nedosežnih odbir.

Modna vsetrznica D. LESSNER, Dunaj.

Svojim zunanjim odjemalcem razpošiljam zbirke vzorcev in ilustrirane kataloge na zahtevo drage volje.

Izdelovatelj vozov

Franc Visjan

Ljubljana, Kolodvorske ulice 25

priporoča svojo bogato zalogo

16 novih in že rabljenih

VOZOV.

Poštarne hranilnice št. 49.086.

Telefon št. 135.

Glavna posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna na Kongresnem trgu šte. 15, Sofčanova hiša v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge,

obrestuje po 4 ³/₄ % od dne vložitve do dne vzdiga

brez odbitka rentnega davka.

Uradne ure od 8.—12. dopoldne in od 3.—6. popoldne.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

Kupujem vsakršne množine

Surovega masla

(navadnega in čajnega)

jajca in poljske pridelke.

Ponudbe pod: Josip Zupan, 3186
Via Kasserna 13, Trst.

Dragotin Puc

: tapetniški in preprogarski :
mojster

v tvrdki Puc & Komp.

Izdelujem vsa v to stroko
spadajoča dela solidno in po
1078 nizkih cenah.

Ljubljana

Marije Zerezije cesta 11.

Naboliši kosmetikiški predmeti

za olepšanje polti in

telesa so:

da mila po 30 h,

in cream po 1 K,

za goštev zob in ust:

in Menthol in

ustna voda po

1 K,

zobni prašek po 30 h,

in ohranitev in rast las:

lasna voda po

1 K,

lasna pomada

po 1 K.

Ti izdelki „Ada“, ki so oblaščeno

varovani, so na prodaj le v

Orlovi lekarni

Ph. Mr. Josip Ciznar

v Ljubljani.

Kupujte skupno to domate izdelki

Ustanovljeno 1862

Telefon 548

Rudolf Geburth, Dunaj

c. in kr. dvorni strojnik

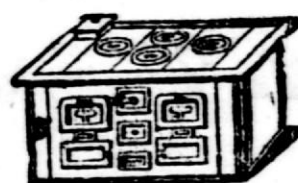
VII. Kaiserstrasse 71, na oglu Burggasse.

Največja in najbogatejša zaloga vseh vrst

kurilnih peči posebno najfineje v vseh barvah v ognju

emajlirane peči z nikljasto montažo.

Regulirne polnilne peči od 15 kron naprej. Trajnostne
peči za kurjenje s premogom. Štedilna, kuhinjska in strojna
ognjišča vseh velikosti. Peči z železnimi pečnicami za
kurjenje dveh ali treh sob. — Plinovne peči in plinovni kamini.
Katalogi gratis in franko. 3252

Zastonj

dobite vzorce najmodernejših angleških, francoskih in avstrijskih izdelkov
vseh vrst sukna, ševitov in drugega volnatega blaga, flanela in barhentov
za obleke, kostume, krila, bluže in perilo. Vzorci platna, gradla, posteljnega
blaga, šifonov itd. za opreme.

Samo izvrstno blago

velikanske izbire. Cenovnik na zahtevo. Pri naročilu vzorcev naj se
navede natančen naslov in željeni predmeti.

∴ Največja modna vsetrznica in razpošiljalnica modnega blaga ∴ ∴

Komenda Janda & Cie.

Nikolsburg, Místké náměstí 13, Moravsko. 3477

Priznane nizke cene!
Velika sezijška prodaja

najnovejše konfekcije

za dame, gospode, deklice, dečke in otroke.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana

Mestni trg šte. 5.

3544

Le enkrat

— izvolite si ogledati veliko izbiro v največji —
narodni konfekciji

M. Kristofič - Bučar

Ljubljana. Stari trg št. 28. Ljubljana.

Posebno krasno

3927

BLUZE

domače halje, krila predpasalke, otročje obleke in krstne oprave.
Najboljše perilo in vse modne predmete za gospode in gospe.
Po pošti natančno po naročilu. Cene radi najhujše režiše najnižje.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznane izvrstno opne.

Priporočila in izpričevala

2944

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Pozor! Priporočam preč. duhovščini in sl. občinstvu svojo ogromno zalogo umetno izdelanih **Pozor!**

nagrobni spomenikov

iz črnega, zelenega granita, labradorja in belega kararskega, kraškega in več drugih marmorjev; prevzamem in v popolno zadovoljnost izvršujem vsa umetna cerkvena in stavbna dela. Preskrbujem slike za na spomenike po jako nizki ceni. Imam v zalogi nagrobne okvire. Ker delujem brez potnika ali agenta, prodajam nagrobne spomenike po jako nizkih cenah.

Z velespoštovanjem

1478

IGNACIJ ČAMERNIK kamnosek

v Ljubljani, Komenskega ulica šte. 26.

Anton Leutgeb,

368 rehavitar in banderist.

Pod tranšo 1. Ljubljana. Pod tranšo 1.

Lesne izdelovalnice vseh vrstnih stropov, obojnih in vseh vrstnih rehavitov.

Izdelovatelj klinih pasov. Vsa kirurški dela. Zunanja naročila točno. Cene nizke.

Nedosežno

Najnovejša

+ ameriška iznajdba +

Eligijensko gumasto blago za moške.

Porabno na leta. K 4-60.

Čez 2 miliona kosov prodanih v kratkem času.

Eligijensko gumasto blago za ženske.

(Varstvo žensk.) Priporočili najprvi zdravniški strokovnjaki, porabno na leta. K 2-60.

Kdor pošlje denar naprej (tudi pisemne znamke) mu pošlje diskretno in poštine prosto, sicer 50 vin. več, edina prodaja

+ H. AUER +

tvornica za gumasto blago.

Dunaj IX 2, Nussdorferstrasse 3-0.

Ciril in Metodov čaj

v zavitkih po 10, 20, 30, 50 in 70 vin.

2891

ki se prodaja v prid družbe sv. Cirila in Metoda.

Dobiva se povsed.

Dobiva se povsed.

Glavna zaloga pri Prvi slov. zalogi čaja in ruma na dobole

v Ljubljani, Rožna ulica šte. 41.

Fotografski umetni zavod

AVGUST BERTHOLD

Ljubljana, Sodnijske ulice 11.

Izvrševanje vseh v fotografsko stroko spadajočih naročil kakor: reprodukcije, povečevanje, fotografiranje tehničnih predmetov, interijerjev itd.

Vsa dela se izvršujejo točno in v največji množini.

Pozor kolesarji!

Edino zastopstvo za Kranjsko

za prava

860

Puchova kolesa

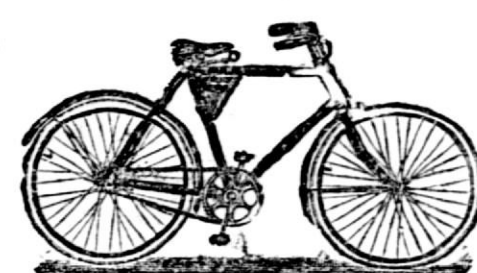
Puch-Special K 150

„Curier“-kolo K 115

Najboljše pnevmatike Reithofferjeve

Najboljši šivalni stroji od 66 K naprej.

Za prekupevalce ista cena, kakor v tovarni.

Ker prodajam brez potnikov, vsled tega blago veliko ceneje.

Ceniki zastoj in poštine prosti.

Z odličnim spoštovanjem

Fr. Čuden

urar in trgovec v Ljubljani.

Narodna knjigarna

Prešernova ulica šte. 7

v Ljubljani

Prešernova ulica šte. 7

združena s

trgovino s papirjem, s pisalnimi, risalnimi in šolskimi potrebščinami

priporoča slovenskemu občinstvu svojo bogato zalogo kancelijskega,

komptoarskega, risarskega, slikarskega in šolskega blaga

najboljše kakovosti in po najnižjih cenah.

Papir

kancelijski, konceptni, ministrski in trgovski; kariran in gladek; rastriran z eno in z dvema kolonama; papir za pisalni stroj; mali in veliki oktav za navadna pisma; barvasti papir in papir za zavijanje.

Trgovske knjige

vseh vrst od najpreprostejših do najfinejših vsake velikosti.

Mape

za shranjevanje trgovskih pisem.

Zavitki

vseh vrst in vseh velikosti, barvasti in beli.

Sprejemajo se tudi naročila na zavitke s tiskano firmo.

Šolski zvezki

vseh vrst, domačega izdelka in iz drugih tovarn.

Trgovci dobe poseben popust.

Pisalne in risalne potrebščine

peresa, držala, svinčnike, radirke, risalni papir, risalne priprave, črtala, trikotniki, palete, čopiči, tuši in barve.

Tinte

najpreprostejše in najfinejše, črne, vijoličaste in barvaste.

Šolske mape

iz platna in iz usnja ter jermena za knjige.

Mape za zvezke.

Kasete

s pisemskim papirjem avstrijskega in inozemskega izvora v vseh velikostih, za dame in za gospode, za navadno rabo in tudi za darila.

Albumi

za slike, razglednice in poezije.

Črnilniki in uteži

za opremo pisalnih miz, lično izdelani in po najnižjih cenah

Razglednice

umetniške in pokrajinske, ljubljanske in kranjske.

Trgovcem pri večjih naročilih izreden popust.

Narodna knjigarna sprejema tudi naročila na

pisalne stroje

vseh sistemov

po tovarniških cenah;

dalje naročila na

vsakovrstne tiskovine

namreč zavitke, vizitice, oznanila, fakture, trgovska pisma itd. itd.